

Ársreikningur samstæðu

– fyrir árið 2014

EFNISYFIRLIT

	bls.
Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	6
Yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar	7
Efnahagsreikningur samstæðunnar	8
Yfirlit um breytingar á eigin fé samstæðunnar	9
Yfirlit um sjóðstreymi samstæðunnar	10
Skýringar við samstæðureikninginn	12

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR OG BANKASTJÓRA

Ársreikningur samstæðu Arion banka fyrir árið 2014 samanstendur af ársreikningi Arion banka hf. („bankans“) og dótturfélaga hans, en saman er vísað til þeirra sem „samstæðunnar“.

Horfur í rekstri

Horfur í íslensku efnahagslífi eru mjög jákvæðar. Hagvöxtur, sem lækkaði nokkuð á síðari hluta 2014, er áætlaður í kringum 3% á árinu 2015 og næstu ár á eftir. Atvinnuleysi hefur staðið í 3,5% síðustu misseri. Búið er við að fjárfesting aukist nokkuð, sérstaklega meðal fyrirtækja, og að verðbólga, sem nú er í kringum 1%, hækki nokkuð eða upp í 3% til skemmri tíma. Húsnæðisverð hefur hækkað nokkuð en ekki er búið við jafnmiklum hækkunum á næstunni. Óvissa varðandi íslenskt efnahagslíf tengist einkum afléttingu núgildandi gjaldeyrishafta. Stjórnvöld og Seðlabanki Íslands ásamt íslenskum og erlendum ráðgjöfum, vinna nú að áætlun um afléttingu haftanna. Aukinn gjaldeyrisforði Seðlabanka Íslands og árangursrík endurkoma bankans á alþjóðlega lánsfjármarkaði ásamt batnandi lánshæfismati íslenska ríkisins munu að öðru óbreyttu leiða til viðunandi niðurstíðu í málinu.

Arion banki er leiðandi alhliða fjármálafyrirtæki á íslenskum markaði og hefur sem slíkur átt þátt í enduruppbyggingu íslenska efnahagsumhverfisins. Arion banki styður enn fremur við sterka stöðu sína á markaði með öflugum dótturfélögum, sem eru í fremstu röð, hvert á sínu sviði. OKKAR líf er eitt af leiðandi líftryggingafélögum á íslenska markaðnum, Stefnir er stærsta rekstrarfélag landsins er snýr að verðbréfa- og fjárfestingasjóðum og Valitor er stærsta félagið á íslenska greiðslukortamarkaðnum. Bankinn nýtur sterkar stöðu á öllum tekjusviðum sem eru eignastýring, fyrirtækjasvið, fjárfestingabankasvið og viðskiptabankasvið sem er góður grunnur undir áframhaldandi sókn bankans á komandi árum. Á undanförunum árum hefur Arion banki unnið að því að draga úr áhættu í útlánasafni bankans með því að auka hlutfall íbúðalána til einstaklinga. Útlán nú eru til jafns til einstaklinga og fyrirtækja. Þá er dreifing fyrirtækjalána bankans hagstæð enda í samræmi við atvinnuvegaskiptingu í íslensku efnahagslífi. Vinna við endurskipulagningu útlánasafnsins sem bankinn tók yfir við stofnun er nú að mestu lokið. Gæði eignasafnsins hefur haldið áfram að aukast og er hlutfall vandræðalána farið að líkjast hlutföllum banka á Norðurlöndum, einkum ef litið er á sem hlutfall af eigin fé.

Bankinn hefur tekið forystu á íslenska markaðnum hvað varðar lánveitingar til nýrra fyrirtækja á sviði útflutnings, bæði á heilbrigðissviði og í orkufrekum iðnaði. Bankinn hefur í hyggju að styrkja sína stöðu enn frekar á þessum sviðum. Þá hefur bankinn aukið við alþjóðlegt lánasafn sitt með lánveitingum til fiskvinnslu og sjávarútvegs í nágrannaríkjunum og þannig aukið möguleika á vexti jafnframt því sem dregið er úr landfræðilegri áhættu.

Áherslur á næstunni munu snúa að því að bæta enn grunnrekstur bankans og er stefnt að áframhaldandi lækkun á rekstrarkostnaði m.a með aukinni sjálfvirkni og frekari hagræðingu á stoðsviðum og í útibúanetinu. Bankinn hefur tekið forystu í rafrænni bankaþjónustu á íslenska markaðnum, þróun sem mun breyta þjónustu viðskiptabanka verulega. Bankinn hefur náð góðum árangri í sölu á eignarhlutum í fyrirtækjum sem bankinn hefur eignast í tengslum við endurskipulagningu fyrirtækja sem eru í viðskiptum við bankann. Bankinn hefur tímabundið átt slíka eignarhluti og tekist vel til við stýringu og hefur sett sér markmið um að selja stærstan hluta þeirra á næstu misserum. Efnahagur bankans er afar traustur, sem endurspeglast í nýju vogunarhlutfalli upp á 15,4%, sjá nánar í skýringu 44. Þessi fjárhagslegi styrkur, jákvæðar horfur hvað varðar lánshæfiseinkunn frá S&P og áætlanir um nýja fjármögnun Arion banka kleift að styðja viðskiptavinum sína í rekstri sem og í innlendum og erlendum fjárfestingum þeirra.

Starfsemi á árinu

Hagnaður ársins nam 28.594 milljónum króna. Eigið fé samstæðunnar nam 162.212 milljónum króna í lok árs. Eiginfjárlutfall samstæðunnar reiknað samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki var 26,3% og eiginfjárlutfall A var 21,8% sem er vel umfram kröfur sem Fjármálaeftirlitið gerir og ákvæði í lögum. Lausafjárstaða bankans var einnig sterk í lok ársins og vel yfir lögbundnum lágmarkum.

Stjórn bankans leggur til að 45% af hagnaði ársins verði greidd út sem arður á árinu 2015 vegna ársins 2014. Rekstur samstæðunnar gekk vel á árinu og einkenndist starfsemin af auknum stöðugleika. Hreinar vaxtatekjur eru stöðugar milli ára þrátt fyrir að íslenska krónan hafi styrkst og verðbólga hafi verið lægri en á fyrra ári. Hreinar þóknatekjur hækka verulega milli ára eða um tæp 19% og nær sú hækkun til allra þátta starfseminnar. Hrein virðisbreyting útlána er jákvæð á árinu og nemur 2,1 ma.kr. sem er til marks um góðan árangur í úrvinnslu lánasafnsins. Hreinar fjármunatekjur nema 7,3 mö.kr. og vegur þar þýngst uppreikningur á eignarhlut í HB Granda hf. í kjölfar skráningar félagsins á NASDAQ Íslandi en auk þess var ágæt afkoma af bæði hluta- og skuldabréfasafni bankans.

Skráning á HB Granda hf. hafði umtalsverð áhrif á afkomu samstæðunnar en í apríl seldi bankinn 18,8% hlut í félaginu í tengslum við skráningu félagsins á NASDAQ Íslandi. Fyrir sölu átti bankinn 31% hlut í félaginu og var sú eign flokkuð sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi. Innleystur hagnaður af sölu nam 6,3 mö.kr. og er færður meðal aflagðrar starfsemi í rekstri en óinnleystur hagnaður er færður meðal fjármunatekna. Eignarhlutur bankans í HB Granda hf. í árslok er færður meðal fjármálagerninga í efnahagsreikningi.

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR OG BANKASTJÓRA

Samsetning eigna samstæðunnar hefur breyst lítillega frá síðasta ári. Lán til viðskiptavina hafa nánast staðið í stað milli ára þrátt fyrir umtalsverðar nýjar lánveitingar þar sem talsvert var um uppgreiðslur eldri lána. Í júní seldi bankinn dótturfélag sitt Landfestar ehf. til Eikar fasteignafélags hf. og eignaðist í kjölfarið 44% hlut í Eik fasteignafélagi ehf. Á seinni hluta ársins seldi bankinn hluti í Eik fasteignafélagi hf. og er eftirstæður ríflega 14% eignarhlutur færður meðal fjármálagerninga í árslok. Megináhrif á samstæðuna vegna sölu Landfesta ehf. var lækkun á fjárfestingareignum. Í lok árs keypti dótturfélag Arion banka hf., Valitor Holding hf., danska fyrirtækið AltaPay A/S. Kaupin eru gerð með það að markmiði að styrkja ört vaxandi starfsemi Valitor á Norðurlöndunum. Þau felast fyrst og fremst í óefnislegum eignum, þ.e. viðskiptavild, viðskiptasamböndum og hugbúnaði, en eignfærsla þeirra vegna nemur 4.217 m.kr. Í maí 2014 greiddi Arion banki hf. 7.811 m.kr. arð til hluthafa.

Á árinu var áfram unnið að því að auka fjölbreytni í fjármögnun bankans. Í þeim tilgangi gaf bankinn út verðtryggð og óverðtryggð sértryggð skuldabréf á innlendum markaði auk þess sem undir lok ársins var hafin útgáfa víxla til sex mánaða til að auka enn á fjölbreytni fjármögnunarinnar. Bankinn hefur unnið að undirbúningi á útgáfu skuldabréfa á erlendum markaði, eins og markaðsaðstæður bjóða upp á. Bankinn setti á fót Euro Medium Term Note (EMTN) skuldaramma s.l. vor sem veitir bankanum tækifæri til útgáfu á alþjóðamörkuðum með skömmum fyrirvara. Í janúar 2014 gaf Standard & Poor's Arion banka lánshæfismatið BB+ með stöðugum horfum, sem er einu þrepi undir lánshæfi íslenska ríkisins. Matið var uppfært á haustmánuðum og er það nú BB+ með jákvæðum horfum, áfram einu þrepi undir lánshæfi íslenska ríkisins.

Í innra starfi hefur bankinn fjárfest verulega í innleiðingu straumlínustjórnunar. Verkefnið er kallað A plús og er ætlað að tryggja hagkvæmni í allri starfsemi bankans með það að markmiði að bæta þjónustu og tengsl við viðskiptavinum hans. Gert er ráð fyrir að innleiðingu A plús í Arion banka ljúki í meginatriðum á árinu 2015 en verklagið mun auka samkeppnishæfni bankans um ókomin ár.

Undir lok ársins gerðu Arion banki hf. og Valitor hf., ásamt hinum tveimur stærstu bönkunum og hinu stærsta greiðslukortafyrirtækinu, sátt við Samkeppniseftirlitið um uppsetningu greiðslukortakerfisins sem innleidd var fyrir 30 árum, en kjarninn í sáttunum felast í breytingum á ákvörðun svokallaðra milligjalda sem færsluhirðar greiða bönkum ásamt nýrri tilhögun á veitingu vildarpunkta. Í tengslum við sáttirnar gegngust bæði bankinn og Valitor undir tiltekin skilyrði í starfsemi félaganna. Í tengslum við þá sátt var lögð á samstæðuna samtals 670 m.kr. sekt og jafnframt voru gerðar breytingar á eignarhaldi kortafyrirtækja á íslenska markaðnum. Arion banki keypti 38% hlut Landsbankans í Valitor Holding hf. og á Arion banki nú 98,8% hlut í félaginu. Með þeim breytingum sem nú hafa verið gerðar á milligjöldum, vildarpunktum og eignarhaldi kortafyrirtækja hefur náðst sátt um skipan greiðslukortakerfisins hér á landi.

Starfsmenn samstæðunnar voru í 1.139 stöðugildum í lok árs samanborið við 1.145 í lok árs 2013. Þar af voru 865 stöðugildi hjá bankanum en þau voru 911 í árslok 2013.

Samstæðan og eignarhald

Arion banki er samstæða félaga sem veitir fyrirtækjum, stofnunum og einstaklingum alhliða fjármálaþjónustu. Þjónustan felst meðal annars í fyrirtækjaþjónustu, viðskiptabankaþjónustu, fjárfestingabankaþjónustu og eignastýringu. Innan samstæðunnar eru dótturfélög m.a. í fasteignarekstri, kreditkorta- og tryggingaþjónustu.

Kaupskil ehf., sem er félag í eigu Kaupþings hf., fer með 87% hlut í Arion banka hf. Eigandi að 13% hlut í bankanum er íslenska ríkið og fer Bankasýsla ríkisins með eignarhlutinn fyrir hönd þess.

Í stjórn bankans eru sjö stjórnarmenn, þar af fjórar konur. Er kynjahlutfallið því í samræmi við lög sem kveða á um að fyrirtæki með starfsmenn fleiri en 50 skuli tryggja að hlutfall hvors kyns í stjórn sé eigi lægra en 40%. Sex stjórnarmenn eru skipaðir af Kaupskilum hf. og einn af Bankasýslu ríkisins.

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR OG BANKASTJÓRA

Áhættustýring

Samstæðan stendur frammi fyrir ýmis konar áhættum sem tengjast viðskiptum hennar sem fjármálastofnun og stafa af daglegum rekstri. Áhættustýring er því grundvallarþáttur í starfi samstæðunnar. Grunnstoðir virkrar áhættustýringar felast í að greina verulega áhættu, að gefa áhættuskuldbindingum töluleg gildi, að grípa til aðgerða til þess að takmarka áhættu og að vakta stöðugt áhættu. Áhættustýringarferlið og geta samstæðunnar til þess að stýra og verðleggja áhættuþætti er ómissandi þáttur í að tryggja áframhaldandi arðsemi samstæðunnar, svo og til þess að tryggja að áhættu hennar sé haldið innan viðunandi marka. Áhættustýringu samstæðunnar, uppbyggingu hennar og helstu áhættuþáttum er lýst í skýringum með ársreikningnum og hefst umfjöllunin í skýringu 40.

Stjórnarhættir

Stjórn Arion banka hf. hefur tileinkað sér góða stjórnarhætti og hefur einsett sér að stuðla að og styðja við ábyrga hegðun og fyrirtækjamenningu innan bankans til hagsbóta fyrir alla hagsmunaaðila hans. Arion banki hefur í því skyni sett fram yfirlýsingu um stjórnarhætti og er henni ætlað að stuðla að opnum og traustum samskiptum stjórnar, hluthafa, viðskiptavina og annarra hagsmunaaðila, s.s. starfsmanna bankans og almennings.

Stjórn Arion banka fer með æðsta vald í málefnum bankans á milli hluthafafunda. Stjórn annast þann þátt rekstrar bankans sem ekki telst til daglegs rekstrar, þ.e. tekur ákvarðanir um mál sem eru óvenjuleg eða meiriháttar. Ein af meginskyldum stjórnar Arion banka er að ráða bankastjóra sem fer með daglegan rekstur í samræmi við þá stefnu sem hún setur. Bankastjóri ræður framkvæmdastjórn. Undirnefndir stjórnar eru þrjár, endurskoðunar- og áhættunefnd, lánanefnd og starfskjaranefnd. Nefndirnar eru allar skipaðar stjórnarmönnum auk eins sérfróðs aðila í endurskoðunar- og áhættunefnd.

Eitt af meginhlutverkum stjórnar er að fylgjast með framkvæmd stefnu bankans, fjárreiðum og bókhaldi og að tryggja viðeigandi innra eftirlit. Stjórn tryggir að innan bankans starfi virk innri endurskoðunardeild, regluvarsla og áhættustýring. Innri endurskoðandi er skipaður af stjórn og starfar óháð öðrum deildum bankans. Innri endurskoðandi veitir óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem ætlað er að vera virðisaukandi og bæta rekstur bankans. Regluvörður, sem heyrir beint undir bankastjóra, starfar sjálfstætt innan bankans, í samræmi við erindisbréf stjórnar. Helsta hlutverk regluvarðar er að fylgjast með að bankinn og starfsmenn hans hafi uppfyllt skyldur sínar er varðar lög um verðbréfavíðskipti og aðgerðir gegn peningapvætti og fjármögnun hryðjuverka.

Stjórnarháttayfirlýsing Arion banka hf. byggist á lögum og reglum og viðurkenndum leiðbeiningum sem í gildi eru á þeim tíma sem ársreikningur bankans er staðfestur af stjórn. Yfirlýsingin er gerð í samræmi við 3. mgr. 19. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki og leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja, 4. útgáfu, útgefinni af Viðskiptaráði Íslands, NASDAQ Íslandi. og Samtökum atvinnulífsins í mars 2012. Stjórnarháttum Arion banka er nánar lýst í stjórnarháttayfirlýsingu bankans á heimasíðunni www.arionbanki.is.

SKÝRSLA OG ÁRITUN STJÓRNAR OG BANKASTJÓRA

Áritun stjórnar og bankastjóra

Ársreikningur samstæðu Arion banka fyrir árið 2014 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana, þar sem við á. Ef ákvæði IFRS og íslenskra laga stangast á þá gilda ákvæði IFRS.

Það er álit okkar að samstæðureikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar og sjóðstreymi á árinu 2014 og fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2014.

Ennfremur er það álit okkar að samstæðureikningurinn ásamt skýrslu og áritun stjórnar og bankastjóra gefi glögga mynd af þróun í rekstri og stöðu samstæðunnar og lýsi þeim megin áhættu- og óvissuþáttum sem samstæðan stendur frammi fyrir.

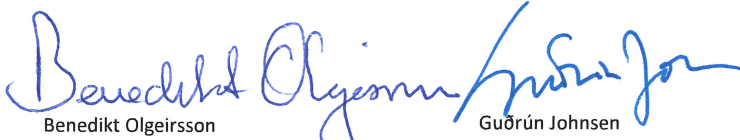
Stjórn og bankastjóri Arion banka hf. hafa í dag fjallað um samstæðureikning bankans fyrir árið 2014 og staðfesta hann hér með undirritun sinni. Stjórn og bankastjóri leggja til að samstæðureikningurinn verði samþykktur á aðalfundi Arion banka hf.

Reykjavík, 24. febrúar 2015

Stjórn



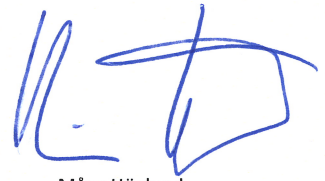
Monica Caneman
Stjórnarformaður



Benedikt Olgeirsson



Guðrún Johnsen



Máns Höglund



Brynjólfur Bjarnason

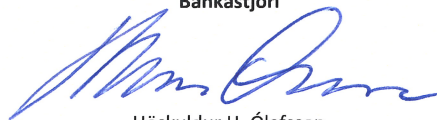


Kirstín Þ. Flygenring



Þóra Hallgrímsdóttir

Bankastjóri



Höskuldur H. Ólafsson

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Til stjórnar og hluthafa Arion banka hf.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Arion banka hf. og dótturfélaga fyrir árið 2014. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit yfir heildarafkomu, efnahagsreikning, yfirlit um breytingu á eigin fé, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana, þar sem við á. Stjórnendur eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreiknings, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því áliti sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáiast um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits félagsins sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits félagsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á því hvort reikningsskilaaðferðir og matsaðferðir sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins séu viðeigandi sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2014, efnahag hennar 31. desember 2014 og breytingu á handbæru fé á árinu 2014, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana, þar sem við á.

Staðfesting vegna skýrslu stjórnar

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík, 24. febrúar 2015

Ernst & Young ehf.

Margrét Pétursdóttir, endurskoðandi

YFIRLIT UM HEILDARAFKOMU SAMSTÆÐUNNAR Á ÁRINU 2014

	Skýring	2014	2013
Vaxtatekjur		50.872	56.867
Vaxtagjöld		(26.652)	(33.067)
Hreinar vaxtatekjur	6	24.220	23.800
Þóknatekjur		18.447	16.443
Þóknagjöld		(5.138)	(5.220)
Hreinar þóknatekjur	7	13.309	11.223
Hreinar fjármunatekjur	8	7.290	1.675
Aðrar rekstrartekjur	9	9.171	7.650
Rekstrartekjur		53.990	44.348
Laun og tengd gjöld	10	(13.979)	(13.537)
Annar rekstrarkostnaður	11	(13.063)	(11.858)
Hrein virðisbreyting	12	2.135	(680)
Hagnaður fyrir skatta		29.083	18.273
Tekjuskattur	13	(4.679)	(3.143)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	14	(2.643)	(2.872)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri		21.761	12.258
Afkoma af aflagðri starfsemi að frádregnum skatti	15	6.833	399
Hagnaður		28.594	12.657
Hagnaður tilheyrir			
Hluthöfum Arion banka hf.		28.465	13.019
Hlutdeild minnihluta		129	(362)
Hagnaður		28.594	12.657
Önnur heildarafkoma			
Þýðingarmunur vegna reikningsskila dótturfélaga í erlendri mynt	32	(5)	(2)
Heildarafkoma		28.589	12.655
Hagnaður á hlut af áframhaldandi starfsemi			
Hagnaður og þynntur hagnaður á hlut sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. (í krónum)	16	10,82	6,31

Skýringar á blaðsíðum 13 til 77 eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu.

EFNAHAGSREIKNINGUR SAMSTÆÐUNNAR

31. DESEMBER 2014

Eignir	Skýring	2014	2013
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	17	21.063	37.999
Lán til lánastofnana	18	108.792	102.307
Lán til viðskiptavina	19	647.508	635.774
Fjármálagerningar	20-22	101.828	86.541
Fjárfestingareignir	22	6.842	28.523
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	24	21.966	17.929
Óefnislegar eignir	25	9.596	5.383
Skatteignir	26	655	818
Aðrar eignir	27	15.486	23.576
Eignir samtals		933.736	938.850
Skuldir			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	21	22.876	28.000
Innlán frá viðskiptavinum	21	454.973	471.866
Fjárskuldir á gangvirði	21	9.143	8.960
Skattskuldir	26	5.123	4.924
Aðrar skuldir	28	47.190	43.667
Lántaka	21,29	200.580	204.568
Víkjandi lán	21,30	31.639	31.918
Skuldir samtals		771.524	793.903
Eigið fé			
Hlutfé og yfirverð hlutfjár	32	75.861	75.861
Varasjóðir	32	1.632	1.637
Óráðstafað eigið fé		83.218	62.591
Eigið fé hluthafa Arion banka		160.711	140.089
Hlutdeild minnihluta		1.501	4.858
Eigið fé samtals		162.212	144.947
Skuldir og eigið fé samtals		933.736	938.850

Skýringar á blaðsíðum 13 til 77 eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu.

YFIRLIT UM BREYTINGAR Á EIGIN FÉ SAMSTÆÐUNNAR Á ÁRINU 2014

	Hlutfé og yfirverð hlutfjár	Vara- sjóðir	Óráðstafað eigið fé	Eigið fé hluthafa Arion banka	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samts
2014						
Eigið fé 1. janúar 2014	75.861	1.637	62.591	140.089	4.858	144.947
Heildarafkoma ársins		(5)	28.465	28.460	129	28.589
Greiddur arður			(7.811)	(7.811)		(7.811)
Aukning í hlutdeild minnihluta vegna						
kaupa á dótturfélagi					10	10
Lækkun vegna kaupa á hlutdeild minnihluta			(27)	(27)	(3.496)	(3.523)
Eigið fé 31. desember 2014	75.861	1.632	83.218	160.711	1.501	162.212
2013						
Eigið fé 1. janúar 2013	75.861	1.639	49.572	127.072	3.806	130.878
Heildarafkoma ársins		(2)	13.019	13.017	(362)	12.655
Aukning á hlutdeild minnihluta á árinu					1.533	1.533
Lækkun á hlutdeild minnihluta vegna						
arðgreiðslu dótturfélags					(119)	(119)
Eigið fé 31. desember 2013	75.861	1.637	62.591	140.089	4.858	144.947

Skýringar á blaðsíðum 13 til 77 eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu.

YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI SAMSTÆÐUNNAR

ÁRIÐ 2014

	2014	2013
Rekstrarhreyfingar		
Hagnaður fyrir skatta	28.594	12.657
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á handbært fé	(36.549)	(20.930)
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum	(4.608)	(3.728)
Innheimtar vaxtatekjur	45.020	46.141
Greidd vaxtagjöld*	(23.403)	(26.683)
Fenginn arður	875	46
Greiddur tekjuskattur og sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(6.545)	(2.149)
Handbært fé frá rekstri	3.384	5.354
Fjárfestingahreyfingar		
Sala (kaup) á hlutdeildarfélagum	4.496	(40)
Kaup á dótturfélagi	(3.100)	-
Hrein fjárfesting varanlegra rekstrarfjármuna og óefnislegra eigna	(1.906)	(2.837)
Fjárfestingahreyfingar	(510)	(2.877)
Fjármögnunarhreyfingar		
Arðgreiðsla til hluthafa Arion banka	(7.811)	-
Arðgreiðsla til minnihluta	-	(119)
Kaup á hlutdeild minnihluta	(3.516)	-
Fjármögnunarhreyfingar	(11.327)	(119)
Breyting á handbæru fé	(8.453)	2.358
Handbært fé í ársbyrjun	99.683	105.173
Aukning á handbæru fé vegna samruna	9	-
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé	476	(7.848)
Handbært fé í árslok	91.715	99.683
Fjárfestinga- og fjármögnunarhreyfingar sem ekki hreyfa handbært fé		
Eignir fengnar með yfirtöku veða frá viðskiptavinum	1.617	9.017
Uppgjör lána og krafna með yfirtöku veða frá viðskiptavinum	(1.617)	(9.017)
Breytingar vegna sölu Landfesta		
Breyting á fjárfestingareignum	(23.131)	-
Breyting á hlutdeildarfélagum	7.242	-
Breyting á lántöku	14.769	-
Breyting á skattskuldum	1.120	-

* Meðal greiddra vaxta eru vextir færðir á innlán í árslok.

Skýringar á blaðsíðum 13 til 77 eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu.

SKÝRINGAR VIÐ SJÓÐSTREYMISYFIRLIT SAMSTÆÐUNNAR ÁRIÐ 2014

	2014	2013
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á handbært fé		
Hreinar vaxtatekjur	(24.220)	(23.799)
Hrein virðisbreyting	(2.135)	680
Tekjuskattur	4.679	3.143
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	2.643	2.872
Hreinn myntgengismunur	(813)	1.766
Hreinar tekjur af fjármálagerningum	(5.602)	(3.395)
Afskriftir og niðurfærslur	2.034	1.788
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélagi og breytingar á gangvirði	(3.498)	(1.986)
Fjárfestingareignir, breytingar á gangvirði	(2.026)	(1.219)
Hreinn hagnaður af sölu eigna, annarra en fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi	(482)	(9)
Hreinn hagnaður af sölu fjárfestingareigna	(296)	(372)
Afkoma af aflagðri starfsemi að fráðregnum skatti	(6.833)	(399)
Rekstrar liðir sem ekki hreyfa handbært fé og aðrar breytingar	(36.549)	(20.930)
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum		
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	52	(250)
Lán til lánastofnana að undanskildum bankareikningum	1.251	(15.225)
Lán til viðskiptavina	(7.488)	(31.027)
Fjármálagerningar og fjárskuldir á gangvirði	(4.626)	(14.373)
Fjárfestingareignir	3.425	2.132
Aðrar eignir	14.013	3.363
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	(5.094)	(4.569)
Innlán frá viðskiptavinum	(16.361)	44.551
Lántaka	6.785	11.633
Aðrar skuldir	3.435	37
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum	(4.608)	(3.728)
Handbært fé í árslok		
Handbært fé og óbundin innlán	21.063	37.999
Kröfur á lánastofnanir	79.587	70.671
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	(8.935)	(8.987)
Handbært fé í árslok	91.715	99.683

Skýringar á blaðsíðum 13 til 77 eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

EFNISYFIRLIT

	bls.		bls.
Almennar upplýsingar	14	Skatteign og skattskuldir	36
Starfsþættir	16	Aðrar eignir	37
Ársfjórðungsyfirlit	18	Aðrar skuldir	38
		Lántaka	39
		Víkjandi skuldir	39
		Veðsettar eignir	40
		Eigið fé	40
Skýringar við yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar		Liðir utan efnahags	
Hreinar vaxtatekjur	19	Skuldbindingar	41
Hreinar þóknatekjur	19	Skuldbindingar vegna rekstrarleigusamninga	41
Hreinar fjármunatekjur	20	Eignir í stýringu og vörslu	41
Aðrar rekstrartekjur	20	Lögfræðileg málefni	42
Starfsmenn og laun	20	Óvissa varðandi bókfært virði gjaldeyrislána	44
Annar rekstrarkostnaður	22	Atburðir eftir lok reikningsskiladags	44
Hrein virðisbreyting	22		
Tekjuskattur	22	Tengdir aðilar	45
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	23	Áhættustýring	
Afkoma af aflagðri starfsemi eftir skatta	23	Áhættustýring	46
Hagnaður á hlut	23	Útlánaáhætta	47
		Markaðsáhætta	54
Skýringar við efnahagsreikning samstæðunnar		Lausafjárahætta	61
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	24	Rekstraráhætta	64
Lán til lánastofnana	24	Eiginfjárstýring	65
Lán til viðskiptamanna	24		
Fjármálagerningar	25	Helstu reikningsskilaaðferðir	66
Fjáreignir og fjárskuldir	26	5 ára yfirlit	77
Þrepaskipting gangvirðis	28		
Jöfnun fjáreigna og fjárskulda	33		
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	34		
Óefnislegar eignir	35		

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

ALMENNAR UPPLÝSINGAR

Arion banki hf., móðurfélagið, var stofnaður 18. október 2008 með heimilisfesti á Íslandi. Höfuðstöðvar Arion banka hf. eru að Borgartúni 19 í Reykjavík. Samstæðureikningur bankans fyrir árið sem lauk 31. desember 2014 hefur að geyma uppgjör móðurfélagsins og dótturfélaga þess (hér eftir nefnd samstæðan).

1. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur samstæðunnar var saminn á ensku og þannig samþykktur af stjórn og áritaður af endurskoðendum bankans. Samstæðureikningurinn er gefinn út bæði á íslensku og ensku og ef misræmi er á milli útgáfa þá gildir enska útgáfan.

Yfirlýsing um samræmi

Reikningsskilin eru samstæðureikningsskil og voru gerð í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) sem samþykktir hafa verið af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana, þar sem við á. Ef ákvæði IFRS og íslenskra laga stangast á þá gilda ákvæði IFRS.

Stjórn Arion banka hf. samþykkti ársreikning samstæðunnar og heimilaði til útgáfu þann 24. febrúar 2015.

Grundvöllur mats

Reikningsskilin eru unnin á grundvelli kostnaðarverðs nema í eftirfarandi tilfellum:

- veltufjáreignir og veltufjárskuldir eru metnar á gangvirði,
- fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði eru metnar á gangvirði,
- fjárfestingareignir eru metnar á gangvirði og
- fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi, eru færð á því verði sem reynist lægra af bókfærðu verði og gangvirði að frádregnum sölukostnaði.

Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Reikningsskilin eru sett fram í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill móðurfélagsins. Fjárhæðir eru námundaðar að næstu milljón nema annað sé tekið fram. Árslokagengi íslensku krónunnar gagnvart Bandaríkjadollar var 127,46 og 154,28 gagnvart Evru (2013: USD 115,09 og EUR 158,49).

2. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð reikningsskilanna krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og dragi ályktanir sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda í reikningsskilunum. Endanlegar niðurstöður gætu orðið aðrar en áætlanirnar gera ráð fyrir.

Áætlanir og undirliggjandi forsendur eru yfirfarnar með reglubundnum hætti. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því ári sem matið er yfirfarið og á hverju því tímabili í framtíðinni sem fyrir áhrifum verður.

Helstu óvissuþættir í áætlunum tengjast:

- virðisrýrnun á lánum til viðskiptavina og viðsnúningi á henni og
- fjárfestingum í hlutdeildarfélögum.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

3. Samstæðan

Hlutdeild í helstu dótturfélögum þar sem Arion banki hefur bein áhrif í árslok

	Starfsemi	Mynt	Eignarhlutur	
			2014	2013
AFL - sparisjóður, Aðalgötu 34, Siglufirði	Bankastarfsemi	ISK	99,3%	99,3%
Arion Bank Mortgages Institutional Investor Fund, Borgartúni 19, Reykjavík	Bankastarfsemi	ISK	100,0%	100,0%
BG12 slhf., Katrínartúni 2, Reykjavík	Eignarhaldsfélag	ISK	62,0%	62,0%
EAB 1 ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Eignarhaldsfélag	ISK	100,0%	100,0%
Eignabjarg ehf., Borgartún 19, Reykjavík	Eignarhaldsfélag	ISK	100,0%	100,0%
Eignarhaldsfélagið Landey ehf., Grófinni 1, Reykjavík	Fasteignafélag	ISK	100,0%	100,0%
Landfestar ehf., Álfheimum 74, Reykjavík	Fasteignafélag	ISK	-	100,0%
Okkar líftryggingar hf., Sóltúni 26, Reykjavík	Líftryggingar	ISK	100,0%	100,0%
Stefnir hf., Borgartúni 19, Reykjavík	Eignastýring	ISK	100,0%	100,0%
Valitor Holding hf., Dalshrauni 3, Hafnarfirði	Greiðslulausnir	ISK	98,8%	60,8%

Í lok júní 2014 seldi bankinn dótturfélag sitt Landfestar ehf. til Eikar fasteignafélags hf. Helstu áhrif á efnahagsreikninginn er lækkun á fjárfestingareignum og hækkun á fjárfestingum í hlutdeildarfélagum þar sem bankinn fékk 44,1% hlut í Eik fasteignafélagi hf. sem endurgjald fyrir eignarhlutinn í Landfestum ehf. Á seinni helmingi ársins 2014 minnkaði bankinn eignarhlut sinn í Eik fasteignafélagi hf. eins og fram kemur í skýringu 24. Heildaráhrif af starfsemi Landfesta ehf., að matsbreytingum undanskildum, á yfirlit um heildarafkomu eru 409 m.kr. tekjur á fyrri hluta ársins 2014 og 1.042 m.kr. á árinu 2013.

Í desember 2014 jók bankinn við eignarhlut sinn í Valitor Holding hf. þegar keyptur var 38,0% eignarhlutur af minnihlutaeigandanum Landsbankanum hf. Í árslok á bankinn 98,8% hlut í Valitor Holding hf.

Í desember 2014 keypti Valitor Holding hf. félagsamstæðu í Danmörku. Megin áhrif á efnahag er aukning á óefnislegum eignum eins og greint er frá í skýringu 25. Áhrif á efnahagsreikning samstæðunnar eru eftirfarandi:

Lán til lánastofnana	(1.992)
Fjármálagerningar	(1.100)
Óefnislegar eignir	4.217
Skattskuldir	(458)
Aðrar skuldir	(667)
	-

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

STARFSÞÆTTIR

Starfsþáttayfirlit samstæðunnar byggir á starfsþáttum samstæðunnar í takt við uppbyggingu stjórnunar og innri upplýsingagjafar. Afkoma rekstrarþátta er metin á grundvelli hagnaðar fyrir skatta.

Verðlagning á viðskiptum milli starfsþátta ákvarðast eins og um viðskipti milli ótengdra aðila væri að ræða. Starfsþættir greiða vexti til fjárstýringar og fá greidda vexti þaðan líkt og um ótengda aðila væri að ræða til að endurspegla ráðstöfun fjármagns, kostnað við fjármögnun og viðeigandi áhættuálag.

Starfsþættir

Samstæðan samanstendur af sex megin starfsþáttum:

Eignastýringarvið Arion banka skiptist í eignastýringu fagfjárfesta, einkabankaþjónustu og fjárfestingarþjónustu. Eignastýring Arion banka stýrir fjármunum fyrir hönd viðskiptavina samkvæmt fyrirfram ákveðinni fjárfestingarstefnu hvers og eins. Þá annast sviðið rekstur lífeyrissjóða. Að auki annast sviðið sölu á sjóðum Stefnis til einstaklinga, fyrirtækja, stofnana og fagfjárfesta sem og sölu á sjóðum alþjóðafyrirtækja. Stefnir hf. er sjálfstætt starfandi fjármálafyrirtæki í eigu Arion banka. Stefnir annast stýringu á fjölbreyttu úrvali verðbréfa-, fjárfestinga-, og fagfjárfestasjóða.

Fyrirtækjasvið veitir stærri fyrirtækjum landsins alhliða fjármálaþjónustu og sérsniðnar lausnir sem þjóna þeirra þörfum hverju sinni. Sviðið þjónustar fyrirtæki landsins með lausnir á sviði fjármögnunar, innlána, greiðslumiðlunar og virðisaukandi rafrænnar þjónustu.

Fjárfestingarbankasvið skiptist í fyrirtækjaráðgjöf, markaðsviðskipti og greiningardeild. Fyrirtækjaráðgjöf veitir viðskiptamönnum sínum ráðgjöf við útboð verðbréfa og töku verðbréfa til viðskipta á skipulegum verðbréfamarkaði auk ráðgjafar og þjónustu varðandi samruna fyrirtækja og kaup á þeim. Markaðsviðskipti annast verðbréfa- og gjaldeyrismiðlun fyrir viðskiptavinum bankans. Greiningardeildin gefur reglulega út greiningar á skráðum verðbréfum, helstu atvinnuvegum, mörkuðum og innlendum þjóðarbúskap, auk þess sem hún spáir fyrir um þróun ýmissa hagstærða. Viðskiptavinir fjárfestingarbankasviðs eru einstaklingar, fyrirtæki og stofnanir.

Viðskiptabankasvið, fagfjárfestingarsjóður Arion banka hf. (Arion Bank Mortgages Institutional Investor Fund) og AFL-sparisjóður veita margvíslega þjónustu, þ.m.t. ráðgjöf um innlán og lántökur, sparnað, greiðslukort, lífeyrissparnað, tryggingar, verðbréf og sjóði. Til að ná fram hámarksskilvirkni er útibúum samstæðunnar skipt í sex klasa og njóta smærri útibúin þar með hags af styrk stærri eininga innan hvers klasa. Viðskiptavinir viðskiptabankasviðs, sem rekur 25 útibú víðs vegar um landið, eru yfir 100.000.

Fjárstýring annast lausafjárstýringu bankans, auk gjaldeyris- og vaxtastýringar fyrir bankann. Önnur meginhlutverk fjárstýringar eru innri verðlagning vaxta og gjaldmiðla og tengsl við aðrar fjármálastofnanir.

Önnur svið og dótturfélög eru m.a. viðskiptavakt á innlendum verðbréfum og gjaldeyri. Dótturfélögin eru Eignabjarg ehf., Eignarhaldsfélagið Landey ehf., Landfestar ehf. (selt 30. júní 2014), Okkar líftryggingar hf., Valitor holding hf., BG12 Slhf., EAB 1 ehf. svo og önnur smærri félög innan samstæðunnar.

Höfuðstöðvar: Yfirstjórn, áhættustýring, fjármálasvið, lögfræðisvið, þróunar- og markaðssvið og rekstrarsvið.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

4. Starfspættir

2014	Eigna- stýring og Stefnir	Fyrir- tækjasvið	Fjár- festingar- bankasvið	Viðskipta- bankasvið	Fjár- stýring	Önnur svið og dóttur- félög	Höfuð- stöðvar og jöfnun	Samtals
Hreinar vaxtakekjur	449	7.001	135	12.612	4.871	191	(1.039)	24.220
Aðrar tekjur	3.695	2.480	7.505	2.665	(417)	11.895	1.947	29.770
Rekstrartekjur	4.144	9.481	7.640	15.277	4.454	12.086	908	53.990
Rekstrargjöld	(1.409)	(570)	(722)	(6.047)	(268)	(5.226)	(12.800)	(27.042)
Hrein virðisbreyting	-	3.392	(497)	(1.037)	295	(45)	27	2.135
Hagnaður fyrir skatta	2.735	12.303	6.421	8.193	4.481	6.815	(11.865)	29.083
Tekjur frá ytri viðskiptavinum	2.349	17.762	8.146	23.614	(12.087)	12.043	2.163	53.990
Tekjur frá öðrum starfspáttum	1.795	(8.281)	(506)	(8.337)	16.541	43	(1.255)	-
Rekstrartekjur	4.144	9.481	7.640	15.277	4.454	12.086	908	53.990
Afskriftir og niðurfærsla	-	-	-	458	-	339	1.237	2.034
Eignir samtals	5.230	231.575	33.730	416.912	160.210	65.459	20.620	933.736
Skuldir samtals	2.415	188.374	28.333	364.266	129.928	40.131	18.077	771.524
Úthlutað eigið fé	2.815	43.201	5.397	52.646	30.282	25.328	2.543	162.212
2013								
Hreinar vaxtakekjur	560	8.630	120	12.058	3.813	(1.473)	92	23.800
Aðrar tekjur	3.141	685	4.302	2.507	(1.103)	10.264	752	20.548
Rekstrartekjur	3.701	9.315	4.422	14.565	2.710	8.791	844	44.348
Rekstrargjöld	(774)	(658)	(596)	(5.518)	(244)	(5.409)	(12.196)	(25.395)
Hrein virðisbreyting	(3)	3.789	1.738	(5.694)	420	(311)	(619)	(680)
Hagnaður fyrir skatta	2.924	12.446	5.564	3.353	2.886	3.071	(11.971)	18.273
Tekjur frá ytri viðskiptavinum	1.462	16.780	4.087	24.805	(13.995)	11.616	(407)	44.348
Tekjur frá öðrum starfspáttum	2.239	(7.465)	335	(10.240)	16.705	(2.825)	1.251	-
Rekstrartekjur	3.701	9.315	4.422	14.565	2.710	8.791	844	44.348
Afskriftir og niðurfærsla	-	-	-	166	-	281	1.341	1.788
Eignir samtals	4.840	248.082	34.799	397.721	168.334	77.150	7.924	938.850
Skuldir samtals	1.781	208.389	29.231	356.086	148.696	42.746	6.974	793.903
Úthlutað eigið fé	3.059	39.693	5.568	41.635	19.638	34.404	950	144.947

Stærstur hluti tekna frá ytri viðskiptavinum kemur frá viðskiptavinum á Íslandi.

Aflögð starfsemi er ekki talin með í yfirliti um afkomu starfspátta.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

ÁRSFJÓRÐUNGSYFIRLIT

5. Rekstur eftir ársfjórðungum

2014	Fjórði árs- fjórðungur	Þriðji árs- fjórðungur	Annar árs- fjórðungur	Fyrsti árs- fjórðungur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	5.911	6.343	6.483	5.483	24.220
Hreinar þóknatekjur	3.190	3.526	3.445	3.148	13.309
Hreinar fjármunatekjur (gjöld)	1.429	1.994	4.439	(572)	7.290
Aðrar rekstrartekjur	5.208	689	2.356	918	9.171
Rekstrartekjur	15.738	12.552	16.723	8.977	53.990
Laun og tengd gjöld	(3.953)	(2.862)	(3.714)	(3.450)	(13.979)
Annar rekstrarkostnaður	(4.465)	(2.787)	(3.064)	(2.747)	(13.063)
Hrein virðisbreyting	(742)	876	34	1.967	2.135
Hagnaður fyrir skatta	6.578	7.779	9.979	4.747	29.083
Tekjuskattur og sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(858)	(2.622)	(1.867)	(1.975)	(7.322)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri	5.720	5.157	8.112	2.772	21.761
Afkoma af aflagðri starfsemi að frádregnum skatti	241	67	6.433	92	6.833
Hagnaður	5.961	5.224	14.545	2.864	28.594
2013					
Hreinar vaxtatekjur	5.487	5.646	6.379	6.288	23.800
Hreinar þóknatekjur	2.939	2.986	2.849	2.449	11.223
Hreinar fjármunatekjur (gjöld)	721	658	1.123	(827)	1.675
Aðrar rekstrartekjur	3.615	1.610	1.249	1.176	7.650
Rekstrartekjur	12.762	10.900	11.600	9.086	44.348
Laun og tengd gjöld	(4.098)	(2.760)	(3.357)	(3.322)	(13.537)
Annar rekstrarkostnaður	(3.114)	(2.516)	(2.951)	(3.277)	(11.858)
Hrein virðisbreyting	(561)	(253)	456	(322)	(680)
Hagnaður fyrir skatta	4.989	5.371	5.748	2.165	18.273
Tekjuskattur og sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(2.864)	(1.214)	(1.260)	(677)	(6.015)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri	2.125	4.157	4.488	1.488	12.258
Afkoma af aflagðri starfsemi að frádregnum skatti	402	62	14	(79)	399
Hagnaður	2.527	4.219	4.502	1.409	12.657

Afkoma fyrstu sex mánaða ársins var könnuð af endurskoðanda bankans. Ársfjórðungsuppgjör og skipting milli fjórðunga voru hvorki endurskoðuð né könnuð af endurskoðanda bankans.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

SKÝRINGAR VIÐ YFIRLIT UM HEILDARAFKOMU SAMSTÆÐUNNAR

6. Hreinar vaxtatekjur

	2014	2013
<i>Vaxtatekjur</i>		
Sjóður og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	703	628
Lán	45.810	48.932
Verðbréf	3.664	6.630
Annað	695	677
Vaxtatekjur	50.872	56.867
<i>Vaxtagjöld</i>		
Innlán	(15.982)	(19.108)
Lántaka	(9.270)	(12.568)
Víkjandi lán	(1.291)	(1.334)
Annað	(109)	(57)
Vaxtagjöld	(26.652)	(33.067)
Hreinar vaxtatekjur	24.220	23.800
Hreinar vaxtatekjur af eignum og skuldum á gangvirði	3.664	6.630
Vaxtatekjur af eignum sem ekki eru færðar á gangvirði	47.208	50.237
Vaxtagjöld af skuldum sem ekki eru færðar á gangvirði	(26.652)	(33.067)
Hreinar vaxtatekjur	24.220	23.800
Vaxtamunur (hlutfall hreinna vaxtatekna af meðal stöðu vaxtaberandi eigna)	2,8%	2,9%

7. Hreinar þóknatekjur

	Tekjur	Gjöld	Hreinar tekjur
2014			
Eignastýring	3.863	(162)	3.701
Greiðslukort	9.223	(4.150)	5.073
Innheimtu- og greiðsluþjónusta	1.288	(93)	1.195
Fjárfestingabankastarfsemi	1.886	(40)	1.846
Lán og ábyrgðir	1.430	-	1.430
Annað	757	(693)	64
Hreinar þóknatekjur	18.447	(5.138)	13.309
2013			
Eignastýring	3.388	(138)	3.250
Greiðslukort	7.895	(3.648)	4.247
Innheimtu- og greiðsluþjónusta	1.157	(56)	1.101
Fjárfestingabankastarfsemi	1.266	(175)	1.091
Lán og ábyrgðir	986	-	986
Annað	1.751	(1.203)	548
Hreinar þóknatekjur	16.443	(5.220)	11.223

Þóknanir vegna eignastýringar renna til samstæðunnar vegna stýringar og vörslu eigna þar sem samstæðan varðveitir eða fjárfestir fyrir hönd viðskiptavina.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

8. Hreinar fjármunatekjur

	2014	2013
Arðstekjur	875	46
Hreinn hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	(150)	475
Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur	5.752	2.920
Hreinn gengishagnaður (tap)	813	(1.766)
Hreinar fjármunatekjur	7.290	1.675

Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur

Eiginfjárgæringar á gangvirði	5.963	2.232
Vaxtagæringar á gangvirði	(211)	688
Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur	5.752	2.920

9. Aðrar rekstrartekjur

Hlutdeild í afkomu og hækkun á virði hlutdeildarfélaganna	3.498	1.986
Leigutekjur af fjárfestingareignum	1.236	2.303
Breytingar á gangvirði fjárfestingareigna	1.091	1.219
Innleystur hagnaður af fjárfestingareignum	1.231	372
Eigin iðgjöld	1.005	1.073
Hreinn hagnaður af sölu eigna, annarra en fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi	482	9
Aðrar tekjur	628	688
Aðrar rekstrartekjur	9.171	7.650

10. Starfsmenn og laun

Heildarfjöldi starfsmanna

Meðalfjöldi stöðugilda á árinu	1.128	1.159
Stöðugildi í árslok	1.139	1.145

Heildarfjöldi starfsmanna bankans

Meðalfjöldi stöðugilda á árinu	890	923
Stöðugildi í árslok	865	911

Laun og tengd gjöld

Laun	10.903	10.289
Mótframlag í lífeyrissjóð	1.539	1.436
Önnur launatengd gjöld	1.537	1.812
Laun og tengd gjöld	13.979	13.537

Laun og tengd gjöld bankans

Laun	8.458	8.117
Mótframlag í lífeyrissjóð	1.164	1.133
Önnur launatengd gjöld	1.393	1.406
Laun og tengd gjöld	11.015	10.656

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

10. Starfsmenn og laun, frh.

Á árinu 2014 gjaldfærði samstæðan 542 m.kr. (2013: 494 m.kr.) vegna kaupaukakerfis að launatengdum gjöldum meðtöldum, þar af gjaldfærði bankinn 477 m.kr. (2013: 452 m.kr.). Greiðslu 40% kaupaukans er frestað um þrjú ár í samræmi við reglur FME um kaupaukakerfi fjármálafyrirtækja. Í árslok var skuldbinding vegna kaupaukakerfis samstæðunnar 741 m.kr. (31.12.2013: 494 m.kr.), þar af var skuldbinding bankans 639 m.kr. (31.12.2013: 452 m.kr.).

Laun til lykilstjórnenda	2014			2013		
	Föst laun*	Önnur laun**	Samtals	Föst laun*	Önnur laun**	Samtals
Monica Caneman, stjórnarformaður	17,7	2,2	19,9	16,8	1,8	18,6
Guðrún Johnsen, varaformaður stjórnar	6,6	5,4	12,0	6,3	3,6	9,9
Benedikt Olgeirsson, stjórnarmaður	4,4	1,4	5,8	-	-	-
Brynjólfur Bjarnason, stjórnarmaður frá 20.11.2014	0,6	-	0,6	-	-	-
Kirstín Þ. Flygenring, stjórnarmaður frá 20.3.2014	3,4	1,4	4,8	-	-	-
Måns Höglund, stjórnarmaður	8,9	4,0	12,9	8,4	3,6	12,0
Þóra Hallgrímsdóttir, stjórnarmaður	4,4	3,6	8,0	3,5	1,1	4,6
Agnar Kofoed-Hansen, stjórnarmaður til 20.3.2014	1,1	0,9	2,0	4,2	3,6	7,8
Björgvin Skúli Sigurðsson, stjórnarmaður til 9.10.2014	3,4	0,9	4,3	-	-	-
Freyr Þórðarson, stjórnarmaður	-	-	-	1,6	0,9	2,5
Jón G. Briem, stjórnarmaður	-	-	-	4,2	2,3	6,5
Varamenn í stjórn	1,6	0,9	2,5	8,2	3,5	11,7
Heildargreiðslur	52,1	20,7	72,8	53,2	20,4	73,6

	2014		2013	
	Laun	Árangurs-tengdar greiðslur	Laun	Árangurs-tengdar greiðslur
Höskuldur H. Ólafsson, bankastjóri	52,2	6,3	50,7	-
Níu framkvæmdastjórnar bankans sem eiga sæti í framkvæmdastjórn bankans	227,5	24,0	219,9	-

Árangurstengdar greiðslur á árinu 2014 eru byggðar á rekstrarárangri samstæðunnar árið 2013.

Stjórnarmenn fá greitt fyrir setu í nefndum stjórnarinnar. Til viðbótar við 11 stjórnarfundi (2013: 13) voru á árinu haldnir 12 fundir í lánanefnd (2013: 14), 5 fundir í endurskoðunar- og áhættunefnd (2013: 6) og 7 fundir í starfskjaranefnd (2013: 5). Fjórir nefndarfundir varamanna stjórnar voru haldnir á árinu (2013: 5).

Á aðalfundi bankans árið 2014, sem haldinn var 20. mars 2014, voru mánaðarlaun formanns, varaformanns og annarra stjórnarmanna ákveðin 750.000 kr., 562.500 kr. og 375.000 kr. (2013: 700.000 kr.; 525.000 kr.; 350.000 kr.). Einnig var samþykkt að laun varamanna í stjórn skyldu vera 187.500 kr. (2013: 175.000 kr.) fyrir hvern fund, allt að 375.000 kr. (2013: 350.000 kr.) fyrir hvern mánuð. Fyrir erlenda stjórnarmenn eru framangreindar fjárhæðir tvöfaldaðar. Ennfremur var samþykkt að greiða stjórnarmönnum sem sitja í nefndum stjórnar bankans allt að 150.000 kr. á mánuði (2013: 150.000 kr.) fyrir hverja nefnd sem þeir sitja í og formanni nefndar stjórnar 195.000 kr. (2013: 150.000 kr.).

* Föst laun eru greiðslur til stjórnarmanna fyrir setu á stjórnarfundum.

** Önnur laun eru greiðslur til stjórnarmanna fyrir setu í nefndum á vegum stjórnar.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

11. Annar rekstrarkostnaður

	2014	2013
Stjórnunarkostnaður	9.532	8.398
Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta	829	791
Afskriftir fastafjármuna	1.456	1.228
Niðurfærsla óefnislegra eigna	578	560
Beinn rekstrarkostnaður vegna fjárfestingareigna í útleigu	320	547
Eigin tjón	341	323
Annar kostnaður	7	11
Annar rekstrarkostnaður	13.063	11.858

Þóknun til endurskoðenda

Endurskoðun og könnun reikningsskila	171	148
Önnur endurskoðunartengd þjónusta	16	27
Þóknun til endurskoðenda	187	175
Þar af var þóknun til annarra en endurskoðenda móðurfélagsins	8	7

12. Hrein virðisbreyting

Aukning á bókfærðu virði lána til fyrirtækja	2.448	7.769
Aukning á bókfærðu virði lána til einstaklinga	1.907	1.330
Aukning á bókfærðu virði annarra eigna	715	-
Virðisrýrnun lána til fyrirtækja	(148)	(3.093)
Virðisrýrnun lána til einstaklinga	(2.391)	(4.900)
Almenn virðisrýrnun	(367)	(947)
Niðurfærsla óefnislegra eigna	(29)	(839)
Hrein virðisbreyting	2.135	(680)

13. Tekjuskattur

Tekjuskattur til greiðslu	4.474	3.627
Breyting á tekjuskattsskuldbindingu	205	(484)
Tekjuskattur	4.679	3.143

Útleiðsla á virku tekjuskattshlutfalli

	2014		2013	
Hagnaður fyrir skatta		29.083		18.273
Reiknaður tekjuskattur m.v. gildandi skatthlutfall	20,0%	5.817	20,0%	3.655
Sérstakur fjársýsluskattur	3,1%	894	4,7%	865
Ófrádráttarbær kostnaður	0,7%	201	1,7%	305
Óskattskyldar tekjur	(7,0%)	(2.047)	(6,5%)	(1.183)
Áhrif áður ófærðrar tekjuskattseignar	0,0%	-	(3,5%)	(641)
Aðrar breytingar	(0,6%)	(186)	0,8%	142
Virkt tekjuskattshlutfall	16,1%	4.679	17,2%	3.143

Fjármálafyrirtæki á Íslandi greiða 6% sérstakan fjársýsluskatt af skattskyldum hagnaði umfram 1 ma.kr.

Óskattskyldar tekjur eru aðallega tilkomnar vegna hagnaðar af hlutabréfaeign.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

14. Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki

Sérstakur skattur er 0,376% af heildarskuldum í árslok að frádregnum skattskuldum, umfram 50 ma.kr. Dótturfélög, sem ekki eru fjármálafyrirtæki, eru undanþegin skattinum. Skatturinn er lagður á fjármálafyrirtæki einkum til að fjármagna sérstaka verðbóta- og vaxtaniðurgreiðslu til einstaklinga.

15. Afkoma af aflagðri starfsemi að frádregnum skatti

	2014	2013
Hreinn hagnaður af hlutdeildarfélögum	6.290	250
Hreinn hagnaður af fasteignum og öðrum eignum	543	149
Afkoma af aflagðri starfsemi að frádregnum skatti	6.833	399

Hagnaður af sölu hlutabréfa er undanþeginn tekjuskatti.

Hagnaður (tap) af hlutdeildarfélögum er tilkominn vegna sölu bankans á 18,8% eignarhlut í HB Granda hf. 2014 í tengslum við skráningu félagsins á NASDAQ Íslandi.

16. Hagnaður á hlut

	Aflögð starfsemi			
	Ekki meðtalin		Meðtalin	
	2014	2013	2014	2013
Hagnaður sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf.	21.632	12.620	28.465	13.019
Vegið meðaltal útistandandi hluta, í milljónum	2.000	2.000	2.000	2.000
Hagnaður á hlut	10,82	6,31	14,23	6,51

Engir gerningar voru í gildi í árslok 2014 eða 2013 sem kynnu að hafa þynningaráhrif á hagnað á hlut.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

SKÝRINGAR VIÐ EFNAHAGSREIKNING SAMSTÆÐUNNAR

17. Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	2014	2013
Reiðufé	5.255	4.099
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	6.873	24.913
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	8.935	8.987
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	21.063	37.999

Bindiskylda við Seðlabanka Íslands er lögbundin og ekki tiltæk bankanum í daglegum rekstri hans.

18. Lán til lánastofnana

Bankareikningar	79.587	70.671
Peningamarkaðslán	23.007	26.197
Önnur lán	6.198	5.439
Lán til lánastofnana	108.792	102.307

19. Lán til viðskiptavina

2014	Einstaklingar	Fyrirtæki	Samtals
Yfirdrættir	17.955	24.420	42.375
Greiðslukort	11.065	943	12.008
Íbúðalán	271.639	10.406	282.045
Kaupleiga	2.469	3.607	6.076
Önnur lán	31.294	300.391	331.685
Virðisýrjun	(13.111)	(13.570)	(26.681)
Lán til viðskiptavina	321.311	326.197	647.508
2013			
Yfirdrættir	18.205	19.669	37.874
Greiðslukort	11.296	878	12.174
Íbúðalán	258.065	8.103	266.168
Kaupleiga	1.513	1.404	2.917
Önnur lán	34.620	311.247	345.867
Virðisýrjun	(13.208)	(16.018)	(29.226)
Lán til viðskiptavina	310.491	325.283	635.774

Bókfært virði lána sem veðsett eru á móti lántöku var í árslok 197 ma.kr. (31.12.2013: 173 ma.kr.). Veðsett lán samanstanda af veðlánnum til einstaklinga ásamt lánnum fasteignafélaga, verslunarfyrirtækja, iðnaðar- og orkufyrirtækja.

Nánari upplýsingar um lán má finna í kaflanum um áhættustýringu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

19. Lán til viðskiptavina, frh.

Breytingar virðisrýrnun á lánum til viðskiptavina

	Sértæk	Almenn	Samtals
2014			
Staða í ársbyrjun	25.126	4.100	29.226
Virðisrýrnun	2.539	367	2.906
Afskriftir	(5.937)	-	(5.937)
Endurheimt áður afskrifuð lán	486	-	486
Staða í árslok	22.214	4.467	26.681
2013			
Staða í ársbyrjun	56.440	3.341	59.781
Virðisrýrnun	7.993	947	8.940
Afskriftir	(36.236)	(188)	(36.424)
Endurflokkað sem skuldir	(3.984)	-	(3.984)
Endurheimt áður afskrifuð lán	913	-	913
Staða í árslok	25.126	4.100	29.226

Mikilvægt reikningshaldslegt mat og áætlanir

Helstu óvissuþættir við mat lána felast í virðisrýrnun lána og mati á lánum.

Samstæðan endurskoðar lánasafn sitt að minnsta kosti ársfjórðungslega með tilliti til virðisrýrnunar, eins og nánar er lýst í skýringu 53. Sértækur hluti virðisrýrnunar lána er vegna lána sem metin eru sérstaklega og er byggður á bestu mögulegu áætlun stjórnenda um núvirt sjóðstreymi sem mun innheimtast. Við mat á því sjóðstreymi meta stjórnendur fjárhagsstöðu skuldarans og mögulegt innlausnarvirði eigna sem eru að veði. Hvert virðisrýrt lán er metið út frá skilmálum sínum, aðferðafræðin og áætlað sjóðstreymi sem talið er innheimtanlegt er metið sjálfsætt og samþykkt af útlánaeftirliti.

20. Fjármálagerningar

	2014	2013
Skuldabréf og skuldagerningar	66.466	62.171
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	25.232	17.449
Afleiðusamningar	1.026	1.070
Verðbréf notuð til áhættuvarna	9.104	5.851
Fjármálagerningar	101.828	86.541

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

21. Fjáreignir og fjárskuldir

2014	Afskrifað kostnaðar- verð	Veltufjár- eignir og skuldir	Á gangvirði gegnum rekstur	Samtals
<i>Lán</i>				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	21.063	-	-	21.063
Lán til lánastofnana	108.792	-	-	108.792
Lán til viðskiptavina	647.508	-	-	647.508
Lán	777.363	-	-	777.363
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>				
Skráð	-	3.157	61.421	64.578
Óskráð	-	36	1.852	1.888
Skuldabréf og skuldagerningar	-	3.193	63.273	66.466
<i>Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum</i>				
Skráð	-	1.538	7.079	8.617
Óskráð	-	1.613	13.901	15.514
Skuldabréfasjóðir með breytilegum tekjum, óskráð	-	928	173	1.101
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	-	4.079	21.153	25.232
<i>Afleiðusamningar</i>				
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	1.026	-	1.026
Afleiðusamningar	-	1.026	-	1.026
<i>Verðbréf notuð til áhættuvarna</i>				
Skuldabréf og skuldagerningar, skráð	-	3.212	-	3.212
Hlutabréf og eiginfjárgerningar, skráð	-	4.911	-	4.911
Hlutabréf og eiginfjárgerningar, óskráð	-	981	-	981
Verðbréf notuð til áhættuvarna	-	9.104	-	9.104
Aðrar fjáreignir	3.514	-	-	3.514
Fjáreignir	780.877	17.402	84.426	882.705
<i>Skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði</i>				
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	22.876	-	-	22.876
Innlán frá viðskiptavinum	454.973	-	-	454.973
Lántaka	200.580	-	-	200.580
Víkjandi lán	31.639	-	-	31.639
Skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði	710.068	-	-	710.068
<i>Fjárskuldir á gangvirði</i>				
Skortstöður í skuldabréfum	-	8.238	-	8.238
Afleiðusamningar	-	905	-	905
Fjárskuldir á gangvirði	-	9.143	-	9.143
Aðrar fjárskuldir	39.032	-	-	39.032
Fjárskuldir	749.100	9.143	-	758.243

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

21. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

2013	Afskrifað kostnaðar- verð	Veltufjár- eignir og skuldir	Á gangvirði gegnum rekstur	Samtals
<i>Lán</i>				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	37.999	-	-	37.999
Lán til lánastofnana	102.307	-	-	102.307
Lán til viðskiptavina	635.774	-	-	635.774
Lán	776.080	-	-	776.080
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>				
Skráð	-	4.708	55.625	60.333
Óskráð	-	49	1.789	1.838
Skuldabréf og skuldagerningar	-	4.757	57.414	62.171
<i>Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum</i>				
Skráð	-	1.420	2.858	4.278
Óskráð	-	1.387	9.553	10.940
Skuldabréfasjóðir með breytilegum tekjum, óskráð	-	906	1.325	2.231
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	-	3.713	13.736	17.449
<i>Afleiðusamningar</i>				
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	1.070	-	1.070
Afleiðusamningar	-	1.070	-	1.070
<i>Verðbréf notuð til áhættuvarna</i>				
Skuldabréf og skuldagerningar, skráð	-	490	-	490
Hlutabréf og eiginfjárgerningar, skráð		4.472		4.472
Hlutabréf og eiginfjárgerningar, óskráð	-	889	-	889
Verðbréf notuð til áhættuvarna	-	5.851	-	5.851
Aðrar fjáreignir	5.746	-	-	5.746
Fjáreignir	781.826	15.391	71.150	868.367
<i>Skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði</i>				
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	28.000	-	-	28.000
Innlán frá viðskiptavinum	471.866	-	-	471.866
Lántaka	204.568	-	-	204.568
Víkjandi lán	31.918	-	-	31.918
Skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði	736.352	-	-	736.352
<i>Fjárskuldir á gangvirði</i>				
Skortstöður í skuldabréfum	-	8.199	-	8.199
Afleiðusamningar	-	761	-	761
Fjárskuldir á gangvirði	-	8.960	-	8.960
Aðrar fjárskuldir	36.747	-	-	36.747
Fjárskuldir	773.099	8.960	-	782.059

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

21. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

<i>Skuldabréf og skuldagæðingar á gangvirði gegnum rekstur sundurliðað eftir útgefendum</i>	2014	2013
Fjármála- og váttryggingastarfsemi	3.403	1.363
Opinberir aðilar	58.730	55.007
Fyrirtæki	1.140	1.044
Skuldabréf og skuldagæðingar á gangvirði gegnum rekstur	63.273	57.414

Heildarfjárhæð veðsettra skuldabréfa í árslok var 18,0 ma.kr. (31.12.2013: 18,4 ma.kr.). Veðsett skuldabréf samanstanda af skuldabréfum útgefnum af íslenska ríkinu sem voru veðsett á móti lántöku sem er hluti af skuldum við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands í efnahagsreikningi og jafnframt á móti skortstöðum, sem falla undir fjárskuldir á gangvirði.

22. Þrepaskipting gangvirðis

Samstæðan notar eftirfarandi þrepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði eigna og skulda eftir matsaðferð:

1. þrep: skráð verð á virkum markaði á sambærilegum eignum eða skuldum,
2. þrep: virðismatsaðferð beitt þar sem allar mikilvægar breytur byggja á markaðsupplýsingum, ýmist beint eða óbeint og
3. þrep: virðismatsaðferð beitt sem felur í sér mikilvægar breytur sem byggja ekki á markaðsupplýsingum.

Samstæðan metur í lok hvers árs hvort eignir og skuldir sem reglulega eru metnar til gangvirðis hafi færst milli þrepa, með því að yfirfara flokkunina og er þá byggt á uppruna þeirra breyta sem hafa mikil áhrif á gangvirðismat eignanna.

Eignir og skuldir sem færðar eru á gangvirði flokkaðar eftir þrepum

2014	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
<i>Eignir á gangvirði</i>				
Skuldabréf og skuldagæðingar	26.677	38.611	1.178	66.466
Hlutabréf og eiginfjárgæðingar með breytilegum tekjum	8.072	17.062	98	25.232
Afleiðusamningar	-	1.026	-	1.026
Verðbréf notuð til áhættuvarna	7.789	1.315	-	9.104
Fjárfestingareignir	-	-	6.842	6.842
Eignir á gangvirði	42.538	58.014	8.118	108.670
<i>Skuldir á gangvirði</i>				
Skortstöður í skuldabréfum	8.238	-	-	8.238
Afleiðusamningar	-	905	-	905
Skuldir á gangvirði	8.238	905	-	9.143

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

22. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

2013	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
<i>Eignir á gangvirði</i>				
Skuldabréf og skuldagerningar	21.411	39.531	1.229	62.171
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	3.570	13.441	438	17.449
Afleiðusamningar	-	1.070	-	1.070
Verðbréf notuð til áhættuvarna	4.495	1.355	-	5.850
Fjárfestingareignir	-	-	28.523	28.523
Eignir á gangvirði	29.476	55.397	30.190	115.063
<i>Skuldir á gangvirði</i>				
Skortstöður í skuldabréfum	8.199	-	-	8.199
Afleiðusamningar	-	761	-	761
Skuldir á gangvirði	8.199	761	-	8.960

Engar eignir hafa færst milli 1. og 2. þreps á árunum 2014 og 2013.

Gangvirði eigna og skulda

Gangvirði eignar og skuldar er sú fjárhæð sem hægt væri að skipta á fyrir eign eða gera upp skuld í frjálsum viðskiptum milli aðila, þ.e. ekki með nauðungarsölu eða slitum. Birt verð á virkum markaði er besta vísbendingin um gangvirði og þegar það liggur fyrir er það notað af samstæðunni til að meta eignir og skuldir á gangvirði. Ef birt verð endurspeglar ekki raunveruleg og reglubundin viðskipti á virkum markaði, eða ef birt verð er ekki aðgengilegt yfir höfuð, er gangvirði ákvarðað með því að nota viðeigandi matsaðferð.

Aðferðir til þess að ákvarða gangvirði

1. þrep: Gangvirði ákvarðað út frá markaðsverði

Besta vísbending um gangvirði eignar eða skuldar við upphaflega skráningu er viðskiptaverðið, nema gangvirðið megi ákvarða með samanburði við önnur markaðsviðskipti eða grundvallar á matsaðferð þar sem notaðar eru breytur sem byggja á markaðsupplýsingum.

Í sumum tilvikum er bókfært virði eigna og skulda í skýringu 21 notað sem námundun á gangvirði. Þetta er einfalt þegar um er að ræða handbært fé en er einnig notað varðandi skammtíma fjárfestingar og lán til mjög lánshæfra gagnaðila, svo sem lánastofnana, með samningum þar sem vextir eru svipaðir eða jafngildir markaðsvöxtum og útlánaáhætta samstæðunnar er lítil eða engin.

Í tilviki skráðra og auðseljanlegra hlutabréfa og skuldabréfa, tiltekinna afleiðusamninga og annarra markaðsverðbréfa er gangvirði reiknað beint út frá markaðsverði. Þessir gerningar eru færðir undir fjármálagerninga og fjárskuldir á gangvirði í efnahagsreikningi.

2. þrep: Gangvirði ákvarðað með matsaðferðum á grundvelli markaðsupplýsinga

Í tilviki eigna og skulda þar sem ekki er fyrir hendi virkur markaður beitir samstæðan tilteknum verklagsreglum og verðmatsaðferðum til þess að fá fram gangvirði á grundvelli eins mikilla markaðsupplýsinga og tiltækar eru. Meðal verðmatsaðferða er notkun nýlegra markaðsviðskipta milli óskyldra, upplýstra og viljugra aðila, ef þau eru tiltæk, vísun í gildandi gangverð sams konar eignar eða skuldar, núvirðisgreiningu sjóðstreymis, verðmatslíkön valréttarsamninga eða aðrar viðtektnar verðmatsaðferðir sem markaðsaðilar beita við verðlagningu eignarinnar eða skuldarinnar.

Varðandi eignir og skuldir þar sem ekki er fyrir hendi verð á virkum markaði er gangvirði ákvarðað með ýmsum verðmatsaðferðum. Þetta á einkum við um afleiðusamninga á tilboðsmarkaði, svo sem valréttarsamninga, skiptasamninga, framvirka samninga og óskráð hlutabréf, en einnig ýmsar aðrar eignir og skuldir.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

22. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

Í flestum tilvikum er verðmatið byggt á fræðilegum fjármálalíkönunum á borð við Black Scholes líkanið eða afbrigðum þess. Í þeim verðmatsaðferðum felst einnig framvirk verðlagning og skiptalíkon þar sem beitt er núvirtu greiðsluflæði.

Gangvirði innlána með föstum binditíma er reiknað með því að núvirða áætlað greiðsluflæði á grundvelli gildandi markaðsvaxta sambærilegs binditíma. Að því er varðar innlán sem laus eru til úttektar án fyrirvara er gangvirðið fjárhæðin sem til greiðslu kemur við úttekt og svarar það til bókfærðs virðis í efnahagsreikningi.

3. þrep: Gangvirði ákvarðað með matsaðferðum sem byggja að miklu leyti á upplýsingum sem ekki er hægt að staðfesta á markaði

Í mörgum tilvikum liggja litlar eða engar upplýsingar fyrir til útreiknings á gangvirði. Algengasta verðmatsaðferðin er núvirðing. Slíkir útreikningar byggja á áætluðu framtíðar sjóðstreymi og viðeigandi ávöxtunarkröfu. Ávöxtunarkrafan ætti að taka mið bæði af gildandi markaðsbreytum og óvissu varðandi vænt stjóðstreymi. Í slíkum tilvikum eru notuð innri líkön og aðferðir til þess að reikna gangvirði. Slíki líkön kunna að vera tölfraðilegs eðlis, byggja á ytri eða innri sögu eigna og skulda með svipaða eiginleika og/eða byggja á þekkingu og reynslu samstæðunnar. Til að mynda er vaxtaálag á flest lán til viðskiptavina, sem bætt er við gildandi og eðlilega vexti til þess að ná fram viðeigandi ávöxtunarkröfu, áætlað með því að nota lánshæfismat og vænt tap vegna vanskila, sem fengið er úr líkönum sem samstæðan notar.

Eiginfjárgerningar sem eru ekki með skráð markaðsverð eru metnir með aðferðum og leiðbeiningum sem koma frá alþjóðastofnunum. Í flestum tilvikum er innra virði grundvöllur verðmatsins, en aðrir þættir á borð við sjóðstreymisgreiningu geta einnig haft áhrif á niðurstöður.

Við mat á gangvirði fjárfestingareigna er stuðst við mat stjórnenda en það byggir annað hvort á nýlegum viðskiptum og tilboðum í sambærilegar eignir eða núvirðingu eigna sem byggja á áætluðu framtíðar sjóðstreymi og viðeigandi ávöxtunarkröfu.

Ákvörðun um þrepaskiptingu eigna er gerð í lok hvers reikningsárs.

Hreyfingar á eignum í 3. þrepi	Fjárfestingareignir		Fjáreignir		Samtals	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Staða í ársbyrjun	28.523	28.919	1.667	1.935	30.190	30.854
Hagnaður (tap) fært í yfirlit um heildarafkomu	1.091	1.219	(373)	231	718	1.450
Viðbætur	2.148	1.804	5	-	2.153	1.804
Sala	(25.503)	(3.419)	(23)	(407)	(25.526)	(3.826)
Flutt í 3. þrep	583	-	-	-	583	-
Flutt úr 3. þrepi	-	-	-	(92)	-	(92)
Staða í árslok	6.842	28.523	1.276	1.667	8.118	30.190

Þann 30. júní 2014 seldi bankinn dótturfélagið Landfestar ehf. sem hafði þau áhrif að fjárfestingareignir lækkuðu um 23,1 ma.kr.

Áhrif á heildarafkomu vegna breytinga á gangvirði í 3. þrepi koma fram í eftirfarandi liðum

	2014	2013
Hreinar vaxtatekjur	74	82
Hreinar fjármunatekjur	(447)	149
Aðrar rekstrartekjur	2.322	1.591
Hagnaður (tap) fært í yfirlit um heildarafkomu	1.949	1.822

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

22. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

Bókfært virði og gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem ekki eru færðar á gangvirði í samstæðureikningnum. Taflan inniheldur ekki gangvirði ófjárhagslegra eigna og skulda.

	Bókfært verð	Gangvirði	Óinnleystur hagnaður (tap)
2014			
<i>Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	21.063	21.063	-
Lán til lánastofnana	108.792	108.792	-
Lán til viðskiptavina	647.508	657.261	9.753
Aðrar fjáreignir	3.514	3.514	-
Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði	780.877	790.630	9.753
<i>Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	22.876	22.876	-
Innlán frá viðskiptavinum	454.973	455.133	(160)
Lántaka	200.580	197.115	3.465
Víkjandi lán	31.639	31.639	-
Aðrar fjárskuldir	39.032	39.032	-
Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði	749.100	745.795	3.305
2013			
<i>Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	37.999	37.999	-
Lán til lánastofnana	102.307	102.307	-
Lán til viðskiptavina	635.774	643.994	8.220
Aðrar fjáreignir	5.746	5.746	-
Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði	781.826	790.046	8.220
<i>Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	28.000	28.000	-
Innlán frá viðskiptavinum	471.866	472.063	(197)
Lántaka	204.568	196.981	7.587
Víkjandi lán	31.918	31.918	-
Aðrar fjárskuldir	36.747	36.747	-
Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði	773.099	765.709	7.390

Fjáreignir og fjárskuldir bera í flestum tilvikum breytilega vexti. Eignir sem ekki bera breytilega vexti eru metnar til gangvirðis með 2. þreps aðferðum þar sem byggt er á markaðsupplýsingum um vexti.

Íbúðarlán eru metin með núvirðisaðferð þar sem ávöxtunarkrafa byggir á vaxtakjörum fyrir ný íbúðarlán ásamt álagi vegna veðstöðu. Lán í vanskilum eru sett fram á bókfærðu virði þar sem áætluðu greiðsluflæði samkvæmt lánasamningi er ekki vænst. Þessi í stað eru þau niðurfærð í samræmi við áætlað endurheimtuvirði. Önnur lán, þ.á.m. lán til fyrirtækja, eru sett fram á bókfærðu virði þar sem þau eru almennt með styttri líftíma en íbúðarlán og vaxtaáhætta vegna þeirra er því takmörkuð.

Mat á gangvirði hefur breyst frá fyrra ári þar sem samstæðan notar nú endurbætta aðferðafræði. Aðferðafræðin byggir á nýlegum viðskiptum samstæðunnar með lánasafn ESÍ. Tölum frá 2013 hefur verið breytt í samræmi við nýja aðferð.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

22. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

Afleiðusamningar	Gangvirði	
	Eignir	Skuldir
2014		
Framvirkir gjaldmiðlasamningar, óskráðir	63	172
Vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningar, óskráðir	215	271
Skiptasamningar með skuldabréf, óskráðir	40	34
Skiptasamningar með hlutabréf, óskráðir	230	397
Valréttarsamningar, óskráðir	478	31
Afleiðusamningar	1.026	905
2013		
Framvirkir gjaldmiðlasamningar, óskráðir	68	20
Vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningar, óskráðir	518	42
Skiptasamningar með skuldabréf, óskráðir	4	54
Skiptasamningar með hlutabréf, óskráðir	33	632
Valréttarsamningar, óskráðir	447	13
Afleiðusamningar	1.070	761

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

23. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða

	Eignir sem falla undir jöfnunarsamninga			Jöfnunarmöguleikar sem ekki eru færðir í efnahagsreikningi		Eignir eftir að tekið er tillit til jöfnunar-möguleika	Eignir sem ekki falla undir jöfnunar-samninga	Heildar eignir í efnahags-reikningi
	Eignir fyrir jöfnun í efnahags-reikningi	Skuldir jafnaðar á móti eignum í efnahag	Hreinar eignir í efnahags-reikningi	Fjár-skuldir	Mótteknar veð-tryggingar			
2014								
Öfug endurhverf viðskipti	10.044	-	10.044	(8.238)	-	1.806	-	10.044
Afleiðusamningar	117	-	117	(1)	-	116	909	1.026
Eignir samtals	10.161	-	10.161	(8.239)	-	1.922	909	11.070
2013								
Öfug endurhverf viðskipti	10.381	-	10.381	(8.199)	-	2.182	-	10.381
Afleiðusamningar	389	-	389	(22)	-	367	681	1.070
Aðrar eignir nettaðar móti innlánum	17.049	(15.374)	1.675	-	-	1.675	-	1.675
Eignir samtals	27.819	(15.374)	12.445	(8.221)	-	4.224	681	13.126

Fjárskuldir sem falla undir nettunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða

	Skuldir sem falla undir jöfnunarsamninga			Jöfnunarmöguleikar sem ekki eru færðir í efnahagsreikningi		Skuldir eftir að tekið er tillit til jöfnunar-möguleika	Skuldir sem ekki falla undir jöfnunar-samninga	Heildar skuldir í efnahags-reikningi
	Skuldir fyrir jöfnun í efnahags-reikningi	Eignir jafnaðar á móti skuldum í efnahag	Hreinar skuldir í efnahags-reikningi	Fjár- eignir	Afhentar veð-tryggingar			
2014								
Öfug endurhverf viðskipti	8.238	-	8.238	(8.238)	-	-	-	8.238
Afleiðusamningar	1	-	1	(1)	-	-	904	905
Skuldir samtals	8.239	-	8.239	(8.239)	-	-	904	9.143
2013								
Öfug endurhverf viðskipti	8.199	-	8.199	(8.199)	-	-	-	8.199
Afleiðusamningar	39	-	39	(22)	-	17	722	761
Aðrar eignir nettaðar móti innlánum	15.374	(15.374)	-	-	-	-	-	-
Skuldir samtals	23.612	(15.374)	8.238	(8.221)	-	17	722	8.960

Nánnar er greint frá reikningsskilaaðferðum vegna jöfnunar fjáreigna og fjárskulda í skýringu 53.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

24. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum

<i>Hlutdeild samstæðunnar í helstu hlutdeildarfélögum</i>	2014	2013
Auðkenni hf., Borgartúni 31, Reykjavík	21,0%	20,0%
Bakkavör Group Ltd., West Marsh Road, Spalding, Lincolnshire, Bretlandi	45,8%	45,8%
Farice ehf., Smáratorgi 3, Kópavogi	39,3%	39,3%
Klakki ehf., Ármúla 3, Reykjavík	31,8%	31,8%
Reiknistofa bankanna hf., Katrínartúni 2, Reykjavík	21,7%	21,7%
Reitir fasteignafélag hf., Kringlunni 4-12, Reykjavík	25,6%	42,7%
Skipti hf., Ármúla 25, Reykjavík	38,3%	38,3%
Urriðaland ehf., Laugavegi 182, Reykjavík	41,4%	41,4%
<i>Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum</i>		
Staða í ársbyrjun	17.929	7.050
Viðbætur	7.557	8.903
Arður	(16)	(10)
Flutt úr varanlegum rekstrarfjármunum	(2.636)	-
Sala	(4.603)	-
Gengismunur	237	-
Hlutdeild í afkomu og hækkun á virði	3.498	1.986
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	21.966	17.929

Í lok júní 2014 seldi bankinn allan eignarhlut sinn í dótturfélaginu Landfestum ehf. til Eikar fasteignafélags hf. og sem endurgjald fékk bankinn 44,1% hlut hlut í Eik fasteignafélagi hf. Á seinni hluta ársins 2014 seldi bankinn eignarhluti í Eik fasteignafélagi hf. og er eftirstæður eignarhlutur flokkaður meðal fjármálagerninga í árslok. Sala eignarhlutarins hafði óveruleg áhrif á yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar.

Mikilvægt reikningshaldslegt mat og áætlanir

Samstæðan færir fjárfestingar í hlutdeildarfélögum samkvæmt hlutdeildaraðferð að teknu tilliti til mögulegrar virðisrýrnunar. Virðisrýrnunarpróf byggir á matsaðferðum stjórnenda og áætlunum, s.s. EBITDA margfaldara. Slík nálgun gæti mögulega gefið niðurstöðu sem væri mjög frábrugðin bókfærðu virði en stjórnendur álíta virði eignanna að teknu tilliti til virðisrýrnunar raunhæfara miðað við núverandi markaðsaðstæður.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

25. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir skiptast í fjóra flokka: viðskiptavild, innviði, viðskiptatengsl og tengda samninga og hugbúnað. Viðskiptavild myndast við kaup á dótturfélögum. Innviðir, viðskiptatengsl og tengdir samningar myndast í formi yfirverðs í tengslum við kaup á starfsemi dótturfélaga, en hugbúnaður á sér uppruna í kaupum á hugbúnaðarleyfum og við upptöku hugbúnaðarins í rekstri samstæðunnar.

Undir lok ársins 2014 keypti Valitor Holding hf. dönsku félagasamstæðuna AltaPay A/S. Kaupunum er ætlað að styðja við stefnu Valitor hf. varðandi uppbyggingu á starfsemi á Norðurlöndum á sviði netviðskipta. Kaupverð á eignarhlutum í félaginu nam um 4,2 mö.kr., þar af voru greiddar um 3,1 ma.kr. Eignfærð óefnisleg eign nemur samtals 4.217 m.kr., þar af er 2.171 m.kr. færð sem viðskiptavild. Viðskiptavildin er einkum tilkomin vegna þekkingar starfsmanna AltaPay A/S og viðskiptatækifærum sem felast í ört vaxandi markaði og þeirra samlegðaráhrifa sem gert er ráð fyrir að Valitor hf. njóti í framhaldi af kaupunum. Við útteilingu á kaupverðinu niður á einstakar aðgreinanlegar eignir var beytt sjóðstreymisaðferðum og voru spár stjórnenda um rekstur AltaPay A/S lagðar til grundvallar. Helstu óefnislegu eignirnar eru vörumerki, viðskiptavinatengsl auk hugbúnaðar. Vörumerki og viðskiptatengsl eru færð í flokkinn Viðskiptatengsl og tengdir samningar.

Úthlutun eignanna er ekki að fullu lokið en Valitor Holding hf. mun ljúka þeirri vinnu innan árs frá kaupum. Innkoma AltaPay A/S í samstæðu Arion banka hefur engin rekstrarleg áhrif á árinu 2014.

Innviðir, sem eignfærðir eru sem óefnisleg eign, tengjast tveimur starfspáttum bankans, þ.e. eignastýringu í bankanum sjálfum og dótturfélagi hans Stefni hf. og kreditkortastarfsemi í Valitor holding hf., sem er dótturfélag bankans. Í báðum tilvikum byggir starfsemin á áralangri uppbyggingu þekkingar og kerfa þar sem lagður hefur verið verðmætur grunnur að framtíðarvexti. Virðisrýrnunarpróf er framkvæmt árlega eins og lýst er hér á eftir.

Viðskiptatengsl og tengdir samningar tengjast dótturfélögum og annari starfsemi sem bankinn hefur keypt eða yfirtekið. Eignin byggir á þeim forsendum að viðskiptatengsl og samningar leiði af sér reglulegar greiðslur og tekjur hjá viðkomandi rekstrareiningum. Umrædd starfsemi tengist að mestu einstaklingsviðskiptum frá SPRON en einnig viðskiptasamböndum hjá Okkar líftryggingum. Framkvæmd eru virðisrýrnunarpróf á viðskiptasamböndum en tengdir samningar eru niðurfærðir yfir 5 ára tímabil.

Hugbúnaður samanstendur af keyptum hugbúnaðarleyfum og eru þau eignfærð á kostnaðarverði ásamt kostnaði við að taka þau í notkun. Hugbúnaðarleyfi sem eignfærð eru sem óefnislegar eignir eru afskrifuð á nýtingartímanum, sem áætlaður er 3-8 ár.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

25. Óefnislegar eignir, frh.

	Viðskipta- vild	Innviðir	Viðskipta- tengsl og tengdir samningar	Hug- búnaður	Samtals
2014					
Staða í ársbyrjun	-	3.075	1.144	1.164	5.383
Aukning vegna samruna	2.171	-	598	1.448	4.217
Viðbætur	-	-	-	603	603
Niðurfærsla	-	(29)	-	-	(29)
Afskrift	-	-	(203)	(375)	(578)
Óefnislegar eignir	2.171	3.046	1.539	2.840	9.596
2013					
Staða í ársbyrjun	-	3.914	144	883	4.941
Aukning vegna samruna	-	-	-	-	-
Viðbætur	-	-	1.000	841	1.841
Niðurfærsla	-	(839)	-	-	(839)
Afskrift	-	-	-	(560)	(560)
Óefnislegar eignir	-	3.075	1.144	1.164	5.383

Virðisrýrnunarpróf

Aðferðafræðin við virðisrýrnunarpróf á innviðum byggir á notkun núvirðingarlíkans þar sem tekið er mið af áhrifaþáttum sem leiða af rekstrinum og umhverfi hans.

Líkanið sem notað er til þess að ákvarða endurheimtanlega fjárhæð er viðkvæmast fyrir breytingum á spám um hagnað sem verður til ráðstöfunar fyrir hluthafa á hverju fimm ára tímabili, ávöxtunarkröfu og breytingar á vaxtastigi. Niðurstaða slíkrar greiningar var sú að 29 m.kr. virðisrýrnun var færð vegna innviða á árinu 2014 (2013: 839 m.kr.).

	2014		2013	
Ávöxtunarkrafa og vaxtarstig	Ávöxtunarkrafa	Vaxtarstig	Ávöxtunarkrafa	Vaxtarstig
Eignastýring	14,7%	2,5%	13,1%	2,5%
Kreditkortastarfsemi	14,7%	3-14%	15,1%	4-10%

26. Skatteign og skattskuldir

	2014		2013	
	Eignir	Skuldir	Eignir	Skuldir
Skattur ársins	-	4.499	-	3.698
Frestaður skattur	655	624	818	1.226
Skatteign og skattskuldir	655	5.123	818	4.924
<i>Uppruni frestaðrar skatteignar og skattskuldbindingar</i>				
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendri mynt	7	(205)	25	(212)
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	95	(333)	144	(1.770)
Fjáreignir	564	-	580	-
Aðrar eignir og skuldir	188	(529)	514	(90)
Frestun innlausnar á myntgengismuni	-	(78)	79	-
Yfirfæranlegt skattalegt tap	322	-	322	-
	1.176	(1.145)	1.664	(2.072)
Innbyrðis jöfnun frestaðra skatteigna við frestaðar skattskuldir sömu skattaðila	(521)	521	(846)	846
Frestuð skatteign og -skuldbinding	655	(624)	818	(1.226)

Félag í samstæðunni eiga yfirfæranlegt skattalegt tap sem jafngildir skatteign að fjárhæð 726 m.kr. (31.12.2013: 728 m.kr.), sem ekki er færð til eignar í samstæðureikningnum vegna óvissu um mögulega nýtingu tapsins.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

26. Skatteign og skattskuldir, frh.

Breytingar á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu

	Ársbyrjun	Breyting vegna kaupa/sölu	Fært gegnum rekstur	Árslok
2014				
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendri mynt	(187)	-	(11)	(198)
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	(1.626)	1.102	286	(238)
Fjáreignir	580	-	(16)	564
Aðrar eignir og skuldir	424	(458)	(307)	(341)
Frestaður myntgengismunur	79	-	(157)	(78)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	322	-	-	322
Breyting á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu	(408)	644	(205)	31
2013				
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendri mynt	(248)	-	61	(187)
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	(1.275)	-	(351)	(1.626)
Fjáreignir	565	-	15	580
Aðrar eignir og skuldir	11	-	413	424
Frestaður myntgengismunur	(696)	-	775	79
Yfirfæranlegt skattalegt tap	751	-	(429)	322
Breyting á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu	(892)	-	484	(408)

27. Aðrar eignir

	2014	2013
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	3.958	10.046
Varanlegir rekstrarfjármunir	7.080	6.943
Viðskiptakröfur	2.474	4.610
Ýmsar eignir	1.974	1.977
Aðrar eignir	15.486	23.576
<i>Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi</i>		
Hlutdeildarfélag	-	5.457
Fasteignir	3.919	4.150
Aðrar eignir	39	439
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	3.958	10.046

Hlutdeildarfélag voru yfirtekin með það að markmiði að selja aftur og eru þau flokkuð sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi í samræmi við IFRS 5.

Í apríl 2014 seldi bankinn 18,8% hlut í HB Granda hf. í tengslum við skráningu félagsins á NASDAQ Íslandi. Fyrir sölu átti bankinn 31% hlut í HB Granda hf. Áhrif af sölu eru meðtalin í yfirliti um heildarafkomu samstæðunnar. Eignarhlutur í HB Granda hf. í árslok er flokkaður meðal skráðra hlutabréfa á gangvirði undir fjármálagerningum.

Fasteignir og aðrar eignir sem flokkast sem fastafjármunir til sölu eru yfirleitt tilkomnar vegna þess að gengið var að veði hjá fyrirtækjum og einstaklingum.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

27. Aðrar eignir, frh.

	Fasteignir	Tæki og búnaður	Samtals 2014	Samtals 2013
<i>Varanlegir rekstrarfjármunir</i>				
Upphaflegt kostnaðarverð í ársbyrjun	5.853	5.051	10.904	9.117
Viðbætur	654	1.212	1.866	2.181
Selt	(293)	(42)	(335)	(228)
Flutt meðal fjárfestingareigna	-	-	-	(166)
Upphaflegt kostnaðarverð í árslok	6.214	6.221	12.435	10.904
Uppsafnaðar afskriftir í ársbyrjun	(998)	(2.963)	(3.961)	(2.806)
Afskrifað	(456)	(1.000)	(1.456)	(1.228)
Selt	46	16	62	52
Flutt meðal fjárfestingareigna	-	-	-	21
Uppsafnaðar afskriftir í árslok	(1.408)	(3.947)	(5.355)	(3.961)
Varanlegir rekstrarfjármunir	4.806	2.274	7.080	6.943

Fasteignamat nam 4.539 m.kr. í árslok (31.12.2013: 5.025 m.kr.). Vátryggingarmat fasteigna nam 9.479 m.kr. í árslok (31.12.2013: 9.466 m.kr.).

28. Aðrar skuldir

	2014	2013
Viðskiptaskuldir	20.909	19.264
Skuldbinding vegna uppgerðra gengislána	2.791	4.524
Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta	2.880	2.886
Tryggingarkrafa	2.402	2.266
Fjármagnstekjuskattur	1.507	1.552
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	2.688	2.835
Ýmsar skuldir	14.013	10.340
Aðrar skuldir	47.190	43.667

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

29. Lántaka

	Útgefið	Loka- gjaldldagi	Greiðslu- skilmálar	Vaxtakjör	2014	2013
Sértryggð skuldabréf í ISK	2012	2015	Á lokadegi	Fastir 6,50%	14.493	4.378
Sértryggð skuldabréf í ISK	2013	2019	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir 2,50%	4.508	4.453
Sértryggð skuldabréf í ISK	2014	2021	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir 3,50%	1.134	-
Sértryggð skuldabréf í ISK	2014	2029	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir 3,50%	5.232	-
Sértryggð skuldabréf í ISK	2008	2031	Jafnar gr.	Verðtryggt, fastir 4,00%	-	4.934
Sértryggð skuldabréf í ISK	2005	2033	Jafnar gr.	Verðtryggt, fastir 3,75%	17.428	17.873
Sértryggð skuldabréf í ISK	2012	2034	Jafnar gr.	Verðtryggt, fastir 3,60%	2.541	2.603
Sértryggð skuldabréf í ISK	2008	2045	Jafnar gr.	Verðtryggt, fastir 4,00%	6.165	21.361
Sértryggð skuldabréf í ISK	2006	2048	Jafnar gr.	Verðtryggt, fastir 3,75%	77.557	77.894
Sértryggð skuldabréf					129.058	133.496
Óveðtryggð skuldabréf í NOK	2013	2016	Á lokadegi	Breytilegir NIBOR +5,00%	8.478	9.356
Óveðtryggð skuldabréf í ISK	2010	2018	Jafnar gr.	Breytilegir REIBOR +1,00%	2.130	2.662
Óveðtryggð skuldabréf í EUR	2009	2018	Jafnar gr.	Breytilegir EURIBOR +1,00%	1.714	2.202
Veðtryggð skuldabréf, Landfestar í ISK ...	2010	2044	Jafnar gr.	Verðtryggt, fastir 4,70%	-	2.932
Útgefin skuldabréf					12.322	17.152
Seðlabanki Íslands, veðtr., fjölmynt ...	2010	2022	Á lokadegi	Fjölmynt Breytil. LIBOR + 3,00%	55.102	52.998
Víxlaútgáfa					3.186	-
Önnur lántaka					912	922
Önnur lán					59.200	53.920
Lántaka					200.580	204.568

Bókfært virði skráðra skuldabréfa var 140.721 m.kr. í árslok (31.12.2013: 23.770 m.kr.) og markaðsvirði þeirra var 137.175 m.kr. (31.12.2013: 24.472 m.kr.).

Samstæðan keypti eigin skuldir að fjárhæð 20 milljarðar á árinu 2014 (2013: ekkert). Rekstraráhrif voru óveruleg.

Í lok júní seldi bankinn dótturfélag sitt Landfestar ehf., eins og nánar er lýst í skýringu 3.

30. Víkjandi lán

	Útgefið	Loka- gjaldldagi	Greiðslu- skilmálar	Vaxtakjör	2014	2013
Eiginfjárbáttur B, fjölmynt	2010	2020	Á lokadegi	Breytil., LIBOR + 4.00%*	31.639	31.918
Víkjandi lán					31.639	31.918

*Árið 2015 breytast vextir í 3ja mánaða EURIBOR/LIBOR +500 bps.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

31. Veðsettar eignir

<i>Veðsettar eignir vegna lántöku</i>	2014	2013
Eignir sem hafa verið settar að veði vegna lántöku	233.191	258.762
Eignir sem hafa verið settar að veði vegna lána frá lánastofnunum og skortstöðu	17.973	18.440
Eignir veðsettar vegna lántöku	251.164	277.202

Samstæðan hefur sett eignir að veði vegna lántöku, bæði vegna sértryggðrar skuldabréfaútgáfu og annarrar skuldabréfaútgáfu auk lánasamninga. Samanlagt virði veðsettra eigna var 233 ma.kr. í lok árs (31.12.2013: 259 ma.kr.). Veðsett lán samanstanda af veðlánnum til einstaklinga ásamt lánnum fasteignafélaga, verslunarfyrirtækja, iðnaðar- og orkufyrirtækja. Bókfært virði lántökunnar var 184 ma.kr. í lok ársins (31.12.2013: 189 ma.kr.).

Eignir eru fyrst og fremst veðsettar á móti lánnum sem tekin voru í tengslum við kaup á viðkomandi eignum. Þar skera tveir atburðir sig úr. Lánasafn var keypt af Seðlabanka Íslands í tengslum við endurfjármögnun Arion banka hf. 8. janúar 2010 og íbúðalánasafn var keypt af Kaupþingi hf. sem er veðsett á móti sértryggðum skuldabréfum sem Kaupþing hf. gaf út en Arion banki hf. yfirtók í árslok 2011.

Samstæðan hefur veðsett skuldabréf vegna skammtímalána frá Seðlabanka Íslands og vegna skortstöðu tengdri skiptasamningum, til að verjast markaðsáhættu vegna viðkomandi eigna.

32. Eigið fé

Hlutfé og yfirverðsreikningur hlutfjár

Samkvæmt samþykktum Arion banka hf. er heildarhlutfé bankans 2.000 m.kr. að nafnvirði þar sem hver hlutur nemur 1 krónu. Handhafar almennra hlutabréfa eiga rétt á arði samkvæmt ákvörðun aðalfundar hverju sinni og fylgir eitt atkvæði hverjum hlut á hluthafafundum.

	Nafnverð	2014	Nafnverð	2013
Útgefið hlutfé	2.000	75.861	2.000	75.861

Yfirverðsreikningur hlutfjár samanstendur af greiðslum hluthafa umfram nafnverð fyrir hlutabréf sem gefin eru út af Arion banka hf.

<i>Varasjóðir</i>	2014	2013
Lögbundinn varasjóður	1.637	1.637
Þýðingarmunur vegna reikningsskila dótturfélaga í erlendri mynt	(5)	-
Varasjóðir	1.632	1.637

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

LIÐIR UTAN EFNAHAGS

33. Skuldbindingar

Ábyrgðir, ónýttar yfirdráttarheimildir og lánsloforð sem samstæðan hefur veitt viðskiptavinum sínum	2014	2013
Ábyrgðir	9.542	9.922
Ónýttar yfirdráttarheimildir	38.890	37.371
Lánsloforð	56.363	48.585

Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta

Á Alþingi hefur verið til umræðu frumvarp um nýjan tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta. Þrátt fyrir að lögum hafi ekki verið breytt hafa íslenskar innlánsstofnanir greitt ársfjórðungslega í aðra deild hjá sjóðnum frá árinu 2010 en horft framhjá gildandi lögum. Þrátt fyrir þessa breytingu á framkvæmd og vegna óvissu um lagasetningu í framtíðinni er skuldbinding vegna fyrri ára óbreytt og nemur 2.669 m.kr. í árslok. Samstæðan hefur veitt sjóðnum ábyrgð vegna skuldbindinga að fjárhæð 3.210 m.kr.

34. Skuldbindingar vegna rekstrarleigusamninga

Samstæðan sem leigutaki

Samstæðan hefur gert leigusamninga um nokkrar fasteignir sem hún notar í rekstri sínum. Leigusamningar þessir eru til allt að 19 ára. Í flestum samningum eru framlengingarákvæði.

	2014	2013
Innan 1 árs	292	272
Eftir 1 til 5 ár	829	960
Eftir meira en 5 ár	606	800
Lágmarksleigugreiðslur samkvæmt úppsegjanlegum leigusamningum	1.727	2.032

Samstæðan sem leigusali

Samstæðan hefur gert leigusamninga um fjárfestingareignir sínar og fasteignir. Leigusamningarnir eru til allt að 8 ára og eru flestir úppsegjanlegir.

	2014	2013
Innan 1 árs	93	2.353
Eftir 1 til 5 ár	125	5.086
Eftir meira en 5 ár	16	1.480
Lágmarksleigugreiðslur samkvæmt úppsegjanlegum leigusamningum	234	8.919

Bankinn seldi dótturfélag sitt Landfestar ehf. á árinu eins og fram kemur í skýringu 3. Landfestar ehf. var með marga leigusamninga sem eru meðtaldir í fjárhæðum fyrra árs.

35. Eignir í stýringu og vörslu

	2014	2013
Eignir í stýringu	923.599	895.457
Eignir í vörslu	1.337.561	1.490.888

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

36. Lögfræðileg málefni

Samstæðan hefur markað sér stefnu og komið upp ferlum til þess að halda utan um lögfræðileg ágreiningsefni. Þegar faglegrar ráðgjafar hefur verið leitað og fjárhæð hugsanlegs taps hefur verið áætluð með raunhæfum hætti gerir samstæðan ráðstafanir til þess að taka mið af hugsanlegum neikvæðum áhrifum ágreiningsmálunum á fjárhagsstöðu hennar. Í þeim tilvikum þegar talið er að það geti skaðað málstað samstæðunnar að upplýsa um mögulegar fjárhæðir í tengslum við málaferli, þá er því sleppt. Í árslok voru nokkur ágreiningsmál sem samstæðan á aðild að óleyst.

i) Óvissar skuldbindingar

Rannsóknir og málaferli vegna meintra brota á samkeppnislögum

Bankinn og Valitor hf. gerðu sátt við Samkeppniseftirlitið (SE) í desember 2014 vegna rannsóknar á uppbyggingu greiðslukortakerfisins. Kjarninn í sáttinni felst í breytingum á ákvörðun milligjalda sem færsluhirðar greiða bönkum, ásamt nýrri tilhögun á veitingu vildarpunkta. Bankinn hefur þegar innleitt breytingarnar. Hluti af sáttinni fólst í að bankinn greiddi sekt að fjárhæð 450 m.kr. og Valitor hf. sekt að fjárhæð 220 m.kr. Einnig fólst í sáttinni að gerðar voru breytingar á eignarhaldi Valitor hf. með kaupum bankans á eignarhluta Landsbankans hf. í Valitor hf. Kortþjónustan hf. höfðaði mál gegn bankanum og Valitor hf. í júní 2013, sem og Landabankans hf., Íslandsbanka hf. og Borgun hf., og krefst skaðabóta fyrir meint tjón Kortþjónustunnar hf. í tengslum við fyrrgreint mál. Málið er rekið fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur.

SE hefur einnig hafið formlega rannsókn á meintri misnotkun á meintri sameiginlegri markaðsráðandi stöðu þriggja stærstu bankanna, þar með talið Arion banka hf. Rannsóknin hófst vegna kvartana árið 2010 frá BYR hf. og MP banka hf. Kvartanirnar frá BYR hf. og MP banka hf. varða skilmála íbúðalána bankans, sem samkvæmt kvörtununum, hindra einstaklinga í því að færa viðskipti sín til annarra banka og hamlar þannig samkeppni. Umfang rannsóknarinnar og útkoma málsins er enn óviss, sem og hver áhrifin á samstæðuna verða. Komi til þess að niðurstaða SE verði á þann veg að samstæðan hafi brotið samkeppnislög gæti það haft í för með sér sekt.

SE sektaði Valitor í apríl 2013 um 500 m.kr. fyrir að misnota markaðsráðandi stöðu á kortamarkaðnum og fyrir að brjóta skilyrði sem SE hafði áður sett félaginu með ákvörðun. Valitor áfrýjaði ákvörðuninni til Áfrýjunarnefndar samkeppnismála. Í október 2013 staðfesti áfrýjunarnefndin ákvörðun SE. Valitor hefur áfrýjað ákvörðuninni til dómstóla til ógildingar.

Árið 2012 höfðaði Kortþjónustan hf. mál gegn Valitor og krafðist skaðabóta fyrir meint tjón Kortþjónustunnar hf. vegna meintra brota á samkeppnislögum byggt á sátt milli Valitor og SE, sem birt var í ákvörðun SE nr. 4/2008. Málið var felt niður í september 2014 og hefur nýtt mál verið höfðað byggt á niðurstöðum dómkvöðdra matsmanna um meint tjón Kortþjónustunnar. Annað hvort verður málið rekið fyrir dómstólum eða samkomulag næst milli aðila. Í báðum tilvikum mun Valitor byggja á því að skaðabótakrafan sé of há. Samningaviðræður eru í gangi.

Málaferli vegna skaðabóta

Fyrirverandi forsvarsmáður BM Vallár hf. og Lindarflöt ehf. hafa höfðað tvö mál á hendur bankanum til greiðslu skaðabóta. Skaðabótakröfur stefnenda eru samtals að fjárhæð rúmlega 4 milljarða kr. auk vaxta. Stefnendur byggja á því að bankinn hafi valdið þeim, sem hluthöfum í BM Vallá og Fasteignafélaginu Ártún, tjóni með því að hafa staðið í vegi fyrir fjárhagslegri endurskipulagningu félaganna og þar með knúið félögin í gjaldþrot. Bankinn telur meiri líkur en minni á að hann verði sýknaður af kröfum stefnenda í báðum málunum og hefur því ekki fært varúðarfærslu vegna þessa.

36. Lögfræðileg málefni, frh.

ii) Önnur lögfræðileg álitaefni

Málaferli vegna verðtryggðra lána

Á árinu 2013 óskaði Hæstiréttur Íslands eftir ráðgefandi áliti EFTA-dómstólsins í tveimur málum vegna túlkunar á tilteknum ákvæðum Evróputilskipana. Í málunum var ágreiningur um hvort verðtrygging á neytendalánum og kynning hennar væri í samræmi við tiltekin ákvæði íslenskra samningalaga og neytendalánalaga. Ráðgefandi álit í fyrra málinu var birt 28. ágúst 2014 þar sem EFTA-dómstóllinn komst að þeirri niðurstöðu í stuttu máli að Evróputilskipun 93/13/EBE legði ekki almennt bann við verðtryggingu neytendalána en að það væri landsdómstóla að meta hvort skilmálar slíkra lána væru sanngjarnir. Ráðgefandi álit í seinna málinu var birt 24. nóvember 2014 þar sem EFTA-dómstóllinn komst m.a. að þeirri niðurstöðu að það væri ekki samrýmanlegt Evróputilskipun 87/102/EBE að miða útreikning á heildarlántökukostnaði og hlutfallstölu kostnaðar við 0% verðbólgu ef þekkt verðbólgu á lántökudegi væri ekki 0%. Dómstóllinn taldi enn fremur að það væri landsdómstólsins að meta, að teknu tilliti til allra aðstæðna, hvaða áhrif röng upplýsingagjöf af þessu tagi hefði og hvaða úrræðum væri hægt að beita af því tilefni. Að fengnum hinum ráðgefandi álitum voru málin tekin til áframhaldandi meðferðar í héraðsdómi Reykjavíkur. Dómar í báðum málum voru kveðnir upp í héraðsdómi 6. febrúar 2015. Niðurstaðan varðandi fyrra álitaefnið var sú að verðtrygging lánsamninga teldist ekki ósanngjarn samningsskilmáli. Varðandi síðara álitaefnið taldi héraðsdómur að lánveitandi gæti ekki, í útreikningi á heildarlántökukostnaði og hlutfallstölu kostnaðar, miðað við að verðbólga væri 0%. Því hefði lánveitandi ekki fullnægt upplýsingaskyldu sinni gagnvart lántaka. Aftur á móti taldi héraðsdómur að þetta leiddi ekki til þess að fyrirvaralaust yrði litið framhjá ákvæðum lánasamninga um slíkan kostnað. Vísaði héraðsdómur varðandi það m.a. til þess að lántökum mátti vera ljóst, við töku lánanna, að verðbreytingar kynnu að verða á lánstímanum og að lánin myndu við það taka breytingum í samræmi við vísitölu neysluverðs. Málunum verður mjög líklega áfrýjað til Hæstaréttar. Erfitt er að spá fyrir um líklega niðurstöðu Hæstaréttar í þessum málum. Ef dómar falla lántökum í vil er mögulegt að sá hluti lánasamninga almennt, sem varðar verðtryggingu lána, verði talinn óskuldbindandi. Einnig er mögulegt að lántakendur almennt eigi rétt á endurgreiðslu á hluta eða öllum greiðslum vegna vísitöluhækkunar lána sinna. Samstæðan telur þá niðurstöðu ólíklega og hefur hvorki fært varúðarfærslu vegna þessa í bækur sínar né tekið tillit til þess í eiginfjáruútreikningum.

iii) Lögfræðileg álitaefni sem er lokið

Lög nr. 35/2014 um leiðréttingu verðtryggðra fasteignaveðlana

Í maí 2014 voru samþykkt lög nr. 35/2014 um leiðréttingu verðtryggðra fasteignaveðlana. Í lögnum felst að allir einstaklingar sem voru með verðtryggð fasteignaveðlán á árunum 2008-2009 geta sótt um að lán þeirra verði færð niður um fjárhæð sem samsvarar mismuni raunverðbóta og leiðréttra verðbóta. Leiðréttingin getur að hámarki numið 4 m.kr. fyrir hvert heimili en gert er ráð fyrir að hafi lántakar þegar fengið afskriftir á verðtryggðum lánum komi þær til frádráttar leiðréttingunni. Núverandi lán viðkomandi lántaka verður lækkað sem nemur fjárhæð leiðréttingar og fært í sérstakt "leiðréttingarlán". Ríkissjóður áætlað að greiða þann hluta láns sem telst til leiðréttingarhluta láns fyrir ársbyrjun 2016, að því gefnu að fjárveiting fáiist frá Alþingi. Í 2. gr. laganna er gert ráð fyrir að ríkissjóður nái samningi við bankann um framkvæmd og uppgjör á leiðréttingunni og er tekið fram að miða skuli við að hvorki skapist hagnaður né tap hjá bankanum. Samningaviðræðum aðila vegna þessa er lokið með góðum árangri.

Málaferli vegna breytilegra vaxta bankans

Tveir lántakendur stefndu bankanum og kröfðust þess að ákvæði í gengistryggðu íbúðaláni þeirra, þar sem sagði að krafan skyldi bera breytilega vexti (þ.e. erlenda kjörvexti), sem bankanum var heimilt að breyta, væri ólögmætt og óskuldbindandi. Lántakendurnir gerðu m.a. kröfu um að viðurkennt yrði fyrir dómi að fyrrgreint ákvæði um vexti væri ólögmætt. Bankinn tók til varna í málinu og með dómi héraðsdóms Reykjavíkur þann 20. desember 2013 var bankinn sýknaður. Málinu var áfrýjað til Hæstaréttar þar sem bankinn var sýknaður af öllum kröfum þann 6. nóvember 2014.

Kvörtun Tryggingarmiðstöðvarinnar hf. til Samkeppniseftirlitsins

SE fékk kvörtun frá Tryggingamiðstöðinni hf. árið 2010. Kvörtunin var vegna meintrar samvinnunar bankans á þjónustu og tryggingum. Árið 2014 tilkynnti SE að það hyggðist fella niður rannsókn málsins.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

37. Óvissa varðandi bókfært virði gjaldeyrislána

Á undanförunum árum hefur ríkt talsverð óvissa um lögmæti erlendra lána til einstaklinga og fyrirtækja og endurútreikning þeirra lána sem fyrir liggur að séu gengistryggð lán í íslenskum krónum. Óvissa hefur ríkt annars vegar um það hvaða lán teljast lögmæt erlend lán og hvaða lán teljast gengistryggð lán í íslenskum krónum og hins vegar hvernig eigi að endurreikna lán sem falla í síðarnefnda flokkinn. Bankinn hefur þurft að endurreikna fjölmörg lán sem teljast gengistryggð lán í íslenskum krónum, á grundvelli laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu og eftir skoðun á þeim dómum Hæstaréttar sem hafa fallið og teljast hafa fordæmisgildi fyrir lán bankans.

Áframhaldandi óvissa um lögmæti gjaldeyrislána var á árinu 2014 og samstæðan fylgist með dómum sem varða bæði samstæðuna og aðra til þess að endurbæta niðurfærslur vegna erlendra lána.

Þó lagalegt gildi gengistryggðra lána hafi skýrst stendur samstæðan enn frammi fyrir nokkurri óvissu varðandi gengistryggð lán að þrennu leyti: Í fyrsta lagi er óvissa um lögmæti tiltekinna lána sem tengd eru erlendum gjaldmiðli. Í öðru lagi eru uppi álítaefna er varða endurútreikning og uppgjör lánanna, s.s. hvaða vexti eigi að nota við endurútreikning á þeim tímabilum sem lántaki greiddi sannarlega enga vexti, t.a.m. á svokölluðum "frystingartímabilum". Í þriðja lagi er óvissa hvaða vexti gengistryggð lán eigi að bera til framtíðar, þ.e. hvort þau beri óverðtryggða vexti Seðlabanka Íslands eða samningsvexti hvers láns.

Þrátt fyrir þetta telur samstæðan að varúðarfærsla vegna lána í erlendri mynt mæti að fullu líklegustu niðurstöðu.

38. Atburðir eftir lok reikningsskiladags

Í janúar 2015 keypti Arion banki hf. til baka skuldabréf fyrir 59 milljónir norskra króna að nafnvirði af 500 milljóna norskra króna útgáfu sinni frá árinu 2013. Áhrif á yfirlit um heildarafkomu er óveruleg.

Í janúar og febrúar 2015 lauk Arion banki hf. útboði á vixlum til sex mánaða fyrir samtals 1.460 m.kr. á 5,25% flötum vöxtum. Flokkarnir voru teknir til viðskipta á NASDAQ Íslandi.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

TENGDIR AÐILAR

39. Tengdir aðilar

Samstæðan og Kaupskil ehf. eru tengdir aðilar, þar sem Kaupskil ehf. fer með ráðandi hlut í Arion banka sem eigandi 87% hlutfjár. Einnig teljast stjórn Kaupskila ehf. og Kaupþing hf., móðurfélag Kaupskila ehf., tengdir aðilar.

Bankasýsla ríkisins, sem er sjálfstæð ríkisstofnun og heyrir undir fjármálaráðuneytið, fer með 13% hlut í Arion banka hf. Bankasýsla ríkisins og aðilar tengdir henni teljast til tengdra aðila.

Stjórn Arion banka hf., lykilstjórnendur bankans og hlutdeildarfélag samstæðunnar eru skilgreind sem tengdir aðilar auk náinna fjölskyldumeðlima framangreindra og lögaðila undir yfirráðum þeirra.

Engin óvenjuleg viðskipti áttu sér stað við tengda aðila á árinu. Viðskipti við tengda aðila hafa átt sér stað á grundvelli viðskipta milli óskyldra aðila. Engar frekari ábyrgðir hafa verið veittar tengdum aðilum vegna viðskiptaskulda eða viðskiptakrafna.

2014

<i>Staða gagnvart tengdum aðilum</i>	Eignir	Skuldir	Staða
Hluthafar sem fara með yfirráð yfir samstæðunni	577	(53.970)	(53.393)
Stjórn og lykilstjórnendur	260	(67)	193
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	20.060	(22.861)	(2.801)
Staða gagnvart tengdum aðilum	20.897	(76.898)	(56.001)

	Vaxta- tekjur	Vaxta- gjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld
<i>Viðskipti við tengda aðila</i>				
Hluthafar sem fara með yfirráð yfir samstæðunni	-	(1.184)	10	-
Hluthafar sem hafa áhrif á samstæðuna	-	-	26	(30)
Stjórn og lykilstjórnendur	13	(1)	3	-
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	2.807	(804)	282	(377)
Viðskipti við tengda aðila	2.820	(1.989)	321	(407)

2013

<i>Staða gagnvart tengdum aðilum</i>	Eignir	Skuldir	Staða
Hluthafar sem fara með yfirráð yfir samstæðunni	554	(63.949)	(63.395)
Hluthafar sem hafa áhrif á samstæðuna	19	(2.003)	(1.984)
Stjórn og lykilstjórnendur	228	(68)	160
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	36.546	(19.015)	17.531
Staða gagnvart tengdum aðilum	37.347	(85.035)	(47.688)

	Vaxta- tekjur	Vaxta- gjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld
<i>Viðskipti við tengda aðila</i>				
Hluthafar sem fara með yfirráð yfir samstæðunni	-	(1.206)	76	-
Hluthafar sem hafa áhrif á samstæðuna	33	-	2	(11)
Stjórn og lykilstjórnendur	7	(3)	27	-
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	4.237	(704)	1.233	(196)
Viðskipti við tengda aðila	4.277	(1.912)	1.337	(207)

Í gegnum eignarhald Bankasýslu ríkisins verður Landsbankinn hf. tengdur aðili samstæðunnar. Landsbankinn hf. veitir Valitor hf. bankaþjónustu og á í hefðbundnum millibankaviðskiptum við Arion banka hf. Samstæðan á eignir hjá Landsbankanum hf. að fjárhæð 28.881 m.kr. í árslok (31.12.2013: 12.185 m.kr.) og er með lán að fjárhæð 7.332 m.kr. í árslok (31.12.2013: 7.234 m.kr.). Heildar vaxtatekjur námu 73 m.kr. á árinu 2014 (2013: 53 m.kr.) og vaxtagjöld námu 172 m.kr. (2013: 219 m.kr.). Aðrar tekjur námu 301 m.kr. á árinu (2013: 54 m.kr.) og önnur gjöld námu 347 m.kr. (2013: 347 m.kr.). Ofangreindar fjárhæðir eru ekki meðtaldar í töflunum.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

ÁHÆTTUSTÝRING

Samstæðan stendur frammi fyrir ýmis konar áhættum sem tengjast daglegum rekstri hennar. Áhættustýring er því grundvallarþáttur í starfi samstæðunnar. Grunnstoðir virkrar áhættustýringar felast í greiningu verulegrar áhættu, mælingu á áhættunni, aðgerðum til þess að takmarka áhættu og stöðugri vöktun áhættuþátta. Áhættustýringarferlið og geta samstæðunnar til þess að stýra og verðleggja áhættuþætti er ómissandi þáttur í að tryggja áframhaldandi arðsemi samstæðunnar, svo og til þess að tryggja að áhættu hennar sé haldið innan viðunandi marka.

Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á áhættustýringarkerfi samstæðunnar og ber að tryggja að viðunandi áhættustefnur og stjórnarhættir séu ákvarðaðir til þess að fylgjast með áhættuþáttum samstæðunnar. Stjórn bankans felur áhættustýringu dótturfélaga í hendur viðkomandi dótturfélaga. Fyrir móðurfélagið (bankann) ákvarðar bankastjórnin áhættustefnuna. Áhættustefnan kemur fram í takmörkunum á áhættuþáttum og mörkum sem áhættustýringarsvið bankans fylgist með.

Bankastjórnin ber ábyrgð á að viðhalda skilvirku áhættustýringarkerfi, ferli og eftirliti, svo og að viðhalda vitund starfsfólks um áhættu þannig að áhætta sé viðfangsefni allra starfsmanna.

Í bankanum starfa nokkrar nefndir sem stýra áhættu. Endurskoðunar- og áhættunefnd stjórnar bankans ber ábyrgð á eftirliti með áhættustýringarkerfi bankans, áhættustefnu og innramatsferli á eiginfjárbörf. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd (ALCO), ber ábyrgð á umsjón með misvægi eigna og skulda, lausafjáráhættu, markaðsáhættu, vaxtaáhættu og eiginfjárstýringu. Fjárfestingaráð tekur ákvarðanir um sölutryggingu og fjárfestingu. Í bankanum starfa fjórar lánanefndir: Lánanefnd stjórnar, sem tekur ákvarðanir um alla meiriháttar útlánaáhættu, lánanefnd Arion banka, sem starfar innan heimilda sem skilgreindar eru sem hlutfall af eigin fé bankans og svo fyrirtækjalánanefnd og útibúanefndir, sem hafa þrengri lánaheimildir.

Innri endurskoðun bankans annast sjálfstæðar úttektir á starfsemi bankans og nokkurra dótturfélaga, áhættustýringarkerfi, ferlum, stefnu og mælingum. Innri endurskoðun ræðir niðurstöður sínar við stjórnendur og gefur skýrslu og tilmæli til endurskoðunar- og áhættunefndar stjórnar.

Áhættustýringarsvið bankans starfar undir stjórn framkvæmdastjóra áhættustýringar. Sviðið er sjálfstæð stjórnunareining og ber beina ábyrgð gagnvart bankastjóra. Áhættustýringarsvið skiptist í fimm einingar: Lánagreiningu, sem styður og vaktar lánveitingarferli; Útlánaeftirlit, sem fylgist með útlánaáhættu gagnvart einstökum viðskiptavinum; Eiginfjárgreiningu sem ber ábyrgð á framkvæmd innra mats á eiginfjárbörf (ICAAP) bankans; Eignasafnsáhættu, sem fylgist með lausafjáráhættu og áhættu tengda eigna- og skuldasöfnum bankans; og Rekstraráhættu, sem fylgist með áhættu sem tengist daglegum rekstri bankans. Öryggisstjóri bankans tilheyrir áhættustýringarsviði.

Helstu áhættuþættir samstæðunnar eru útlánaáhætta þ.m.t. samþjöppunaráhætta, lausafjáráhætta, gjaldeyrisáhætta, vaxtaáhætta og lagaleg áhætta. Þessir áhættuþættir eru að mestu leyti innan móðurfélagsins. Dótturfélög bera áhættu af fasteignamarkaði og framtaksfjárfestingum, svo og af eignastýringar- og tryggingarstarfsemi.

Samtala stórra áhættuskuldbindinga, að frádregnum þeim tryggingum sem heimilt er að taka tillit til, var 24% af eiginfjárgrunni í árslok 2014, en var 45% í árslok 2013.

Samstæðan ber gjaldeyrisáhættu vegna hreinnar gjaldeyrisstöðu á efnahagsreikningi. Starfsemi samstæðunnar ber vaxtaáhættu vegna misræmis milli vaxtaberandi eigna og skulda.

Lausafjáráhætta er stór áhættuþáttur í rekstri samstæðunnar vegna misræmis í binditíma eigna og skulda. Binditími útlána er lengri en binditími innlána, en 63% innlána eru óbundin eða laus innan 30 daga.

Samstæðan stendur frammi fyrir lagalegri áhættu vegna lögfræðilegra málefna þar með talið óvissu sem tengist undangegnum dómum um gengistryggð lán, sbr. skýringar 36 og 37.

Nánari upplýsingar um áhættu- og eiginfjárstýringu er að finna í skýringum við samstæðureikninginn 2014 og áhættuskýrslu bankans fyrir árið 2014. Áhættuskýrslan verður gefin út í mars 2015 og verður aðgengileg á heimasíðu bankans, www.arionbanki.is. Áhættuskýrslan er óendurskoðuð.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

40. Útlánaáðætta

Útlánaáðætta er sú áðætta að samstæðan verði fyrir tjóni ef viðskiptavinir hennar eða gagnaðilar standa ekki við samningsskuldbindingar sínar.

Útlánaáðætta verður til í hvert skipti sem samstæðan ráðstafar fjármunum sínum með þeim hætti að eigið fé hennar eða tekjur velta á efndum gagnaðila, útgefenda eða lántakenda. Lán til viðskiptavina og lánastofnana er helsti uppruni útlánaáðættu. Aðrar tegundir eigna, líkt og skuldabréf og afleiðusamningar og eignir utan efnahagsreiknings fela í sér útlánaáðættu.

Helsta eign samstæðunnar er lánasafn hennar. Því er stjórnun og greining lánasafnsins afar mikilvæg. Mikil áhersla er lögð á gæði lánasafnsins með öguðu lánveitingarferli, gagnrýninni skoðun á lánsúmsóknum, vöktun á gæðum lánasafnsins og greiningu og viðbrögðum við hugsanlegum vanskilum á fyrstu sigum sem og virkri stjórnun á endurskipulagningu virðisrýrnaðra lána.

Lánveitingar eru byggðar á upplýstum lánaákvörðunum og leitast samstæðan við að eiga viðskipti við fjárhagslega sterka aðila með trygg veð og góða endurgreiðslugetu. Verðlagning láns á að endurspegla þá áðættu sem tekin er.

Samstæðan stýrir útlánaáðættu með því að setja hámarksheimildir fyrir þá áðættu sem hún sættir sig við vegna einstakra gagnaðila og tengdra viðskiptavina og með því að fylgjast með áðættuskuldbindingum í samhengi við þessar heimildir. Samstæðan leitast við að takmarka heildarútlánaáðættu sína með því að ná fram dreifingu í lánasafninu yfir atvinnugreinar og með því að takmarka stórar áðættuskuldbindingar gagnvart hópum tengdra viðskiptavina.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

40. Útlánaáætta, frh.

Hámarksútlánaáætta og samþjöppun útlána eftir atvinnugreinum

Í eftirfarandi töflu er sýnd hámarksútlánaáætta tengd liðum efnahagsreikningsins eftir atvinnugreinaflokkum í lok ársins áður en tekið hefur verið tillit til áhættumildunar í formi veða eða annarra trygginga. Samstæðan beitir innri atvinnugreinaflokkun sem byggir á ISAT 08 staðlinum. ISAT 08 er byggður á 2. útgáfu NACE flokkunarstaðalsins.

2014

Hámarksútlánaáætta vegna eigna innan efnahagsreiknings

	Einstaklingar	Fasteigna- viðskipti og bygginga- starfsemi	Fiskveiðar og -vinnsla	Upplýsinga- tækni og fjarskipti	Heildsala og smásala	Fjármála- og trygginga- starfsemi	Iðnaður, orku- vinnsla og framleiðsla	Samgöngur	Þjónusta	Opinberir aðilar	Landbúnaður og skógrækt	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá												
Seðlabanka Íslands	-	-	-	-	-	21.063	-	-	-	-	-	21.063
Lán til lánastofnana	-	-	-	-	-	108.792	-	-	-	-	-	108.792
Lán til viðskiptavina	321.311	81.228	76.340	23.314	55.034	27.693	25.284	5.529	18.382	7.746	5.647	647.508
Fjármálagerningar	25	53	22	4	-	5.113	1.086	5	1.166	63.230	-	70.704
Aðrar eignir með útlánaáættu	399	440	34	22	24	1.854	9	15	626	87	4	3.514
Hámarksútlánaáætta vegna eigna innan efnahagsreiknings	321.735	81.721	76.396	23.340	55.058	164.515	26.379	5.549	20.174	71.063	5.651	851.581

Hámarksútlánaáætta vegna eigna utan efnahagsreiknings

Ábyrgðir	390	2.300	784	573	1.128	1.201	1.322	709	1.101	27	7	9.542
Ónýttar yfirdráttarheimildir	22.621	2.007	578	561	4.554	1.491	1.952	264	2.038	2.384	440	38.890
Lánsloforð	392	7.281	9.010	3.587	9.040	1.797	6.183	10.679	970	7.392	32	56.363
Hámarksútlánaáætta vegna eigna utan efnahags	23.403	11.588	10.372	4.721	14.722	4.489	9.457	11.652	4.109	9.803	479	104.795
Hámarksútlánaáætta	345.138	93.309	86.768	28.061	69.780	169.004	35.836	17.201	24.283	80.866	6.130	956.376

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

40. Útlánaáætta, frh.

2013

Hámarksútlánaáætta vegna eigna innan efnahagsreiknings

	Einstaklingar	Fasteigna- viðskipti og bygginga- starfsemi	Fiskveiðar og -vinnsla	Upplýsinga- tækni og fjarskipti	Heildsala og smásala	Fjármála- og trygginga- starfsemi	Iðnaður, orku- iðnaður og framleiðsla	Samgöngur	Þjónusta	Opinberir aðilar	Landbúnaður og skógrækt	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá												
Seðlabanka Íslands	-	-	-	-	-	37.999	-	-	-	-	-	37.999
Lán til lánastofnana	-	-	-	-	-	102.307	-	-	-	-	-	102.307
Lán til viðskiptavina	310.491	83.002	60.906	24.025	55.061	27.535	22.661	18.966	19.793	8.682	4.652	635.774
Fjármálagerningar	3	26	1	7	42	2.960	1.336	6	514	58.836	-	63.731
Aðrar eignir með útlánaáættu	295	312	78	15	835	3.636	23	1	506	45	-	5.746
Hámarksútlánaáætta vegna												
eigna innan efnahagsreiknings	310.789	83.340	60.985	24.047	55.938	174.437	24.020	18.973	20.813	67.563	4.652	845.557
Hámarksútlánaáætta vegna eigna utan efnahagsreiknings												
Ábyrgðir	387	1.781	534	769	1.328	1.183	2.539	500	833	60	8	9.922
Ónýttar yfirdráttarheimildir	22.282	1.433	395	591	4.095	1.951	1.653	298	2.005	2.298	371	37.371
Lánsloforð	205	6.651	2.895	2.617	12.517	5.536	16.529	837	778	20	-	48.585
Hámarksútlánaáætta vegna												
eigna utan efnahags	22.874	9.865	3.824	3.977	17.940	8.670	20.721	1.635	3.616	2.378	379	95.878
Hámarksútlánaáætta	333.663	93.205	64.809	28.024	73.878	183.107	44.741	20.608	24.429	69.941	5.031	941.435

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

40. Útlánaáætta, frh.

	2014	2013
<i>Lán til viðskiptavina sundurliðuð eftir atvinnugreinum</i>		
Einstaklingar	49,6%	48,8%
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	12,5%	13,1%
Fiskveiðar og -vinnsla	11,8%	9,6%
Upplýsingatækni og fjarskipti	3,6%	3,8%
Heildsala og smásala	8,5%	8,7%
Fjármála- og tryggingastarfsemi	4,3%	4,3%
Iðnaður, orkuiðnaður og framleiðsla	3,9%	3,5%
Samgöngur	0,9%	3,0%
Þjónusta	2,8%	3,1%
Opinberir aðilar	1,2%	1,4%
Landbúnaður og skógrækt	0,9%	0,7%
	100,0%	100,0%

Tryggingar og aðrar útlánavarnir

Fjárhæð og tegund trygginga sem krafist er byggir á mati á útlánaáættu tengdri gagnaðilanum og tegund áhættuskuldbindingar. Helstu tegundir trygginga eru eftirfarandi:

- Einstaklingar: Veð í íbúðarhúsnæði vegna húsnæðislána;
- Fyrirtæki: Veð í fasteignum, fiskiskipum og öðrum rekstrarfjármunum, birgðum og viðskiptakröfum og reiðufé og verðbréfum; og
- Afleiður: Reiðufé, ríkisskuldabréf og ríkisvixlar, eignatengd verðbréf, skráð hlutabréf og sjóðir sem samanstanda af framangreindum verðbréfum.

Virði trygginga byggir á áætluðu markaðsvirði. Virði fasteigna byggir á kaupverði, opinberu fasteignamati samkvæmt fasteignaskrá Þjóðskrár Íslands eða verðmati sérfræðinga innan og utan bankans. Mat á virði skipa tekur mið af aflaheimildum þeirra.

Fylgst er með virði trygginganna og kallað eftir viðbótartryggingum í samræmi við undirliggjandi samninga. Virði trygginga er endurmetið í tengslum við skoðun á þörf fyrir færslu virðisrýrnunar.

Virði trygginga í neðangreindri töflu takmarkast við kröfuvirði undirliggjandi lána.

Tryggingar sem bankinn hefur hald í eftir tegundum

2014	Reiðufé og verðbréf	Fasteignir	Fiskiskip	Aðrar tryggingar	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	-	-	-	-
Lán til lánastofnana	-	-	-	-	-
<i>Lán til viðskiptavina</i>					
Einstaklingar	589	282.889	43	1.093	284.614
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	754	67.907	11	3.034	71.706
Fiskveiðar og -vinnsla	100	7.980	57.462	3.190	68.732
Upplýsingatækni og fjarskipti	33	2.077	-	18.603	20.713
Heildsala og smásala	367	16.826	5	30.632	47.830
Fjármála- og tryggingastarfsemi	12.108	2.584	-	2.886	17.578
Iðnaður, orkuvinnsla og framleiðsla	6.007	10.391	47	4.325	20.770
Samgöngur	86	601	153	3.019	3.859
Þjónusta	384	3.377	96	1.348	5.205
Opinberir aðilar	22	3.718	-	152	3.892
Landbúnaður og skógrækt	5	2.553	-	124	2.682
Fjármálagerningar	3.330	-	-	-	3.330
Tryggingar sem bankinn hefur hald í	23.785	400.903	57.817	68.406	550.911

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

40. Útlánaáætta, frh.

2013	Reiðufé og verðbréf	Fasteignir	Fiskiskip	Aðrar tryggingar	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	-	-	-	-
Lán til lánastofnana	-	-	-	-	-
Lán til viðskiptavina					
Einstaklingar	659	269.700	49	362	270.770
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	3.887	55.427	12	1.053	60.379
Fiskveiðar og -vinnsla	89	3.039	52.878	2.361	58.367
Upplýsingatækni og fjarskipti	26	1.842	-	20.452	22.320
Heildsala og smásala	6.664	10.095	5	28.447	45.211
Fjármála- og tryggingastarfsemi	12.416	441	-	9.116	21.973
Iðnaður, orkuvinnsla og framleiðsla	180	8.645	46	10.719	19.590
Samgöngur	69	563	51	2.310	2.993
Þjónusta	285	3.314	98	2.994	6.691
Opinberir aðilar	22	3.190	-	170	3.382
Landbúnaður og skógrækt	5	2.331	-	136	2.472
Fjármálagerningar	2.867	-	-	-	2.867
Tryggingar sem bankinn hefur hald í	27.169	358.587	53.139	78.120	517.015

Taflan sýnir eingöngu upplýsingar fyrir Arion banka hf.

Útlánagæði fjáreigna	Hvorki í vanskilum né niðurfært	Í van- skilum en ekki niðurfært	Sértæk niður- færsla	Samtals
2014				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	21.063	-	-	21.063
Lán til lánastofnana	108.792	-	-	108.792
Lán til viðskiptavina				
Lán til fyrirtækja	308.588	15.114	2.495	326.197
Lán til einstaklinga	277.859	32.847	10.605	321.311
Fjármálagerningar	70.704	-	-	70.704
Aðrar eignir með útlánaáættu	3.514	-	-	3.514
Útlánagæði lána	790.520	47.961	13.100	851.581
2013				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	37.999	-	-	37.999
Lán til lánastofnana	102.307	-	-	102.307
Lán til viðskiptavina				
Lán til fyrirtækja	304.880	9.789	10.614	325.283
Lán til einstaklinga	268.485	34.607	7.399	310.491
Fjármálagerningar	63.731	-	-	63.731
Aðrar eignir með útlánaáættu	5.746	-	-	5.746
Útlánagæði lána	783.148	44.396	18.013	845.557

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

40. Útlánaáætta, frh.

Lán sem eru hvorki í vanskilum né niðurfærð

Bankinn hefur þróað þrjú lánshæfismatslíkön sem notuð eru til þess að fylgjast með þróun útlánaáætta og til þess að meta líkur á vanskilum (PD). Stærri fyrirtæki eru lánshæfismetin á grundvelli fjárhagsupplýsinga úr ársreikningi, auk huglægra stærða. Einstaklingar og smærri fyrirtæki eru lánshæfismetin á grundvelli sögulegra fjárhagsupplýsinga. Lánshæfismatslíkönin eru uppfærð árlega og endurstíllt með nýjum gögnum með það að markmiði að bæta spágildi þeirra. Breytingar í áhættuflokkun á milli ára má að hluta til rekja til fínstillingar á líkönum.

Taflan hér fyrir neðan sýnir lán sem hvorki eru í vanskilum né niðurfærð, skipt eftir útlánagæðum samkvæmt innri skiptingu bankans, þar sem 5 er verst.

2014	Áhættuflokkun					Óflokkað	Samtals
	1	2	3	4	5		
Einstaklingar	57.039	139.569	51.547	17.397	6.818	5.489	277.859
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	2.898	13.931	49.417	5.679	98	4.767	76.790
Fiskveiðar og -vinnsla	25.757	26.757	13.681	2.182	1.599	1.596	71.572
Upplýsingatækni og fjarskipti	371	19.469	3.205	219	-	-	23.264
Heildsala og smásala	7.248	20.332	21.292	2.843	160	381	52.256
Fjármála- og tryggingastarfsemi	679	1.907	14.707	90	-	8.032	25.415
Iðnaður, orkuvinnsla og framleiðsla	7.804	8.017	6.996	517	363	621	24.318
Samgöngur	268	3.575	958	593	3	62	5.459
Þjónusta	820	9.848	3.577	533	13	2.571	17.362
Opinberir aðilar	209	3.427	1.817	340	35	1.422	7.250
Landbúnaður og skógrækt	225	1.283	1.754	386	388	866	4.902
Lán hvorki í vanskilum né niðurfærð	103.318	248.115	168.951	30.779	9.477	25.807	586.447
2013							
Einstaklingar	12.201	68.291	120.751	53.841	9.978	3.422	268.484
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	1.889	4.924	37.703	6.848	708	27.612	79.684
Fiskveiðar og -vinnsla	26.962	6.070	7.193	10.865	3.162	3.707	57.959
Upplýsingatækni og fjarskipti	19.242	2.802	1.065	294	2	1.011	24.416
Heildsala og smásala	12.130	9.550	18.057	3.384	1.644	6.395	51.160
Fjármála- og tryggingastarfsemi	102	9.178	1.429	211	-	12.721	23.641
Iðnaður, orkuvinnsla og framleiðsla	4.610	12.193	2.979	580	550	758	21.670
Samgöngur	197	17.404	573	458	87	244	18.963
Þjónusta	117	10.198	3.288	914	110	442	15.069
Opinberir aðilar	85	3.335	917	178	38	4.052	8.605
Landbúnaður og skógrækt	162	480	1.636	769	11	656	3.714
Lán hvorki í vanskilum né niðurfærð	77.697	144.425	195.591	78.342	16.290	61.020	573.365

Lán í dálkinum „óflokkað“ tengjast fyrst og fremst nýstofnuðum fyrirtækjum eða mótaðilum þar sem lánshæfismatslíkön bankans eru ekki talin veita fullnægjandi niðurstöðu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

40. Útlánaáætta, frh.

Lán í vanskilum en ekki niðurfærð

	Allt að 3 dagar	4 til 30 dagar	31 til 60 dagar	61 til 90 dagar	Meira en 90 dagar	Samtals
2014						
Lán til fyrirtækja	6.553	2.434	2.267	565	3.295	15.114
Lán til einstaklinga	3.436	10.589	5.974	847	12.001	32.847
Lán í vanskilum en ekki niðurfærð	9.989	13.023	8.241	1.412	15.296	47.961
2013						
Lán til fyrirtækja	4.550	1.550	923	111	2.655	9.789
Lán til einstaklinga	3.719	7.505	3.751	543	19.089	34.607
Lán í vanskilum en ekki niðurfærð	8.269	9.055	4.673	655	21.744	44.396

Lán í vanskilum allt að þrjá daga eru fyrst og fremst vegna yfirdrátta sem ekki voru endurnýjaðir í tíma. Meirihluti lána sem eru í vanskilum en hafa ekki verið niðurfærð eru talin að fullu tryggð eða voru yfirtekin með afslætti. Lán sem voru yfirtekin með afslætti teljast ekki hafa rýrnað í virði nema hin sértæka niðurfærsla sé hærri en afslátturinn.

Veð sem gengið hefur verið að

Á árinu yfirtók samstæðan fasteignir til fullnustu lána. Af yfirteknum eignum á árinu 2014 á samstæðan í árslok fasteignir að virði 1.607 m.kr. (2013: 1.692 m.kr.) og aðrar eignir að virði 10 m.kr. (2013: 5 m.kr.). Eignirnar eru allar í söluferli, sjá skýringu 27.

Virðisrýrð lán til viðskiptavina eftir atvinnugreinum	2014		2013	
	Virðis- rýrnun	Heildarvirði lána	Virðis- rýrnun	Heildarvirði lána
Einstaklingar	11.016	21.621	11.711	19.110
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	1.396	1.981	1.763	3.868
Fiskveiðar og -vinnsla	1.115	2.366	1.229	3.769
Upplýsingatækni og fjarskipti	251	251	164	190
Heildsala og smásala	751	831	4.034	5.985
Fjármála- og tryggingastarfsemi	6.739	6.756	4.513	6.080
Iðnaður, orkuiðnaður og framleiðsla	296	474	463	1.029
Samgöngur	18	18	71	365
Þjónusta	375	641	818	1.918
Opinberir aðilar	27	35	8	35
Landbúnaður og skógrækt	230	340	352	790
	22.214	35.314	25.126	43.139

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

40. Útlánaáætta, frh.

Stórar áhættuskuldbindingar

Stór áhættuskuldbinding er skilgreind sem áhættuskuldbinding sem nemur 10% eða meira af eiginfjárgrunni samstæðunnar samkvæmt reglum FME nr. 625/2013.

Lögbundið hámark á áhættu vegna eins viðskiptavinar eða hóps tengdra viðskiptavina er 25% af eiginfjárgrunni, að fráðregnum viðurkenndum tryggingum, og samtala fyrir stórar áhættuskuldbindingar má ekki fara yfir 400% af eiginfjárgrunni.

Stærsta áhættuskuldbinding gagnvart hópi tengdra viðskiptavina í árslok var 25 ma.kr. (31.12.2013: 29 ma.kr.) áður en tekið er tillit til viðurkenndra trygginga. Hjá samstæðunni voru tvær stórar áhættuskuldbindingar í árslok (31.12.2013: þrjár skuldbindingar) að fráðregnum viðurkenndum tryggingum.

nr.	2014		2013	
	Brúttó	Nettó	Brúttó	Nettó
1	14%	14%	16%	16%
2	11%	10%	-	-
<10%	<10%	<10%	12%	12%
<10%	<5%	<5%	17%	17%
<10%	<5%	<5%	10%	<10%
<10%	<1%	<1%	10%	<10%
Skuldbindingar brúttó og nettó > 10%	25%	24%	65%	45%

Engin áhættuskuldbinding er umfram hið lögbundna mark, sem er 25% af eiginfjárgrunni samstæðunnar, í árslok.

Samtala áhættuskuldbindinga sem eru 10% eða meira af eiginfjárgrunni samstæðunnar er 25% áður en tekið er tillit til trygginga eða 24% að fráðregnum tryggingum, sem er vel fyrir neðan 400% lögbundið hámark.

41. Markaðsáætta

Markaðsáætta er hættan á að verð- og vaxtabreytingar á fjármálamörkuðum hafi áhrif á virði og sjóðstreymi fjármálagerna bankans.

Markaðsáætta er tilkomin vegna misvægis í efnahagsreikningi samstæðunnar, svo og stöðutöku í skuldabréfum, hlutabréfum, myntum, afleiðusamningum og öðrum skuldbindingum sem eru metnar á markaðsvirði.

Samstæðan fylgist grannt með markaðsáættu og skilur á milli markaðsáættu í veltubók og fjárfestingabók. Markaðsáætta í veltubók er tilkomin vegna eigin viðskipta. Markaðsáætta í fjárfestingabók myndast vegna ýmiss konar misvægis í eignum og skuldum, t.d. í myntum, gjalddögum og vöxtum. Markaðsáættu í veltubók og fjárfestingabók er stýrt með mismundandi hætti af Fjárfstýringu.

Takmörkun á markaðsáættu er ákvörðuð af stjórn bankans og sett fram í áhættustefnu hans. Bankastjóri ákvarðar heimildarmörk á opnar stöður í veltubók og niður á eignasöfn. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd ber ábyrgð á stýringu heildarmarkaðsáættu bankans. Áhættustýring ber ábyrgð á mælingu og eftirliti með markaðsáættu, sem og að veita upplýsingar um áhættuskuldbindingar, heimildanotkun og brot á heimildum.

Stefna samstæðunnar er að takmarka markaðsáættu vegna misvægis í efnahagsreikningi samstæðunnar en að leyfa áættu í veltubók innan skilgreindra marka.

Vaxtaáætta

Vaxtaáætta stafar af möguleikanum á því að vaxtabreytingar hafi áhrif á framtíðargreiðsluflæði eða gangvirði fjármálagerna. Vaxtaáætta er til staðar í rekstri samstæðunnar vegna misvægis á milli vaxtaberandi eigna og skulda. Þetta misvægi helgast af miklum mun á vaxtaendurskoðunartímabili eigna og skulda, þar sem stór hluti skulda er óbundin innlán á meðan vextir eigna eru alla jafna fastir til langs tíma, sem leiðir til vaxtaferilsáættu fyrir samstæðuna. Samstæðan stendur einnig frammi fyrir vaxtagrunnsáættu á milli eigna og skulda vegna ólíks grunns fljótandi vaxta fyrir ólíkar myntir, þar sem sú stærsta er EUR.

Stefna samstæðunnar við stýringu á vaxtaáættu er að leitast við að ná jafnvægi með tilliti til vaxta á milli eigna og skulda með því að laða að innlán og með markmiðum í útlánastarfsemi.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Markaðsáhætta, frh.

Vaxtaáhætta í fjárfestingabók

Eftirfarandi tafla sýnir niðurbrot á vaxtaberandi eignum og skuldum samstæðunnar eftir gildistíma vaxta. Upphæðir fyrir lán til viðskiptavina og lántökur eru settar fram á gangvirðisgrundvelli og eru því frábrugðnar þeim tölum sem koma fram í efnahagsyfirlitinu. Lán í vanskilum eru sett fram á bókfærðu virði, sem byggir á virði undirliggjandi veða, og eru þar af leiðandi óháð gildistíma vaxta og því sett í 0-3 mánaða tímaflokkinn.

Vaxtaberandi eignir og skuldir eftir gildistíma vaxta

2014	Allt að	3-12			Meira	
Eignir	3 mánn.	mánn.	1-5 ár	5-10 ár	en 10 ár	Samtals
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	15.808	-	-	-	-	15.808
Lán til lánastofnana	108.792	-	-	-	-	108.792
Lán til viðskiptavina	358.943	56.338	78.887	2.845	160.248	657.261
Fjármálagerningar	39.963	1.552	12.609	4.672	1.046	59.842
Eignir	523.506	57.890	91.496	7.517	161.294	841.703
Skuldir						
Skuldir við lánastofnanir og Sí	22.876	-	-	-	-	22.876
Innlán frá viðskiptavinum	449.638	2.124	3.270	-	101	455.133
Lántaka	62.821	18.307	7.313	1.124	107.550	197.115
Víkjandi lán	31.639	-	-	-	-	31.639
Skuldir	566.974	20.431	10.583	1.124	107.651	706.763
Afleiðusamningar og aðrir liðir utan efnahagsreiknings	56	(2.760)	2.778	-	-	74
Hreinn vaxtajöfnuður	(43.412)	34.699	83.691	6.393	53.643	135.014
2013						
Eignir						
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	33.900	-	-	-	-	33.900
Lán til lánastofnana	102.307	-	-	-	-	102.307
Lán til viðskiptavina	334.622	66.274	75.931	3.261	163.906	643.994
Fjármálagerningar	38.474	26	11	555	653	39.719
Eignir	509.303	66.300	75.942	3.816	164.559	819.920
Skuldir						
Skuldir við lánastofnanir og Sí	28.000	-	-	-	-	28.000
Innlán frá viðskiptavinum	455.343	13.618	2.905	-	-	471.866
Lántaka	61.062	5.072	4.584	4.421	121.842	196.981
Víkjandi lán	31.918	-	-	-	-	31.918
Skuldir	576.323	18.690	7.489	4.421	121.842	728.765
Afleiðusamningar og aðrir liðir utan efnahagsreiknings	272	(3.649)	3.724	-	-	347
Hreinn vaxtajöfnuður	(66.748)	43.961	72.177	(605)	42.717	91.502

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Markaðsáætla, frh.

Næmni gagnvart vaxtaáættu í fjárfestingabók

Eftirfarandi tafla sýnir næmni núvirðis vaxtaberandi eigna og skulda hjá samstæðunni fyrir vaxtabreytingum eftir gjaldmiðli. Vaxtanæmnin er mæld sem hrein virðisbreyting vaxtaberandi eigna og skulda, þegar gert er ráð fyrir samtímis samhliðrun allra vaxtaferla upp og niður á við um 100 punkta. Vaxtanæmnin tekur ekki breytingum á árlegum hreinum vaxtatekjum og er ekki mat á áættu.

Mynt	2014		2013	
	-100 p	+100 p	-100 p	+100 p
ISK, verðtryggt	5.278	(4.525)	2.804	(2.370)
ISK, óverðtryggt	995	(955)	657	(638)
EUR	321	(296)	(63)	61
Annað	405	(380)	38	(34)

Vaxtaáætla í veltubók

Taflan hér að neðan sýnir heildar punktvirði (e. basis point value (BPV)) fyrir gnóttstöður og skortstöður skuldabréfa á veltubók á markaðsvirði. Punktvirði gefur breytingu á virði skuldabréfs vegna hækkunar á ávöxtunarkröfu um einn punkt (0,01%).

	2014			2013		
	Markaðs- virði	Bindi- tími	Punkt- virði	Markaðs- virði	Bindi- tími	Punkt- virði
Fjármálagerningar veltubókar, gnóttstöður						
ISK, verðtryggt	1.924	6,3	(1,2)	3.417	4,4	(1,5)
ISK, óverðtryggt	3.353	(2,1)	0,7	5.810	2,4	(1,4)
Erlend mynt	22.844	0,1	(0,2)	12.965	0,0	0,0
Samtals	28.121	0,3	(0,7)	22.192	1,3	(2,9)

Fjármálagerningar veltubókar, skortstöður

ISK, verðtryggt	1.003	6,1	(0,6)	709	2,2	(0,2)
ISK, óverðtryggt	7.139	0,4	(0,3)	5.407	(0,5)	0,3
Erlend mynt	22.243	0,1	(0,2)	14.080	0,0	(0,1)
Samtals	30.385	0,4	(1,1)	20.196	(0,0)	0,0

Næmni gagnvart vaxtaáættu í veltubók

Eftirfarandi tafla sýnir næmni núvirðis á hreinni stöðu skuldabréfa á veltubók eftir gjaldmiðlum. Vaxtanæmnin er mæld sem hrein virðisbreyting vaxtaberandi eigna og skulda þegar gert er ráð fyrir samtímis samhliðrun allra vaxtaferla upp og niður á við um 100 punkta. Vaxtanæmnin tekur ekki breytingum á árlegum hreinum vaxtatekjum og er ekki mat á áættu. Útreikningar í þessari töflu byggja á líftíma og kúpni skuldabréfanna.

Mynt	2014		2013	
	-100 p	+100 p	-100 p	+100 p
ISK, verðtryggt	62	(58)	143	(126)
ISK, óverðtryggt	(104)	93	169	(156)
EUR	13	(12)	(2)	1
Annað	(13)	13	(0)	1

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Markaðsáætla, frh.

Verðtryggingaráætla

Samstæðan verður fyrir verðtryggingaráættu þegar misvægi er milli verðtryggðra eigna og skulda. Heildarfjárhæð verðtryggðra eigna nam 289,2 ma.kr. (31.12.2013: 291,6 ma.kr.) og heildarfjárhæð verðtryggðra skulda nam 204,0 ma.kr. (31.12.2013: 223,7 ma.kr.). Hækkunin á verðtryggingarójöfnuði samstæðunnar á árinu kemur að mestu til vegna uppgreiðslu á samningsbundum sértryggðum skuldabréfum en á móti voru nýjar lögbundnar verðtryggðar útgáfur gefnar út seint á árinu.

Taflan hér að neðan sýnir niðurbrot á greiðsluflæði verðtryggðra eigna og skuldbindinga í árslok 2014.

2014			Meira en 5 ár	Samtals
Eignir, verðtryggðar	Að 1 ári	1-5 ár		
Lán til viðskiptavina	9.566	74.705	200.030	284.301
Fjármálagerningar	2.090	-	-	2.090
Staða utan efnahagsreiknings	825	1.952	-	2.777
Eignir, verðtryggðar	12.481	76.657	200.030	289.168
Skuldir, verðtryggðar				
Innlán	66.489	19.615	2.415	88.519
Lántaka	2.019	13.703	99.277	114.999
Staða utan efnahagsreiknings	524	-	-	524
Skuldir, verðtryggðar	69.032	33.318	101.692	204.042
Hrein staða efnahagsreiknings	(56.852)	41.387	98.338	82.873
Hrein staða utan efnahagsreiknings	301	1.952	-	2.253
Verðtryggt	(56.551)	43.339	98.338	85.126
2013				
Eignir, verðtryggðar				
Lán til viðskiptavina	13.894	78.509	192.001	284.404
Fjármálagerningar	2.305	-	-	2.305
Staða utan efnahagsreiknings	2.523	2.870	-	5.393
Eignir, verðtryggðar	18.722	81.379	192.001	292.102
Skuldir, verðtryggðar				
Innlán	67.044	21.585	2.707	91.336
Lántaka	2.830	12.625	116.914	132.369
Staða utan efnahagsreiknings	9	512	-	521
Skuldir, verðtryggðar	69.883	34.722	119.621	224.226
Hrein staða efnahagsreiknings	(53.675)	44.299	72.380	63.004
Hrein staða utan efnahagsreiknings	2.514	2.358	-	4.872
Verðtryggt	(51.161)	46.657	72.380	67.876

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Markaðsáhætta, frh.

Gjaldeyrissáhætta

Gjaldeyrissáhætta er hætta á tapi vegna óhagstæðra hreyfinga á erlendum gjaldmiðlum. Gjaldeyrissáhætta samstæðunnar stafar fyrst og fremst af misvægi milli eigna og skulda í mismunandi myntum. Skuldir samstæðunnar eru aðallega innlán í íslenskum krónum en eignir hennar eru að verulegu leyti lán til viðskiptavina í erlendum gjaldmiðlum. Nettó stöður í hverri mynt eru vaktaðar miðlægt í bankanum.

Sundurliðun eigna og skulda eftir mynt í árslok

2014

Eignir	ISK	EUR	USD	GBP	DKK	NOK	Annað	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá SÍ	19.472	5	904	178	107	46	351	21.063
Lán til lánastofnana	35.076	16.570	13.141	13.646	2.946	11.084	16.329	108.792
Lán til viðskiptavina	538.828	40.526	27.606	6.605	14.734	5.376	13.833	647.508
Fjármálagerningar	73.851	14.963	7.776	3.436	47	1.736	19	101.828
Fjárfestingareignir	6.842	-	-	-	-	-	-	6.842
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	16.052	-	-	5.914	-	-	-	21.966
Óefnislegar eignir	5.469	-	-	-	4.127	-	-	9.596
Skatteignir	655	-	-	-	-	-	-	655
Aðrar eignir.	14.665	485	128	123	26	52	7	15.486
Eignir	710.910	72.549	49.555	29.902	21.987	18.294	30.539	933.736
Skuldir og eigið fé								
Skuldir við lánastofnanir og SÍ	16.752	2.103	958	5	1	-	3.057	22.876
Innlán frá viðskiptavinum	374.063	25.949	16.247	11.348	9.306	8.075	9.985	454.973
Fjárskuldir á gangvirði	8.971	43	127	-	1	-	1	9.143
Skattskuldir	4.642	-	-	-	481	-	-	5.123
Aðrar skuldir	37.336	2.217	3.470	975	2.199	174	819	47.190
Lántaka	135.285	1.714	22.475	8.812	-	8.478	23.816	200.580
Víkjandi lán	-	25.133	2.550	3.956	-	-	-	31.639
Eigið fé	160.711	-	-	-	-	-	-	160.711
Hlutdeild minnihluta	1.501	-	-	-	-	-	-	1.501
Skuldir og eigið fé	739.261	57.159	45.827	25.096	11.988	16.727	37.678	933.736
Hrein staða innan efnahagsreiknings	(28.351)	15.390	3.728	4.806	9.999	1.567	(7.139)	
Hrein staða utan efnahagsreiknings ..	9.454	(9.065)	(397)	56	(8.963)	-	8.915	
Hrein staða	(18.897)	6.325	3.331	4.862	1.036	1.567	1.776	

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Markaðsáhætta, frh.

2013

Eignir	ISK	EUR	USD	GBP	DKK	NOK	Annað	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá SÍ	30.745	4.971	731	376	108	48	1.020	37.999
Lán til lánastofnana	25.156	17.490	10.064	15.071	1.118	17.463	15.945	102.307
Lán til viðskiptavina	514.206	50.739	27.080	7.241	10.041	842	25.625	635.774
Fjármálagerningar	65.025	13.754	4.860	73	-	2.819	10	86.541
Fjárfestingareignir	28.523	-	-	-	-	-	-	28.523
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	12.253	-	-	5.676	-	-	-	17.929
Óefnislegar eignir	5.383	-	-	-	-	-	-	5.383
Skatteignir	818	-	-	-	-	-	-	818
Aðrar eignir.	22.903	486	104	46	-	5	32	23.576
Eignir	705.012	87.440	42.839	28.483	11.267	21.177	42.632	938.850
Skuldir og eigið fé								
Skuldir við lánastofnanir og SÍ	23.189	1.832	622	4	-	-	2.353	28.000
Innlán frá viðskiptavinum	390.397	27.457	13.751	10.940	9.024	9.299	10.998	471.866
Fjárskuldir á gangvirði	8.921	32	2	-	-	1	4	8.960
Skattskuldir	4.924	-	-	-	-	-	-	4.924
Aðrar skuldir	38.508	1.120	2.114	59	1.018	112	736	43.667
Lántaka	140.012	2.202	18.669	6.728	-	9.356	27.601	204.568
Víkjandi lán	-	25.818	2.303	3.797	-	-	-	31.918
Eigið fé	140.089	-	-	-	-	-	-	140.089
Hlutdeild minnihluta	4.858	-	-	-	-	-	-	4.858
Skuldir og eigið fé	750.898	58.461	37.461	21.528	10.042	18.768	41.692	938.850
Hrein staða innan efnahagsreiknings								
Hrein staða innan efnahagsreiknings	(45.886)	28.979	5.378	6.955	1.225	2.409	940	
Hrein staða utan efnahagsreiknings ..	14.256	(17.076)	924	1.069	(498)	(1.077)	2.402	
Hrein staða	(31.630)	11.903	6.302	8.024	727	1.332	3.342	

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

41. Markaðsáætla, frh.

Næmni gagnvart gjaldeyrisáættu

Taflan hér að neðan sýnir helstu myntir sem samstæðan var með opnar stöður í 31. desember 2014. Reiknuð eru út áhrif veikingar eða styrkingar íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum, að því gefnu að aðrar breytur séu fastar, á rekstrartekjur samstæðunnar (sem stafa af gangvirðisbreytingum á eignum og skuldum utan veltubókar sem eru háðar gengi gjaldmiðla). Neikvæð fjárhæð í töflunni gefur til kynna mögulegt tap í rekstri eða eign fé vegna slíkra hreyfinga, en jákvæð fjárhæð gefur til kynna mögulegan hagnað. Samsvarandi lækkan í hverri mynt hér að neðan gagnvart krónu myndi leiða til samsvarandi en öfugra áhrifa (+10% merkir gengislækkan íslensku krónunnar).

Mynt	2014		2013	
	-10%	+10%	-10%	+10%
EUR	(633)	633	(1.190)	1.190
USD	(333)	333	(630)	630
GBP	(486)	486	(124)	124
DKK	(104)	104	(802)	802
NOK	(157)	157	(150)	150
Annað	(178)	178	(266)	266

Hlutabréfaáætla

Hlutabréfaáætla er sú áætla að gangvirði hlutabréfa lækki vegna breytinga á vísitölum hlutabréfaverðs og einstökum hlutabréfum. Hlutabréfaáætla í fjárfestingabók stafar aðallega af endurskipulagningu á eignum samstæðunnar þ.e. endurskipulagningu félaga í fjárhagsvandráðum sem samstæðan hefur yfirtekið. Upplýsingar um eignir sem gengið hefur verið að og eru í sölufæri má finna í skýringu 27 og hlutabréfastöður má finna í skýringu 21.

Næmni gagnvart hlutabréfaáættu

Taflan hér að neðan sýnir reiknuð áhrif verðbreytinga á hlutabréfum á rekstrartekjur samstæðunnar. Neikvæð fjárhæð í töflunni gefur til kynna mögulegt tap í rekstri eða eign fé vegna slíkra hreyfinga, en jákvæð fjárhæð gefur til kynna mögulegan hagnað.

Hlutabréf	2014		2013	
	-10%	+10%	-10%	+10%
Veltubók - skráð	(154)	154	(120)	120
Fjárfestingabók - skráð	(708)	708	(307)	307
Fjárfestingabók - óskráð	(1.551)	1.551	(1.094)	1.094

Afleiðusamningar

Viðskiptavinum stendur til boða að gera afleiðusamninga við bankann. Þær afleiður sem um ræðir eru gjaldeyris- og vaxtaskiptasamningar, framvirkir gjaldeyrissamningar, og valréttir og framvirkir samningar um viðskipti með skráð hlutabréf, ríkisskuldabréf og íbúðabréf. Heimildarmörk vegna stöðu og trygginga eru ákvörðuð í samræmi við áhættustefnu samstæðunnar. Afleiður eru einnig notaðar til að draga úr markaðsáættu á efnahagsreikningi samstæðunnar. Áætla tengd afleiðustöðum er álitin óveruleg.

Uppgreiðsluáætla

Uppgreiðsluáætla er sú áætla að samstæðan verði fyrir fjárhagslegu tapi vegna þess að viðskiptavinir hans og gagnaðilar endurgreiða eða fara fram á endurgreiðslu fyrir eða síðar en gert var ráð fyrir, svo sem vegna veðlana á föstum vöxtum þegar vextir lækka. Endurgreiðsluáætla samstæðunnar í árslok 2014 var óveruleg.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

42. Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er skilgreind sem sú áhætta að samstæðan, þrátt fyrir að vera gjaldfær, lendi í erfiðleikum með að mæta skuldbindingum sínum þegar þær gjaldfalla, eða geti aðeins tryggt endurgreiðslu með óhóflegum kostnaði. Lausafjánhætta leiðir af vangetu til þess að stýra óráðgerðum lækunum eða breytingum á fjármögnun.

Meginfjármögnunarleið samstæðunnar felst í innlánum einstaklinga, fyrirtækja og fjármálastofnana. Lausafjánhætta samstæðunnar stafar af því að binditími útlána er lengri en binditími innlána, en 63% innlána eru óbundin eða laus innan 30 daga.

Lausafjánhætta er einn af helstu áhættuþáttum samstæðunnar og er mikil áhersla lögð á stýringu hennar. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd ber ábyrgð á stýringu lausafjánhættu innan áhættustefnu bankans sem ákvörðuð er af stjórninni. Fjárfstýring stýrir daglegri lausafjárstöðu bankans. Áhættustýring mælir, vaktar og greinir frá lausafjánhættu bankans.

Gjaldeyrishöft voru innleidd á Íslandi í lok ársins 2008. Stefna samstæðunnar er að viðhalda alltaf nægu lausafé, með háu hlutfalli lausafjáreigna og tiltækra fjármögnunar til að mæta skammtímaskuldbindingum og mögulegum útgreiðslum. Óvíst er hvenær gjaldeyrishöftin verða felld úr gildi.

Eignir og skuldir samstæðunnar á bókfærðu virði eftir gjalddaga

2014	Bókfært	Á	Allt að	3-12		Meira	Án
Eignir	virði	gjaldaga	3 mán.	mán.	1-5 ár	en 5 ár	gjaldaga
Handbært fé og innstæður hjá Sí	21.063	12.285	-	8.778	-	-	-
Lán til lánastofnana	108.792	52.119	56.673	-	-	-	-
Lán til viðskiptavina	647.508	11.678	50.642	89.332	230.055	265.801	-
Fjármálagerningar	101.828	7.562	742	2.203	52.527	7.670	31.124
Afleiðusamningar - eignaleggur	28.234	-	6.654	15.659	5.921	-	-
Afleiðusamningar - skuldaleggur	(27.209)	-	(5.912)	(15.524)	(5.773)	-	-
Fjárfestingareignir	6.842	-	-	-	-	-	6.842
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	21.966	-	-	-	-	-	21.966
Óefnislegar eignir	9.596	-	-	-	-	-	9.596
Skatteignir	655	-	-	-	655	-	-
Aðrar eignir	15.486	47	2.283	46	1.121	17	11.972
Eignir	933.736	83.691	110.340	100.359	284.358	273.488	81.500
Skuldir							
Skuldir við lánastofnanir og Sí	22.876	13.652	2.238	6.962	24	-	-
Innlán frá viðskiptavinum	454.973	263.899	96.009	46.412	45.102	3.551	-
Fjárskuldir á gangvirði	9.143	-	8.663	227	253	-	-
Eignaleggur	(15.693)	-	(4.525)	(10.504)	(664)	-	-
Skuldaleggur	16.598	-	4.950	10.731	917	-	-
Skortstöðuskuldabréf	5.478	-	5.478	-	-	-	-
Skortstöðuskuldabréf sem áhættuvörn	2.760	-	2.760	-	-	-	-
Skattskuldir	5.123	-	1.125	3.374	624	-	-
Aðrar skuldir	47.190	667	30.372	5.192	2.680	120	8.159
Lántaka	200.580	-	1.776	20.057	24.908	153.839	-
Víkjandi lán	31.639	-	-	-	-	31.639	-
Skuldir	771.524	278.218	140.183	82.224	73.591	189.149	8.159
Liðir utan efnahagsreiknings							
Ábyrgðir	9.542	2.373	1.234	2.389	1.753	1.793	-
Ónýttar yfirdráttarheimildir	38.890	658	10.163	17.738	10.273	58	-
Lánsloforð	56.363	2.432	21.419	15.705	16.807	-	-
Liðir utan efnahagsreiknings	104.795	5.463	32.816	35.832	28.833	1.851	-
Hreinar eignir (skuldir)	57.417	(199.990)	(62.659)	(17.697)	181.934	82.488	73.341

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

42. Lausafjárahætta, frh.

2013	Bókfært	Á	Allt að	3-12		Meira en	Án
Eignir	virði	gjalddaga	3 mán.	mán.	1-5 ár	5 ár	gjaldaga
Handbært fé og innstæður hjá SÍ	37.999	28.666	-	9.333	-	-	-
Lán til lánastofnana	102.307	47.197	55.110	-	-	-	-
Lán til viðskiptavina	635.774	2.151	56.696	85.340	221.979	269.608	-
Fjármálagerningar	86.541	6.889	1.240	13.349	38.569	3.684	22.810
Afleiðusamningar - eignaleggur	23.567	447	8.008	4.094	11.018	-	-
Afleiðusamningar - skuldaleggur	(22.497)	-	(7.918)	(3.893)	(10.686)	-	-
Fjárfestingareignir	28.523	-	-	-	-	-	28.523
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	17.929	-	-	-	-	-	17.929
Óefnislegar eignir	5.383	-	-	-	-	-	5.383
Skatteignir	818	-	-	-	-	818	-
Aðrar eignir	23.576	53	4.014	693	973	13	17.830
Eignir	938.850	84.956	117.060	108.715	261.521	274.123	92.475
Skuldir							
Skuldir við lánastofnanir og SÍ	28.000	17.692	3.622	6.636	50	-	-
Innlán frá viðskiptavinum	471.866	246.160	126.784	74.426	21.693	2.803	-
Fjárskuldir á gangvirði	8.960	-	8.757	161	42	-	-
Eignaleggur	(18.830)	-	(16.322)	(911)	(1.597)	-	-
Skuldaleggur	19.592	-	16.881	1.072	1.639	-	-
Skortstöðuskuldabréf	2.837	-	2.837	-	-	-	-
Skortstöðuskuldabréf sem áhættuvörn	5.362	-	5.362	-	-	-	-
Skattskuldir	4.924	-	924	2.774	1.226	-	-
Aðrar skuldir	43.667	371	28.344	5.098	2.671	263	6.919
Lántaka	204.568	-	1.868	2.319	27.779	172.602	-
Víkjandi lán	31.918	-	-	-	-	31.918	-
Skuldir	793.903	264.223	170.299	91.414	53.461	207.586	6.919
Liðir utan efnahagsreiknings							
Ábyrgðir	9.922	2.216	2.698	2.650	1.106	1.252	-
Ónýttar yfirdráttarheimildir	37.371	949	8.909	16.108	11.345	60	-
Lánsloforð	48.585	3.301	25.011	14.198	6.075	-	-
Liðir utan efnahagsreiknings	95.878	6.466	36.618	32.956	18.526	1.312	-
Hreinar eignir (skuldir)	49.069	(185.733)	(89.857)	(15.655)	189.534	65.225	85.556

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

42. Lausafjánhætta, frh.

Lausafjárþekjuhlutfall

Lausafjárþekjuhlutfallið (LCR) er hluti af Basel III reglunum og hefst innleiðing árið 2015 á alþjóðavísu. LCR er reiknað samkvæmt álagsprófi sem er hannað til að tryggja að fjármálastofnanir hafi nægjanlegar eignir til reiðu til að standast lausafjánhvanda til styttri tíma. Nánar tiltekið er LCR hlutfallið milli lausafjäreigna og vænts útlæðis næstu 30 daga við álagsaðstæður.

Til að koma til greina sem laust fé samkvæmt LCR viðmiðum þurfa eignir vera óveðsettar, auðseljanlegar og með þekktu markaðsvirði, veðhæfar í viðskiptum við Seðlabanka Íslands og ekki útgefnar af samstæðunni eða af eiganda aðila í fjármálastarfsemi innan samstæðunnar.

Seðlabanki Íslands hefur gefið út leiðbeiningar við reglur um lausafjánhlfall. Árið 2014 var LCR lágmarkið 100% fyrir erlendan gjaldeyri og 70% fyrir heildarstöðu (íslenskar krónur og erlendir gjaldmiðlar). Sömu viðmið verða 100% og 80% á árinu 2015. Síðara viðmiðið hækkar árlega um 10% þar til 100% mörkum verður náð árið 2017.

Lausafjárþekjuhlutfall (LCR)	2014	2013
Erlendir gjaldmiðlar	254%	274%
Heildarstöður	174%	123%

Innlánaflokkun

Samkvæmt aðferðafræði við útreikning LCR lausafjánhlfallsins er innlánagrunni samstæðunnar skipt í nokkra mismunandi flokka eftir tegund viðskiptamanns. Innlán eru jafnframt flokkuð eftir stöðugleika. Innlán eru flokkuð sem stöðug fjármögnun ef viðskiptavinur á í viðskiptasambandi við samstæðuna og upphæð er að fullu tryggð af Tryggingarsjóði innstæðueigenda og fjárfesta. Önnur innlán eru flokkuð sem minna stöðug. Hver innlánaflokkur fær vægi í samræmi við vænt útlæði undir álagi sem gefur til kynna stig kvikleika.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

42. Lausafjánhætta, frh.

Í töflunni hér að neðan er sýnd skipting á innlánagrunni samstæðunnar samkvæmt innlánaflokkuninni ásamt væntu útflæðisvægi. Áþekkir innlánsflokkar eru flokkaðir saman. Taflan hefur að geyma upplýsingar um innlán hjá bankanum og dótturfélögum í bankastarfsemi. Skuldir við Seðlabanka Íslands og skuldir dótturfélaga, sem ekki eru í bankastarfsemi, við lánastofnanir eru þar af

Innlánaflokkun - upphæðir og útflæðisvægi

2014	Innlán laus innan 30 daga				Bundin innlán*	Samtals innlán
	Minna Stöðug	Vægi (%)	Stöðug	Vægi (%)		
Einstaklingar	78.659	10%	36.076	5%	53.803	168.538
Lítill og meðalstór fyrirtæki	36.060	10%	3.895	5%	6.011	45.966
Lögaðilar í rekstrarsambandi	-	25%	-	5%	1.190	1.190
Lögaðilar	36.961	40%	830	20%	5.873	43.664
Ríki og sveitarfélög, seðlabankar og opinber fyrirtæki	12.196	40%	-	0%	2.870	15.066
Fjármálafyrirtæki í skilameðferð	19.796	100%	-	0%	67.105	86.901
Lífeyrissjóðir	36.824	100%	-	0%	19.765	56.589
Innlend fjármálafyrirtæki	22.634	100%	-	0%	16.752	39.386
Erlend fjármálafyrirtæki	4.532	100%	-	0%	522	5.054
Aðrir erlendir aðilar	3.425	100%	3.026	25%	2.082	8.533
Samtals	251.087		43.827		175.973	470.887

2013**						
Einstaklingar	79.688	10%	33.971	5%	50.732	164.391
Lítill og meðalstór fyrirtæki	32.496	10%	3.723	5%	6.675	42.894
Lögaðilar í rekstrarsambandi	847	25%	-	5%	530	1.377
Lögaðilar	49.841	40%	742	20%	12.977	63.560
Ríki og sveitarfélög, seðlabankar og opinber fyrirtæki	19.104	40%	-	-	7.206	26.310
Fjármálafyrirtæki í skilameðferð	17.616	100%	-	-	59.675	77.291
Lífeyrissjóðir	46.463	100%	-	0%	20.430	66.893
Innlend fjármálafyrirtæki	26.652	100%	-	-	13.636	40.288
Erlend fjármálafyrirtæki	2.135	100%	-	-	495	2.630
Aðrir erlendir aðilar	3.830	100%	626	25%	250	4.706
Samtals	278.672		39.062		172.606	490.340

* Ekki er gert ráð fyrir útflæði frá innlánnum bundnum lengur en 30 daga.

** Vegna breytinga á lausafjárreglunum á árinu 2014 eru ákveðnar innlánadeildir lífeyrissjóða nú flokkaðir sem innlán til einstaklinga. Hér hefur samanburðatölum fyrir 2013 verið breytt til samræmis. LCR lausafjárþekjuhlutfall fyrir 31.12.2013, 274% (erlendir gjaldmiðlar) og 123% (heildarstöður), hefur ekki verið breytt.

43. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hættan á beinu eða óbeinu tapi, eða skaða á orðsþori bankans, vegna ófullnægjandi innri verkferla, mannlegra mistaka, kerfismistaka eða vegna ytri atburða í rekstrarumhverfi, sem áhrif hafa á ímynd og/eða rekstur bankans.

Sérhver rekstrareining samstæðunnar ber ábyrgð á stjórnun eigin rekstraráhættu. Áhættustýring ber ábyrgð á þróun og viðhaldi aðferða til greininga, mælinga, eftirlits og skýrslugjafar um rekstraráhættu samstæðunnar.

Samstæðan beitir grundvallaraðferð Basel II (e. basic indicator approach) við útreikning eiginfjárfkrafa vegna rekstraráhættu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

44. Eiginfjárstýring

Eiginfjárgrunnur samstæðunnar 31. desember 2014 nam 183.388 m.kr. Eiginfjárlutfall samstæðunnar, reiknað skv. 84. gr. laga um fjármálafyrirtæki var 26,3% en lögbundið lágmark er 8%.

Samstæðan beitir staðalaðferð (e. standardised approach) vegna útlánaáhættu og markaðsáhættu og grundvallaraðferð (e. basic indicator approach) vegna rekstraráhættu.

Bankinn metur eiginfjárbörf samkvæmt innramatsferli (ICAAP). Innramatsferlið er ferli sem miðar að því að tryggja að bankinn búi yfir fullnægjandi áhættustýringarferlum og kerfum til þess að greina, stýra og mæla heildaráhættu bankans. Matsferlið miðar að því að greina og mæla áhættu samstæðunnar út frá öllum áhættutegundum og tryggja að samstæðan ráði yfir eigin fé í samræmi við undirliggjandi áhættu. FME hefur eftirlit með samstæðunni, tekur við upplýsingum um innra mat samstæðunnar á eiginfjárbörf og ákvarðar eiginfjákröfur fyrir samstæðuna í heild.

Samstæðan skal uppfylla eiginfjákröfu sem ákvörðuð er af FME í kjölfar könnunar og matsferlis (e. Supervisory Review and Evaluation Process, SREP). Eiginfjárgrunnur samstæðunnar er hærri en krafa FME.

Útreikningur á áhættuvegnum eignum samstæðunnar

	2014	2013
Eiginfjárgrunnur		
Hlutfé	75.861	75.861
Lögbundinn varasjóður	1.632	1.637
Óráðstafað eigið fé	83.218	62.591
Hlutdeild minnihluta	1.501	4.858
Eigið fé alls	162.212	144.947
Ófnislegar eignir	(9.596)	(5.383)
Skatteign	(655)	(818)
Annar frádráttur frá eiginfjárbætti A	(111)	(119)
Eiginfjárbáttur A samtals	151.850	138.627
Víkjandi lán	31.639	31.918
Annar frádráttur frá eiginfjárbætti B	(101)	(106)
Eiginfjárbáttur B	31.538	31.812
Eiginfjárgrunnur alls	183.388	170.439
Áhættuvegnar eignir		
Útlánaáhætta	591.994	608.029
Markaðsáhætta vegna gjaldeyrismisvægis	18.915	31.703
Önnur markaðsáhætta	2.890	4.993
Rekstraráhætta	82.211	76.097
Samtals áhættuvegnar eignir	696.010	720.822
Hlutfall eiginfjárbáttar A	21,8%	19,2%
Eiginfjárlutfall	26,3%	23,6%

Vogunarlutfallið, sem er hluti af Basel III reglunum, er viðbótarmælikvarði við áhættuvegið eiginfjárlutfall.

	2014	2013
Liðir innan efnahagsreiknings	912.303	921.079
Afleiðusamningar	1.348	1.929
Skiptasamningar með verðbréf	10.044	10.381
Liðir utan efnahagsreiknings	59.922	25.199
Heildaráhættuskuldbindingar	983.617	958.588
Eiginfjárbáttur A	151.850	138.627
Vogunarlutfall	15,4%	14,5%

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

HELSTU REIKNINGSSKILAAÐFERÐIR

Reikningsskilaaðferðir sem beitt er við gerð þessara reikningsskila eru þær sömu og beitt var við gerð ársreiknings samstæðunnar fyrir árið 2013 að undanskildum nýjum og breyttum alþjóðlegum reikningsskilastöðum sem samþykktir hafa verið af Evrópusambandinu og tóku gildi 1. janúar 2014, sjá skýringu 70, og breytingum á lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana. Ef ákvæði IFRS og íslenskra laga stangast á þá gilda ákvæði IFRS.

45. Rekstrarhæfi

Stjórnendur samstæðunnar hafa lagt mat á áframhaldandi rekstrarhæfi hennar og eru þeirrar skoðunar að samstæðan hafi það sem til þarf til áframhaldandi reksturs. Við það mat hafa stjórnendur horft til þeirrar áhættu sem að samstæðunni snýr en henni er nánar lýst í skýringum um áhættustýringu. Reikningsskilin byggja á þeirri forsendu að ekki leiki vafi um áframhaldandi rekstrarhæfi.

46. Grundvöllur samstæðunnar

Dótturfélög

Dótturfélög eru lögaðilar sem lúta yfirráðum samstæðunnar. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá þeim degi sem yfirráð fást og til þess dags sem yfirráðum lýkur. Reikningsskil dótturfélaganna ná yfir sömu tímabil og móðurfélagsins og sambærilegum reikningsskilaaðferðum er beitt.

Fyrirtæki í samstæðunni

Kaupaðferðinni er beitt við kaup á fyrirtækjum í samstæðunni á kaupdegi, þ.e. þegar yfirráð færast til samstæðunnar. Yfirráðum er náð þegar samstæðan er skuldbundin vegna rekstrar félagsins eða getur gert tilkall til breytilegrar afkomu vegna fjárfestingar í félaginu og getur haft áhrif á afkomuna með valdi sínu yfir viðkomandi. Samstæðan fer með yfirráð einungis ef samstæðan:

- fer með yfirráð yfir félaginu (þ.e. núverandi réttindi sem gefa möguleika á að hafa bein áhrif á starfsemi félagsins),
- er skuldbundin vegna rekstrar félagsins eða getur gert tilkall til afkomu af fjárfestingu í félaginu og
- á möguleika á að nota vald sitt yfir félaginu til þess að hafa áhrif á afkomu þess.

Yfirleitt er litið svo á að meirihluti atkvæða sé forsenda yfirráða. Til stuðnings þeirri ályktun, og þegar samstæðan fer ekki með meirihluta atkvæða eða sambærilegra réttinda í félagi, tekur samstæðan tillit til staðreynda og málavaxta allra viðeigandi við mat á því hvort hún fari með yfirráð yfir félagi, þ.m.t. (i) samninga við aðra sem fara með atkvæði í viðkomandi félagi, (ii) réttindi vegna annarra samninga og (iii) atkvæðaréttar samstæðu og mögulegs atkvæðaréttar. Samstæðan sannreynir hvort hún fari með yfirráð yfir félagi ef breytingar verða á einum eða fleiri þessara þátta.

Samstæðan metur viðskiptavild við kaup sem:

- gangvirði greiðslunnar sem innt er af hendi, að viðbætti
- færri hlutdeild minnihluta í hinu keypta félagi, að frádregnu
- ef kaupin eru gerð í þrepum, gangvirði þess eignarhlutar sem samstæðan átti áður, að frádregnu
- hreinu virði (oftast gangvirði) þeirra eigna og skulda sem fylgja með í kaupunum.

Þegar mismunurinn er neikvæður er ávinningurinn sem felst í kaupunum tekjufærður í rekstri á kaupdegi.

Kostnaður við viðskiptin er gjaldfærður í rekstri meðal stjórnunarkostnaðar.

Hlutdeild minnihluta

Hlutdeild minnihluta er sá hluti af hagnaði eða tapi og eigin fé sem ekki er í eigu samstæðunnar, beint eða óbeint. Hlutdeild minnihluta er sýnd sérstaklega í yfirliti um heildarafkomu og telst til eigin fjár í efnahagsreikningi, aðskilið frá eigin fé sem tilheyrir eigendum samstæðunnar.

Samstæðan velur í sérhverjum kaupum að meta hlutdeild minnihluta í dótturfélagi annað hvort

- á gangvirði eða
- sem hlutfall af eignum og skuldum dótturfélagsins, sem að jafnaði eru á gangvirði.

Breyting á eignarhlut samstæðunnar í dótturfélagi sem ekki leiðir til þess að yfirráð tapist er færð sem eiginfjárhreyfing.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

46. Grundvöllur samstæðunnar, frh.

Yfiráðum lýkur

Þegar yfiráðum lýkur, hættir samstæðan að taka tillit til eigna og skulda dótturfélagsins, hugsanlegrar hlutdeildar minnihluta og annarra þátta eiginfjár sem tengjast dótturfélaginu. Ef hagnaður eða tap myndast við lok yfiráða er það fært gegnum rekstur.

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar

Viðskiptastöður milli félaga innan samstæðunnar og tekjur og gjöld sem myndast hafa vegna viðskipta milli félaga innan samstæðunnar eru felld út við gerð samstæðureikningsskilanna.

Ef fjárfesting í dótturfélagi er flokkuð sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi er fjárfestingin færð sem slík frá dagsetningu flokkunarinnar.

Sjóðastýring

Samstæðan stjórnar og hefur umsjón með eignum í verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum fyrir hönd fjárfesta. Reikningsskil þessara sjóða eru ekki innifalin í samstæðureikningi þessum nema í þeim tilvikum þegar aðilinn lýtur yfiráðum samstæðunnar.

Þegar mat er lagt á hvort taka eigi fjárfestingarsjóði með í samstæðureikningsskil, fer samstæðan yfir allar staðreyndir máls til að ákvarða hvort samstæðan, sem sjóðstjóri, gegni hlutverki umboðsaðila eða fjárfestis. Samstæðan er álitin fjárfestir, og stjórnar og tekur sjóðinn með í samstæðureikningsskilum sínum, þegar samstæðan gegnir hlutverki sjóðsstjóra og getur ekki skorast undan því án tilefnis, fær tekjur af verulegu eignarhaldi og er í stöðu til að hafa áhrif á afkomu sjóðsins með því að beita valdi sínu. Samstæðan er skilgreind sem umboðsaðili í öllum sínum tilvikum.

47. Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög sem samstæðan hefur veruleg áhrif á, þ.e. vald til að taka þátt í ákvörðunum um fjárhag og rekstrarstefnu þeirra en hefur ekki yfiráð eða sameiginleg yfiráð yfir slíkum ákvörðunum. Veruleg áhrif eru yfirleitt fyrir hendi þegar samstæðan ræður yfir 20% eða meiru af atkvæðamagni, þar á meðal mögulegum atkvæðisrétti, nema hægt sé að sýna fram á það með óyggjandi hætti að það sé ekki raunin. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum eru upphaflega færðar á kostnaðarverði. Bókfært verð fjárfestinga í hlutdeildarfélögum felur í sér óefnislegar eignir og uppsafnaða virðisýrnnun.

Þeir þættir sem tekið er tillit til við ákvörðun á verulegum áhrifum eru sambærilegir þeim sem nauðsynlegir eru við mat á yfiráðum yfir dótturfélagi.

Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum eru færðar samkvæmt hlutdeildaraðferð.

Samstæðureikningsskilin taka tillit til hluta samstæðunnar í afkomu hlutdeildarfélaga frá þeim degi sem veruleg áhrif hefjast og til þess dags sem verulegum áhrifum lýkur. Þegar hlutdeild samstæðunnar í tapi er umfram eignarhlut þess í hlutdeildarfélagi er bókfært verð samstæðunnar fært niður í núll og færslu frekara taps er hætt nema að því marki sem samstæðan hefur stofnað til lagalegra eða ætlaðra skuldbindinga eða innt af hendi greiðslur fyrir hönd hlutdeildarfélagsins. Ef hlutdeildarfélagið skilar hagnaði síðar byrjar samstæðan aftur að færa hlutdeild sína í þeim hagnaði en þó aðeins eftir að hlutdeild þess í hagnaðinum jafngildir hlutdeildinni í tapi sem ekki var færð.

Þegar veruleg áhrif yfir hlutdeildarfélagi eru ekki lengur til staðar metur og bókfærir samstæðan eftirstæða fjárfestingu á gangvirði. Mögulegur mismunur á bókfærðu virði hlutdeildarfélags þegar veruleg áhrif eru ekki lengur til staðar og gangvirði í eftirstæðum eignarhlut og rekstraráhrif af sölu eru færð í gegnum rekstur.

Virðisýrnnun fjárfestingar í hlutdeildarfélagi

Eftir að hlutdeildaraðferð hefur verið beitt við eignafærslu fjárfestingar í hlutdeildarfélögum, metur samstæðan hvort nauðsynlegt er að færa virðisýrnnun á fjárfestingunum. Samstæðan byrjar á að skoða hvort fyrirbyggjandi séu upplýsingar um að fjárfesting í hlutdeildarfélagi hafi rýrnað að virði. Ef slíkar upplýsingar eru fyrirbyggjandi, gerir samstæðan virðisýrnnunarpróf á fjárfestingunni með því að bera saman bókfært virði hennar og endurheimtanlegt virði, sem er það sem hærra reynist af notkunarvirði eða gangvirði að frádregnum kostnaði við sölu. Endurheimtanlegt virði fjárfestingar í hlutdeildarfélögum er metið fyrir hvert hlutdeildarfélag fyrir sig, nema í þeim tilvikum að hlutdeildarfélag skapar ekki sjóðstreymi frá rekstri sem er að mestu óháð öðrum fjárfestingum samstæðunnar. Bókfært virði umfram endurheimtanlegt virði er gjaldfært í rekstri sem virðisýrnnun. Virðisýrnnun er snúið við í gegnum rekstur ef ástæður virðisýrnnunarinnar eiga ekki lengur við.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

48. Erlendir gjaldmiðlar

Reikningsskil dótturfélaga innan samstæðunnar eru færð í starfrækslugjaldmiðli viðkomandi félags.

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í starfrækslugjaldmiðli viðkomandi félags í samstæðunni á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum á reikningsskiladegi eru umreiknaðar yfir í starfrækslugjaldmiðli á gengi þess dags. Gengismunur sem verður til vegna uppgjörs eða umreiknings á peningalegum liðum er færður í yfirlit um heildarafkomu. Eignir aðrar en peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar á kostnaðarverði.

49. Vextir

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í yfirlit um heildarafkomu með aðferð virkra vaxta. Virkir vextir eru hlutfallið sem núvirðir áætlað framtíðarsjóðstreymi á væntanlegum gildistíma fjármálagerningsins (eða, ef við á, á styttra tímabili) að hreinu bókfærðu virði fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar. Virkir vextir eru ákvarðaðir við upphaflega færslu fjáreignarinnar og fjárskuldarinnar og eru ekki endurskoðaðir síðar.

Við útreikning á virkum vöxtum er tekið tillit til allra greiddra eða innheimtra þóknana og viðskiptakostnaðar, undir- og yfirverðs sem er óaðskiljanlegur hluti virkra vaxta. Viðskiptakostnaður er kostnaður sem rekja má beint til kaupa, útgáfu eða ráðstöfunar fjáreignar eða fjárskuldar.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld sem færð eru í yfirlit um heildarafkomu eru m.a.

- vextir af fjáreignum og fjárskuldum á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta,
- vextir af veltufjáreignum og veltufjárskuldum með aðferð virkra vaxta og
- vextir af fjáreignum og fjárskuldum sem eru færðar á gangvirði gegnum rekstur.

50. Þóknatekjur og þóknagjöld

Samstæðan veitir ýmsa þjónustu til viðskiptavina sinna og fær af henni tekjur, svo sem tekjur af fyrirtækjasviði, viðskiptabankastarfsemi, markaðsviðskiptum, fyrirtækjaráðgjöf, eignastýringu og einkabankaþjónustu. Þóknarir sem fengnar eru fyrir þjónustu sem er veitt yfir tiltekinn tíma eru færðar eftir því sem þjónustan er veitt. Þóknarir vegna viðskiptafærslna eru færðar þegar þjónustunni er lokið. Þóknarir sem eru árangurstengdar eru færðar þegar tilsettum árangri hefur verið náð.

Þóknatekjur og þóknagjöld sem heyra undir hlutfall virkra vaxta á fjáreign eða fjárskuld teljast með í útreikningi virkra vaxta.

51. Hreinar fjármunatekjur

Hreinar fjármunatekjur eru arðstekjur, hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði og hreinn gengishagnaður.

- Arðstekjur eru færðar þegar réttur til greiðslu þeirra hefur stofnast. Venjulega er þetta dagurinn sem er tilgreindur sem 1. viðskiptadagur án arðsréttinda.
- Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði samanstendur af hreinum innleystum og óinnleystum gangvirðisbreytingum á veltufjáreignum og -skuldum og fjáreignum og -skuldum á gangvirði að frátöldum vöxtum (sem færast undir vaxtatekjur og vaxtagjöld) og myntgengishagnaði og -tapi (sem færast undir hreinan gengishagnað eins og lýst er hér að neðan).
- Hreinn gengishagnaður felur í sér allan gengismun vegna uppgjörs á peningalegum eignum og skuldum í erlendum gjaldmiðlum og gengismun peningalegra eigna og skulda í erlendum gjaldmiðlum sem myndast vegna frávika frá upphaflega skráðu gengi á tímabilinu eða í fyrri reikningsskilum.

Hreinn gengishagnaður felur einnig í sér gengismun vegna umreiknings eigna og skulda sem ekki eru fjáreignir og fjárskuldir og færðar eru á gangvirði í erlendum gjaldmiðlum, en hagnaður og tap af þeim færast einnig í yfirlit um heildarafkomu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

52. Tekjuskattur

Tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur vegna rekstrarársins hefur verið reiknaður og færður í samstæðureikninginn.

Tekjuskattur til greiðslu er áætlaður tekjuskattur vegna afkomu ársins, reiknaður með skatthlutfalli gildandi laga um tekjuskatt á reikningsskiladegi og leiðréttingar á skatti fyrri tímabíla, ef um þær er að ræða.

Frestaður skattur er færður vegna tímabundins mismunar á bókfærðu virði efnahagsliða og færðum gengismuni samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar.

Frestaður skattur er reiknaður með þeim skatthlutföllum sem reiknað er með að gildi þegar tímabundnir mismunir snúast við, og er stuðst við gildandi skatthlutfall á reikningsskiladegi.

Frestaðri tekjuskattseign er jafnað á móti tekjuskattsskuldbindingu í þeim tilvikum þegar lagalega er heimilt að jafna saman skatteign og skattskuld sem hafa myndast vegna álagningar skatta á tiltekinn skattaðila hjá sömu skattyfirvöldum, eða fleiri en einn skattaðila sem eru samskattaðir.

Reiknuð skatteign er aðeins færð svo framarlega sem líklegt er talið að framtíðarhagnaður verði sem nýta má á móti eigninni. Reiknuð skatteign er lækkuð að því marki sem ekki er talið líklegt að hún nýtist.

53. Fjáreignir og fjárskuldir

Skráning

Samstæðan skráir upphaflega lán, innstæður, lántökur og víkjandi lán á þeim degi sem viðskiptin fara fram. Reglubundin kaup og sala á fjáreignum er skráð á viðskiptadeginum sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eignirnar. Allar aðrar fjáreignir og fjárskuldir eru skráðar á viðskiptadeginum þegar samstæðan gerist aðili að samningi um samningsbundnar tekjur eða gjöld af eigninni eða skuldinni.

Fjáreign eða fjárskuld er upphaflega færð á gangvirði auk, ef eign eða skuld er ekki færð á gangvirði, viðskiptakostnaðar sem tengist beint kaupum á eigninni eða útgáfu skuldarinnar.

Flokkun

Samstæðan flokkar fjáreignir og fjárskuldir í einhvern af eftirfarandi flokkum:

- afskrifað kostnaðarverð,
- á gangvirði gegnum rekstur, í eftirfarandi flokkum:
 - veltufjáreignir eða
 - á gangvirði gegnum rekstur.

Samstæðan flokkar fjárskuldir, aðrar en ábyrgðir og lánsloforð, sem skuldir á afskrifuðu kostnaðarverði eða veltufjárskuldir.

Fjáreignir færðar á gangvirði gegnum rekstur

Samstæðan flokkar ákveðnar fjáreignir sem fjáreignir á gangvirði en gangvirðisbreytingar eru færðar í yfirlit um heildarafkomu sem hreinar fjármunatekjur við eftirfarandi kringumstæður:

- eignunum er stýrt, þær metnar og settar fram í innri skýrslum á gangvirði,
- flokkunin eyðir eða dregur verulega úr misræmi í bókhaldi sem annars gæti komið upp eða
- eignirnar fela í sér innbyggða afleiðu sem breytir verulega sjóðstreymi sem ella væri krafist samkvæmt samningum.

Afskráning

Fjáreignir eru afskráðar þegar réttur til sjóðstreymis af fjáreigninni er ekki lengur fyrir hendi, eða þegar samstæðan hefur framselt nánast alla áhættu og ávinning af eignarhaldinu.

Fjárskuldir eru afskráðar þegar samningsbundnar skuldbindingar samstæðunnar eru uppfylltar, þær felldar niður eða þeim lýkur.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

53. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er eingöngu jafnað saman og hrein fjárhæð sýnd í efnahagsreikningi þegar fyrir hendi er lagalegur réttur til jöfnunar fjárhæða og ætlunin er að gera upp með jöfnun eða innleysa eignina og gera skuldina upp samhliða.

Tekjum og gjöldum er eingöngu jafnað saman þegar reikningsskilastaðlar heimila, eða vegna hagnaðar eða taps sem myndast hefur vegna safns sambærilegra viðskipta, t.d. í veltuviðskiptum samstæðunnar.

Upplýsingar um jöfnun eru í skýringu 23.

Útreikningur á afskrifuðu kostnaðarverði

Afskrifað kostnaðarverð fjáreignar eða fjárskuldar er fjárhæð viðkomandi fjármálagernings, mæld við upphaflega færslu, að frádregnum höfuðstólsgreiðslum og að teknu tilliti til uppsafnaðra afskrifta, sem færðar eru miðað við virka vexti, á mismuni milli upphaflegrar skráningar viðkomandi fjármálagernings annars vegar og nafnverðsfjárhæðar hans hins vegar, og að frádregnum lækkunum vegna virðisrýrnunar.

Verðtryggðar eignir og verðtryggðar skuldir eru uppreiknaðar miðað við vísitölu neysluverðs í árslok.

Ákvörðun gangvirðis

Gangvirði er sú fjárhæð sem hægt væri að skipta á fyrir eign eða gera upp skuld í frjálsum viðskiptum milli óskyldra, upplýstra og viljugra aðila á uppgjörsdegi.

Samstæðan byggir gangvirðismati fjáreigna og fjárskulda á skráðu verði á virkum markaði, þegar það er tiltækt. Markaður telst virkur ef markaðsverð eru aðgengileg og tiltæk með reglubundnum hætti og ef þau endurspeгла raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti á milli óháðra aðila.

Í tilviki eigna og skulda þar sem ekki er fyrir hendi virkur markaður beitir samstæðan verðmatsaðferðum til þess að fá fram gangvirði. Meðal verðmatsaðferða er notkun nýlegra markaðsviðskipta milli óskyldra, upplýstra og viljugra aðila, ef þau eru tiltæk, vísun í gildandi gangverð samskonar eignar eða skuldar, núvirðigreining sjóðstreymis og verðmatslíkön valréttarsamninga. Samstæðan notar viðtekin verðmatslíkön til að fá fram gangvirði á algengum og einföldum fjármálagerningum eins og valréttum og vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningum. Við mat á þessum fjármálagerningum er stuðst við opinberar markaðsupplýsingar.

Virði sem fæst með líkani eða öðrum verðmatsaðferðum er leiðrétt með hliðsjón af ýmsum þáttum, eftir því sem við á, þar sem verðmatsaðferðir geta ekki með fullnægjandi hætti endurspeglad alla þá þætti sem þátttakendur á markaði byggja á þegar þeir stofna til viðskipta. Leiðréttingar á mati eru skráðar með þeim hætti að þær geri ráð fyrir líkansáhættu, mun á kaup- og sölutilboðum, lausafjárárhættu sem og öðrum þáttum. Stjórnendur telja að þessi leiðrétting á mati sé nauðsynleg og viðeigandi til þess að fjármálagerningar séu rétt fram settir á gangvirði í efnahagsreikningi.

Virðisrýrnun

Á hverjum reikningsskiladegi metur samstæðan hvort upplýsingar liggja fyrir um að virði fjáreigna sem ekki eru færðar á gangvirði hafi rýrnað. Fjáreign telst hafa rýrnað og virðisrýrnun hefur myndast ef fyrir liggja upplýsingar um að tapsatburður hafi átt sér stað eftir upphaflega færslu eignarinnar og sá tapsatburður hafi áhrif á framtíðar sjóðstreymi fjáreignarinnar sem hægt er að áætla með áreiðanlegum hætti.

Upplýsingar um virðisrýrnun eru meðal annars sannreynanleg gögn um verulega fjárhagserfiðleika lántakanda eða útgefanda, vanskil eða vanræksla lántakanda, endurfjármögnun á láni á kjörum sem samstæðan myndi að öðrum kosti ekki veita, vísbendingar um að lántakandi eða útgefandi verði gjaldþrota, brotthvarf virks markaðar fyrir fjármálagerning, eða önnur gögn sem varða eignasafn svo sem óhagstæðar breytingar á greiðslustöðu lántakanda eða útgefenda í safninu, eða efnahagsaðstæður sem tengjast vanefndum innan safnsins. Auk þessa, að því er varðar hlutabréfæign, telst veruleg eða langvarandi lækkun gangvirðis niður fyrir kostnaðarverð vera sannreynanlegar upplýsingar um virðisrýrnun.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

53. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Samstæðan metur upplýsingar um virðisrýrnun á eignum bæði sértækt og sem safn útlána með svipaða lánsáhættu. Lán viðskiptavina til sértækrar skoðunar eru valin út frá upphæð, vanskilum og innra flokkunarkerfi á lánþegum þar sem lántakar eru flokkaðir eftir fjárhagsstöðu, vanskilum og lánshæfismati. Við ákvörðun slíkrar virðisrýrnunar á lánnum eru eftirfarandi þættir hafðir í huga:

- samanlagðar áhættuskuldbindingar samstæðunnar gagnvart viðskiptavininum,
- fjárhæð og tímasetning væntanlegra innborgana og endurheimta,
- líkleg fjárhæð sem fæst greidd úr búi við slit eða gjaldþrot,
- hversu flókið það er að ákvarða heildarfjárhæð og forgangsroðun á öllum kröfum kröfuhafa og hversu mikil lagaleg og tryggingarleg óvissa er fyrir hendi,
- söluvirði veðsettra eigna (eða annarra áhættumildandi þátta) og líkur á árangursríku fjárnámi og
- líklegur frádráttur vegna kostnaðar af innheimtu útistandandi fjárhæða.

Upphæð virðisrýrnunar fjáreignar er munurinn á framreiknuðu kaupvirði hennar og áætluðu núvirtu framtíðar sjóðsstreymi.

Safnlæg virðisrýrnun er reiknuð fyrir öll lán nema þau sem annað hvort leggja til sértæka virðisrýrnun eða eru í yfir 90 daga vanskilum.

Við mat á safnlægri virðisrýrnun þarf sérstaklega að skoða tvo tölulega þætti þ.e. líkur á vanskilum og tap við vanskil. Samstæðan notar innra líkan við mat á líkum á vanskilum og er líkanið reglulega borið saman við raunverulega niðurstöður til að tryggja að það sé viðeigandi á hverjum tíma. Við mat á tapi við vanskil notar samstæðan einnig innra líkan.

Virðisrýrnun er færð í yfirlit um heildarafkomu og niðurfærslureikning til lækkunar á bókfærðu verði lána í efnahagsreikningi. Ef virðisrýrnun minnkar síðar og hægt er að rekja lækkunina til atviks sem átti sér stað eftir að virðisrýrnunin var bókfærð eða yfirtekin, þá er hún bakfærð. Bakfærslur eru færðar í yfirlit um heildarafkomu.

Í sumum tilvikum eru fjáreignir yfirteknar á miklum afslætti sem tekur mið af útlánatapi sem þegar hefur átt sér stað. Samstæðan færir slíkt útlánatap með áætluðu sjóðstreymi þegar virkir vextir eru reiknaðir. Ef samstæðan endurskoðar mat sitt á greiðslum eða tekjum þá leiðréttir hún bókfært verð fjáreignarinnar til að endurspegla raunverulegt og endurskoðað áætlað sjóðstreymi. Samstæðan endurreiknar bókfært virði með því að reikna núvirði áætlaðs framtíðar sjóðstreymis miðað við upphaflega virka vexti fjármálagerningsins. Leiðréttingin er færð sem hækkun á virði lána í rekstri þegar endurreikningur hefur í för með sér hækkun á bókfærðu virði en virðisrýrnun þegar um er að ræða lækkun á bókfærðu virði.

Lán eru færð sem endanlega töpuð, ýmist að hluta eða fullu, þegar engar líkur eru á endurheimtu þeirra og í tilviki veðlána þegar andvirði af sölu veðs hefur borist samstæðunni.

54. Handbært fé

Til handbærs fjár í yfirlitinu yfir sjóðstreymi telst sjóður, óbundnar innstæður í Seðlabanka Íslands og óbundnar innstæður hjá lánastofnunum. Handbært fé og ígildi þess samanstendur af innstæðum með gjalddaga innan þriggja mánaða frá móttöku. Handbært fé er eignfært á afskrifuðu kostnaðarverði í efnahagsreikningi.

55. Lán

Lán eru fjármálagerningar með föstum eða ákveðnum greiðslum sem ekki eru skráðir á virkum markaði og sem samstæðan hefur ekki í hyggju að selja þegar í stað eða í náninni framtíð. Lán eru m.a. lán sem samstæðan veitir lánastofnunum og viðskiptavinum sínum, þátttaka í sambankalánun og yfirtekin lán.

Lán eru upphaflega metin á gangvirði að viðbættum innbyggðum beinum viðskiptakostnaði og síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

Þegar samstæðan er leigusali samkvæmt leigusamningi sem færir alla eða mestalla áhættu og ávinning af eignarhaldi eignar til leigutaka, er samningurinn flokkaður sem kaupleiga og krafa jöfn hreinna fjárfestingu í leigusamningnum er færð meðal lána.

Þegar samstæðan kaupir eign og gerir jafnframt samning um að endurselja eignina (eða sambærilega eign) á föstu verði í framtíðinni með endurhverfum viðskiptum eða verðbréfalántökum, er samningurinn færður sem lán og undirliggjandi eign er ekki færð í reikningsskil samstæðunnar.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

56. Fjármálagerningar

Veltufjáreignir og veltufjárskuldir

Veltufjáreignir og veltufjárskuldir eru fjármálagerningar sem aðallega eru keyptir í þeim tilgangi að hagnast á skammtímaverðisveiflum eða á miðlunarálagi, sem og afleiðusamningar.

Verðbréf notuð til áhættuvarna eru veltuverðbréf keypt eingöngu í því skyni að verjast markaðsáhættu sem leiðir af eignaskiptaafleiðusamningum.

Fjáreignir færðar á gangvirði gegnum rekstur

Eignir sem flokkaðar eru sem fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur samanstanda af skulda- og eiginfjárgerningum sem samstæðan hefur keypt með það fyrir augum að hagnast á heildarvöxtun þeirra og er stýrt og þeir metnir á gangvirði.

Fjármálagerningar og fjárskuldir á gangvirði eru upphaflega metin á gangvirði í efnahagsreikningi og viðskiptakostnaður er færður í rekstur. Allar breytingar á gangvirði eru færðar meðal hreinna fjármunatekna í yfirliti um heildarafkomu.

Vaxta- og arðstekjur sem tilheyra þessum eignum eru færðar meðal vaxtatekna og hreinna fjármunatekna, eftir því sem við á.

57. Afleiðusamningar

Afleiðusamningur er fjármálagerningur eða annar samningur þar sem verðmæti breytist til samræmis við breytingar á undirliggjandi breytum, svo sem hlutabréfum, hrávöru eða skuldabréfum, vísitölu, gengi eða vöxtum og sem annað hvort kallar á enga upphaflega fjárfestingu eða fjárfestingu sem er minni en þörf væri á við aðrar tegundir samninga, sem búast mætti við að hefðu svipaða svörun við breytingum á markaðspáttum, og gerður er upp síðar.

Afleiðusamningar eru færðir á gangvirði. Breytingar á gangvirði eru færðar í yfirlit um heildarafkomu. Breytingar á gangvirði afleiðusamninga skiptast í vaxtatekjur, gengismun og hreinar fjármunatekjur. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til. Afleiðusamningar með jákvæða gangvirðisstöðu eru færðir sem fjármálagerningar og afleiðusamningar með neikvæða stöðu eru færðir sem fjárskuldir á gangvirði í efnahagsreikningi.

58. Óefnislegar eignir

Viðskiptavild

Viðskiptavild sem myndast við kaup á dótturfélögum er flokkuð með óefnislegum eignum. Eftir upphaflega skráningu er viðskiptavild bókfærð á kostnaðarverði, að frádregnum uppsöfnuðum niðurfærslum vegna virðisrýrnunar.

Innviðir og viðskiptatengsl

Innviðir og viðskiptatengsl og tengdir samningar eru metnir á kostnaðarverði, að frádregnum uppsöfnuðum niðurfærslum vegna virðisrýrnunar.

Hugbúnaður

Hugbúnaðar sem samstæðan hefur aflað sér er færður á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og niðurfærslum vegna virðisrýrnunar sé um þær að ræða.

Kostnaður sem fellur til síðar við hugbúnað er einungis eignfærður þegar hann eykur efnahagslegan framtíðarávinning sem falinn er í þeirri tilteknu eign sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður þegar til hans er stofnað.

Niðurfærsla er gjaldfærð í yfirliti um heildarafkomu línulega yfir áætlaðan nýtingartíma viðkomandi óefnislegra eigna. Óefnislegar eignir eru niðurfærðar frá þeim degi sem þær eru tiltækar til notkunar. Áætlaður nýtingartími á núverandi tímabili og samanburðar tímabili er fimm ár.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

59. Fjárfestingareignir

Fjárfestingareign er eign sem ætluð er til öflunar leigutekna, til ávöxtunar eða hvort tveggja.

Fjárfestingareignir eru upphaflega færðar á kostnaðarvirði en eftir það á gangvirði. Hagnaður eða tap sem stafar af breytingum á gangvirði fjárfestingareigna er fært í yfirlit um heildarafkomu.

60. Virðisrýrnun annarra eigna en fjáreigna

Bókfært virði eigna samstæðunnar sem ekki eru fjáreignir, annarra en fastafjármuna til sölu, fjárfestingareigna og frestaðrar skatteignar, er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort einhver merki séu um virðisrýrnun. Ef slík merki finnast þá er endurheimtanlegt virði eignarinnar áætlað. Endurheimtanlegt virði óefnislegra eigna er metið árlega.

Virðisrýrnun er færð ef bókfært virði eignar reynist hærra en endurheimtanlegt virði hennar. Virðisrýrnun er færð í yfirlit um heildarafkomu.

Endurheimtanlegt virði eignar er söluverð að frádregnum kostnaði við sölu eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Við mat á nýtingarvirði er framtíðarsjóðstreymi núvirt miðað við ávöxtunarkröfu að teknu tilliti til skatta sem endurspeglar gildandi mat markaðarins á tímavirði peninga og áhættu sem tengist viðkomandi eign.

Virðisrýrnun annarra eigna, þar sem virðisrýrnun hefur verið skráð á fyrri tímabilum, er metin á hverjum uppgjörssdegi í leit að vísbendingum um að rýrnun hafi minnkað eða sé ekki lengur fyrir hendi. Virðisrýrnun er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á því mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegu virði. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki að bókfært virði eignarinnar sé ekki hærra en bókfært virði sem hefði verið ákvarðað, að frádregnum afskriftum eða niðurfærslu ef engin virðisrýrnun hefði verið færð.

61. Innlán

Innlán eru upphaflega metin á gangvirði að viðbættum viðskiptakostnaði og síðan mæld á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

62. Lántaka

Hluti af lántöku samstæðunnar er flokkaður sem aðrar fjárskuldbindingar og er færður á gangvirði við upphaflega skráningu að frádregnum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega færslu eru lántökur metnar á afskrifuðu kostnaðarverði og á lántökutímabilinu er mismunurinn milli kostnaðar og innlausnarvirðis færður í yfirlit um heildarafkomu á grundvelli virkra vaxta. Áfallnir vextir eru meðtaldir í bókfærðu virði lántöku.

63. Víkjandi lán

Víkjandi lán eru fjárskuldbindingar í formi víkjandi fjármagns sem, ef til slita samstæðunnar kæmi, hvort heldur er að eigin frumkvæði eða ekki, verða ekki endurgreiddar fyrr en eftir að kröfur almennra kröfuhafa hafa verið greiddar. Við útreikning á eiginfjárlutfalli eru víkjandi skuldir færðar undir eiginfjárbátt B, sbr. skýringu 44. Samstæðan getur aðeins greitt upp víkjandi skuldir með leyfi Fjármálaeftirlitsins.

Víkjandi lán eru upphaflega skráð á gangvirði að frádregnum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru víkjandi skuldbindingar færðar á nafnvirði höfuðstólsfjárhæðar auk áfallinna vaxta, sem færðir eru í yfirlit um heildarafkomu samkvæmt samningsbundnum lánaskilmálum.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

64. Aðrar eignir og aðrar skuldir

Varanlegir rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru metnir á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Þegar hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi nýtingartíma eru þeir færðir hver í sínu lagi eins og um aðgreinda rekstrarfjármuni væri að ræða.

Kostnaður sem fellur til síðar er einungis eignfærður ef líklegt þykir að efnahagslegur ávinningur af eigninni muni renna til samstæðunnar. Viðgerða- og viðhaldskostnaður er gjaldfærður eftir því sem til hans stofnast.

Fyrningargrunnur varanlegra rekstrarfjármuna er ákveðinn eftir að niðurlagsverð þeirra er dregið frá. Afskriftir eru gjaldfærðar í yfirliti um heildarafkomu línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma hvers einstaks rekstrarfjármunar. Áætlaður nýtingartími er sem hér segir:

Fasteignir	33-50 ár
Tæki og búnaður	3-8 ár

Fyrningaraðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin árlega.

Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi

Samstæðan flokkar eignir sem fastafjármuni til sölu eða aflagða starfsemi ef bókfært virði þeirra verður endurheimt aðallega með sölu fremur en með áframhaldandi nýtingu. Til að þetta eigi við þarf eignin eða aflagða starfsemin að vera tiltæk til sölu þegar í stað í núverandi ástandi, einungis með skilyrði um hefðbundin viðskiptakjör sem gilda um slíkar eignir eða eignasamstæður og salan þarf að vera talin mjög líkleg.

Áður en eign er flokkuð til sölu þá er mat á viðkomandi eign, svo og öllum eignum og skuldum í aflagðri starfsemi, uppfært í samræmi við viðeigandi alþjóðlegan reikningsskilastaðal. Því næst eru fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi færð á kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði, hvort sem lægra reynist. Virðisrýrnun sem er til staðar við upphaflega flokkun sem fastafjármunir til sölu eða aflögð starfsemi er færð í yfirlit um heildarafkomu, jafnvel þó um virðishækkun sé að ræða. Sama á við um hagnað eða tap við síðari virðisbreytingu. Virðishækkun með bakfærslu virðisrýrnunar á síðari tímabilum er takmörkuð þannig að bókfært verð fastafjármuna til sölu eða aflagðrar starfsemi fari ekki yfir það bókfærða virði sem hefði verið ákvarðað ef engin virðisrýrnun hefði verið færð á fyrri árum.

Aðrar eignir og aðrar skuldir

Aðrar eignir og aðrar skuldir eru færðar á kostnaðarverði að frádreginni virðisrýrnun.

65. Eigið fé

Arðgreiðslur

Arðgreiðslur eru færðar á eigið fé á því tímabili sem þær eru samþykktar af hluthöfum Arion banka hf.

Lögbundinn varasjóður

Samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 skal leggja að minnsta kosti 10% af hagnaði samstæðunnar, sem er ekki varið til að mæta tapi frá fyrri árum og fer ekki í aðra lögbundna sjóði, í lögbundinn varasjóð uns hann nemur 10% af hlutafé. Þegar því marki hefur verið náð skal framlag í sjóðinn nema að lágmarki 5% af hagnaði þar til lögbundinn varasjóður nemur 25% af hlutafé bankans.

Þýðingarmunur

Undir þýðingarmun er færður allur gengismunur sem verður til við umreikning reikningsskila dótturfélaga sem eru með reikningsskil sín í erlendum gjaldmiðlum.

66. Hagnaður á hlut

Hagnaður á hlut er reiknaður með því að deila hreinum hagnaði sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. með vegnu meðaltali almennra útistandandi hluta á árinu.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

67. Ábyrgðir

Í venjubundnum viðskiptum sínum veitir samstæðan fjárhagslegar ábyrgðir sem samanstanda af veittum ábyrgðum og greiðslutryggingum. Fjárhagslegar ábyrgðir eru upphaflega færðar í reikningsskilin á gangvirði, sem er sú þóknun sem rennur til samstæðunnar. Eftir upphaflega færslu er skuldbinding samstæðunnar fyrir sérhverja ábyrgð metin á hvoru sem hærra reynist, fjárhæðinni sem upphaflega var færð að fráðreginni innlausn þóknunar ef við á, eða bestu áætlun á þeim útgjöldum sem falla á samstæðuna við að gera upp skuldbindingu vegna ábyrgðarinnar. Hækkun skuldbindingar vegna ábyrgða er færð í yfirlit um heildarafkomu. Ábyrgðarþóknunin er færð línulega yfir líftíma ábyrgðarinnar í yfirlit um heildarafkomu sem hreinar þóknunatekjur.

68. Fjárvarsla

Samstæðan veitir viðskiptavinum sínum þjónustu á sviði fjárvörslu, eignastýringar, fjárfestingarráðgjafar og almenna ráðgjafarþjónustu. Til að veita slíka þjónustu þarf samstæðan að taka ákvarðanir um meðferð, kaup eða ráðstöfun fjármálagerninga. Eignir í fjárvörslu eru ekki færðar í efnahagsreikning samstæðunnar.

69. Starfskjör

Öll fyrirtæki samstæðunnar eru með skilgreinda starfskjarastefnu. Félögin greiða skyldu- og samningsbundin iðgjöld með framlagi í séreigna- eða almenna lífeyrissjóði. Samstæðan hefur engar frekari greiðsluskyldur umfram þessi framlög. Iðgjöldin eru færð til gjalda í yfirliti um heildarafkomu þegar þau falla til. Samstæðan rekur engan réttindatengdan lífeyrissjóð.

70. Nýir staðlar og breytingar á stöðlum

Nýir staðlar, breytingar á stöðlum og túlkánir

Reikningsskilaaðferðir eru þær sömu og á fyrra reikningsári fyrir utan eftirfarandi alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) sem eru nýir eða tóku breytingum og túlkánir sem öðluðust gildi 1. janúar 2014:

IFRS 10 Samstæðureikningsskil. IFRS 10 leysir af hólmi þann hluta af IAS 27, Samstæðureikningsskil og aðgreind reikningsskil, sem fjallar um samtæðureikningsskil. Þar er einnig fjallað um atriði í SIC-12 samtæðureikningsskil – rekstrarfélög um sérverkefni. Með IFRS 10 er sett fram ein regla varðandi yferráð sem á við um öll félög, þ.m.t. rekstrarfélög um sérverkefni. Breytingarnar sem koma fram í IFRS 10 munu krefjast þess að stjórnendur leggi mat á hvaða félögum samstæðan fer með yferráð yfir og ættu þau félög þar með að vera í hluti af samtæðureikningi, samanborið við ákvæði sem giltu í IAS 27. Staðallinn hafði ekki áhrif á fjárhagsstöðu samstæðunnar né afkomu á árinu 2014.

IFRS 12 Skýringar um hagsmuni í öðrum rekstrareiningum. IFRS 12 fjallar um allar skýringar varðandi samtæðureikningsskil sem áður var fjallað um í IAS 27, svo og allar skýringar sem áður var fjallað um í IAS 31 og IAS 28. Skýringar þessar varða hagsmuni í dótturfélögum, samrekstri, hlutdeildarfélögum og sérhæfðum rekstrarfélögum. Einnig er krafist fjölda nýrra skýringa.

IAS 32 Skuldajöfnun fjáreigna og fjárskulda - Breytingar á IAS 32. Þessar breytingar skerpa á hvað er átt við með "að hafa laglegan rétt til að skuldajafna". Staðallinn hafði ekki áhrif á fjárhagsstöðu samstæðunnar né afkomu á árinu 2014. Breytingarnar gilda fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2014 eða síðar.

IFRIC 21 staðfestir að félag skuli færa hjá sér skattskuld þegar atburður sem um ræðir í lögum á sér stað. Skattskuld sem er háð því að einhverju lágmarki sé náð skal ekki færa fyrr en lágmarkinu hefur verið náð. IFRIC 21 hafði ekki veruleg áhrif á fjárhagsstöðu né afkomu samstæðunnar.

SKÝRINGAR VIÐ SAMSTÆÐUREIKNINGINN

70. Nýir staðlar og breytingar á stöðlum, frh.

Nokkrir nýir staðlar, breytingar á stöðlum og túlkunar hafa ekki enn tekið gildi að því er varðar árið 2014 og hefur ekki verið beitt við gerð þessara reikningsskila. Eftirfarandi hefur þýðingu fyrir reikningsskil samstæðunnar:

IFRS 9 Fjármálagerningar. Í júlí 2014 gaf IASB út endanlega útgáfu af IFRS 9 Fjármálagerningar, sem endurspeglar alla áfanga verkefnisins um fjármálagerninga og leysir af hólmi IAS 39 Fjármálagerninga: Skráning og mat, og allar fyrri útgáfur af IFRS 9. Staðallinn hefur að geyma ný skilyrði fyrir flokkun og mat, virðisrýrnun og áhættuvarnareikningsskil. IFRS 9 tekur gildi fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2018 og síðar, með heimild til að innleiða staðalinn fyrr. Afturvirkar innleiðingar er krafist, en ekki er gerð krafa til samanburðarfjárhæða. Heimilt er að innleiða fyrri útgáfur af IFRS 9 (2009, 2010 og 2013) ef sú innleiðing á sér stað fyrir 1. febrúar 2015. Samstæðan er að leggja mat á áhrif nýja staðalsins á reikningsskilin. Staðallinn hefur ekki verið samþykktur af Evrópusambandinu.

IFRS 15 Tekjur af samningum við viðskiptavini. Staðallinn var gefinn út í maí 2014 og kynnir til sögunnar fimm skrefa kerfi fyrir tekjur af samningum við viðskiptavini. Samkvæmt IFRS 15 eru tekjur færðar sem sú fjárhæð sem endurspeglar tekjur sem félag væntir í skiptum fyrir vörur eða þjónustu til viðskiptavinar. IFRS 15 er með formfastari nálgun á mati og bókun tekna. Nýi staðallinn um tekjur nær til allra félaga og mun leysa af hólmi allar núverandi kröfur um innlaun tekna í IFRS. Krafa er gerð til innleiðingar að öllu leyti eða að hluta og skal hún vera afturvirk fyrir tímabil sem byrja 1. janúar 2017 eða síðar. Heimilt er að innleiða staðalinn fyrr. Samstæðan er að leggja mat á áhrif nýja staðalsins á reikningsskilin.

5 ÁRA YFIRLIT

REKSTRARREIKNINGUR

	2014	2013	2012	2011	2010
Hreinar vaxtatekjur	24.220	23.800	27.142	23.388	19.785
Hreinar þóknatekjur	13.309	11.223	10.748	10.685	6.866
Hreinar fjármunatekjur	6.477	3.441	583	511	(3.098)
Hreinn gengishagnaður	813	(1.766)	1.434	1.836	4.459
Aðrar rekstrartekjur	9.171	7.650	9.595	5.505	5.733
Rekstrartekjur	53.990	44.348	49.502	41.925	33.745
Laun og tengd gjöld	(13.979)	(13.537)	(12.459)	(11.254)	(9.272)
Annar rekstrarkostnaður	(13.063)	(11.858)	(12.209)	(10.762)	(9.020)
Hagnaður fyrir virðisbreytingu	26.948	18.953	24.834	19.909	15.453
Hrein virðisbreyting	2.135	(680)	(4.690)	(8.649)	1.878
Hagnaður fyrir skatta	29.083	18.273	20.144	11.260	17.331
Tekjuskattur	(4.679)	(3.143)	(3.633)	(1.912)	(3.481)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(2.643)	(2.872)	(1.062)	(1.046)	(290)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri	21.761	12.258	15.449	8.302	13.560
Afkoma af aflagðri starfsemi að frádregnum skatti	6.833	399	1.607	2.792	(1.003)
Hagnaður	28.594	12.657	17.056	11.094	12.557

EFNAHAGSREIKNINGUR

	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010
Eignir					
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	21.063	37.999	29.746	29.200	30.628
Lán til lánaðstofnana	108.792	102.307	101.011	69.103	67.846
Lán til viðskiptavina	647.508	635.774	566.610	561.550	451.219
Fjármálagerningar	101.828	86.541	137.800	157.659	158.955
Fjárfestingareignir	6.842	28.523	28.919	27.100	27.642
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	21.966	17.929	7.050	2.987	2.713
Óefnislegar eignir	9.596	5.383	4.941	4.765	4.352
Skatteignir	655	818	463	724	295
Aðrar eignir	15.486	23.576	24.135	39.033	68.965
Eignir samtals	933.736	938.850	900.675	892.121	812.615
Skuldir og eigið fé					
Skuldir við lánaðstofnanir og Seðlabanka Íslands	22.876	28.000	32.990	16.160	95.646
Innlán frá viðskiptavinum	454.973	471.866	448.683	489.995	457.881
Fjárskuldir á gangvirði	9.143	8.960	13.465	4.907	999
Skattskuldir	5.123	4.924	3.237	3.421	4.454
Aðrar skuldir	47.190	43.667	42.117	43.772	52.564
Lántaka	200.580	204.568	195.085	187.203	65.278
Víkjandi lán	31.639	31.918	34.220	32.105	26.257
Skuldir samtals	771.524	793.903	769.797	777.563	703.079
Eigið fé hluthafa Arion banka	160.711	140.089	127.072	110.448	105.917
Hlutdeild minnihluta	1.501	4.858	3.806	4.110	3.619
Eigið fé samtals	162.212	144.947	130.878	114.558	109.536
Skuldir og eigið fé samtals	933.736	938.850	900.675	892.121	812.615

